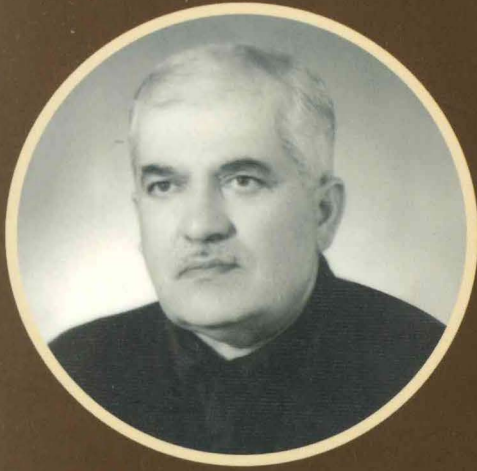

MUSTAFA ÇIRPANLI

HOCA EFENDİNİN HAYATI

Şükrü BOZ

MUSTAFA
ÇIRPANLI
HOCA EFENDİNİN HAYATI

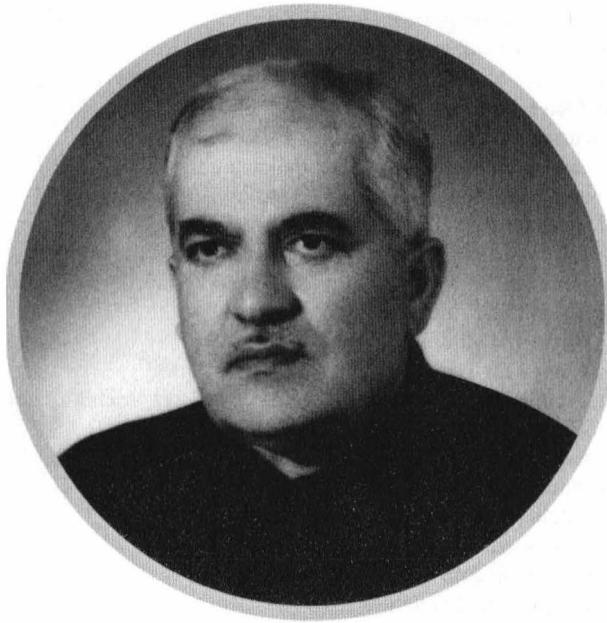
Şükrü BOZ

3. Baskı

Baskı, Grafik ve Düzenleme:
Armoni Grafik-Yeni Alanya Matbaacılık Ltd. Şti.
İskele Cad. No:4 Alanya
Tel:0242 513 81 76

ISBN
978-975-01243-5-8

3. Baskı, Alanya 2013

İçindekiler

Önsöz...7

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin hayatı...9

Süleyman Efendi Hazretlerini buldu...13

Mustafa Çırpanlı'nın tahsili...16

Süleyman Efendi Hazretleri, Hoca Efendiye icazet verdi...18

Demirci Hoca Efendi dışlandı...22

Hoca Efendinin ilk okuttuğu talebeleri...23

Hoca Efendi, İmam olarak tayin edildi...33

Hoca Efendi, Alanya Kur'an kursu öğreticiliğine tayin edildi...36

Hoca Efendi, Oba Kuran Kursunda talebe okutmaya başladı...37

Oba Kur'an Kursunun günlük programı...47

Hoca Efendi vaizlik ve müftülük imtihanını kazandı...48

Hoca Efendi ingilizce öğrendi...51

Hoca Efendi hafızdı...52

İzmir İmam-Hatip okulunda ve İlähiyat Fakültesinde din dersi verdi...53

Hoca Efendi İzmir Müftü Müsevvidliğine tayin edildi...55

Hoca Efendi Birecik Müftülüğüne tayin edildi...57

Hoca Efendi Birecik Müftülüğünden istifa etti...59

Hoca Efendi Alanya'da Tekâmül okutmaya başladı...61

Hoca Efendi, Alanya'da Kur'an kurslarının açılması için teşebbüse geçti...63

Hoca Efendi kendisini üstazına sevdirmişti...69

Hoca Efendi hakkında bildiklerim...72

Hoca Efendi, hocalara sahip çıkardı...81

Hoca Efendi, talebeleri çok severdi...84

Hoca Efendi, yolumuza sahip çıkardı...87

Talebelere hutbu okumasını öğretti...88

Kursa gelen davarları bekletme, kes...91

Hoca Efendinin emri ile başladığım her şeyde onun kerametini gördüm...94

Süleyman Demirel'den kesin söz alın...97

Hoca Efendi basına önem verirdi...98

Hoca Efendi Torosların tepesinde ders okuttu...103

Hoca Efendi, kendini gizleyen bir zât idi...106

Hoca Efendi, ehil olmayanlara vazife vermezdi...108

Hoca Efendi Hac ibadetini de yaptı...110

Hoca Efendinin vefatı...111

Hoca Efendinin son konuşması...113

Süleyman Hilmi Tunahan...122

İstanbul'daki tahsil hayatı...126

Birinci kademe tahsili...126

İkinci kademe tahsili...128
Üçüncü kademe tahsili...128
Dördüncü kademe tahsili...129
Süleyman Efendi Hazretlerinin aldığı resmi görevler...131
Hocalık bir meslek bir ekmek teknesi değildir...133
Korkmadan irşad'a devam etti...135
Süleyman Efendi Hazretleri ilk resmi Kuran kursunu 1952'de açtı...138
Onun gayesi her şeye rağmen talebe okutmaktı...140
Süleyman Efendi Hazretlerinin yanında talebeleri çok kıymetli idi...145
O, talebelerini örnek olarak yetiştirmiştir...148
Ulûm-İ Müsbete'yi Ulûm-İ İlahiye üzerine tercih etmeyin...149
Maddeyi maneviyata karıştırmayın...151
Süleyman Efendi Hazretlerinin vaaz etmesi yasaklandı...152
Nihayet vaaz etme yasağı kaldırıldı...153
Süleyman Efendi Hazretlerinin çileli günleri...154
Tasavvuf hayatı...160
Manevi tasarruf yetkisinin verilmesi...162
Süleyman Efendi Hazretleri mürşid-İ kâmilidir...164
Süleyman Efendi Hazretleri müceddiddir...167
Keramete Hiç Önem Vermezdi...170
Niçin kitap yazmadı...172
Basına verdiği değer...174
Siyasetle olan ilişkisi...176
Kürsüden Menderes'e...179
Cezayirli müslümanlara duası...180
Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretlerinin vefatı...181
Efendi Hazretleri hakkında Bediüzzaman Hazretlerinin söyledikleri...184
Efendi Hazretlerinin vefatını duyan Bediüzzaman Hazretlerinin sözleri...186
Süleyman Efendi Hazretleri hakkında Hacı Dursun Efendinin söyledikleri...187
Süleymancılık Nedir...188
Süleymancılar diye ilk kimler, niçin ve ne zaman söylediler...189

Bismillâhirrahmânirrahîm

Âlemlerin Rabbi olan Allah'ıma hamd-ü senâlar olsun.

Âlemlere Rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed'e, onun âline, ashâbına salât ve selâm olsun.

Vâris-i Nebi ve müceddid olan **Süleyman Efendi Hazretlerine, Mustafa Çırpanlı Hoca** Efendiye, hak yolda gidenlere de selam olsun.

Bu kitabı okuyan kardeşlerimin de makamı cennet olsun.

Şükrü BOZ

ÖNSÖZ

Öyle büyük zatlar vardır ki, aradan seneler geçse de unutulmazlar. Yine öyle büyük zatlar vardır ki birkaç nesil geçtikten sonra unutulur gidilir. Benim unutamadığım ve unutulmasını istemediğim zat da merhum **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi**'dir. Bu düşünce ile onun hayatını, onun hakkında bildiklerimi ve onda gördüklerimi bu kitapta yazdım.

12 Eylül 1980 ihtilalinde, beni götürüp tutukladıkları zaman, kitaplarım ile beraber not tuttuğum dosyama da götürdüler ve o notlar kayboldu. Bu nedenle Hoca Efendi ile ilgili bazı konularda tarih yazamadım.

Şükrü BOZ

MUSTAFA ÇIRPANLI HOCA EFENDİNİN HAYATI

Ali oğlu Mustafa **Çirpanlı**, 1910 yılında, Alanya'da, doğdu ve 23 Aralık 1980'de, 70 yaşında, Alanya'da vefat etti. Kabri, Bektaş aile kabristanlığındadır.

Mustafa **Çirpanlı**'nın annesi, Alanya'nın asıl âilelerinden Mehmet Sağlam'ın kızı Emine Hanım, küçük yaşta dinin emir ve yasaklarını, itikat ve amelile ilgili bilgileri öğrendikten sonra hafızlığa başladı ve hafız oldu. Bu nedenle de bütün akrabaları tarafından sevilen bir hanımefendi idi. 17 yaşında iken, ailecek yakinen tanıdıkları Ali Efendi ile evlendi. Evlendikten hemen sonra hamile kaldı ve bir erkek çocuğu dünyaya geldi. İsmi de Mustafa koydular.

Emine Hanım, Mustafa'nın doğumundan sonra hastalandı ve yatağa düştü. Onun hastalığı çevresindeki arkadaşlarını, dostlarını özellikle de yakın akrabalarını çok üzmüştü. Bu nedenle de onu hastalığı sırasında hiç yalnız bırakmadılar. Ziyaretine gelip ona her bakımdan yardımcı olmaya ve gönlünü hoş tutmaya çalıştılar.

Bir gün, çok yakın akrabaları olan hanımlar yanına geldikleri zaman, Emine Hanım sanki onlar ile vedalaşır gibi gözlelerinden boncuk boncuk akan yaşlar ve hastalığın etkisi ile zor çıkan cılız sesiyle mahzun ve üzgün bir halde onlara şöyle der:

- Size Ümmü sıbyan olan oğlumu, doyasıya sevip koklayamadığım Mustafa'mı bırakıyorum. Onu önce Allah'a sonra size emanet ediyorum.

Yeni doğurduğu Mustafa'yı hastalığı nedeniyle doyasıya sevip koklayamayan Emine Hanım'ın mahzun ve garip garip ağzından çıkan bu sözleri duyan yakınları gözyaşlarını tutama-

yıp ağlamaya başladılar. Emine **Hanım** da, bir daha hiç göremeyeceğini hissedercesine yanı başında kundak içinde hiçbir şeyden haberi olmadan yatan oğlu Mustafa'ya bakıp kelime-i **şehâdet** ve kelime-i tevhid-i söyleyerek hakkın rahmetine kavuşur. Mustafa, doğumundan 9 gün sonra annesinin vefatı ile öksüz kaldı.

Doğumundan 9 gün sonra annesi vefat eden Mustafa'yı, hiç çocuğu olmayan öz teyzesi, Kerim **Çırpanlı**'nın eşi Fatma **Hanım** yanına aldı. Mustafa askere gidip gelip kendi işini kuruncaya ve evleninceye kadar Kerim **Çırpanlı**'nın yanında kaldı. Hoca Efendi "**Çırpanlı**" soyadını bunlardan almıştır. Asıl babası Ali'nin soyadı "**Çalışkan**" dır.

Fatma **Hanım**, kardeşi Emine **Hanım**'ın vefatı ile 9 gün-lükken yanına aldığı, kardeşinin oğlu Mustafa'ya annesinin yokluğunu, öksüzlüğünü hiç hissettirmedi. Ona hem annelik hem de teyzelik yaptı. Bir annenin evladına merhamet edip koruyup kolladığı, yedirip içirdiği gibi, o da Mustafa'yı koruyup kolladı, yedirip içirdi. Ona küçük yaşta, dinini diyanetini, **Kur'an** okumasını, namaz kılmasını ve büyüklere saygıyı küçüklere sevgiyi öğretti.

Mustafa ilkokul çağına gelince Alanya Hayate **Hanım İ**-kokuluna kayıt oldu. Okuluna her gün aksatmadan giden Mustafa'yı, okulda çalışkanlığı, hocalarına saygısı, arkadaşları ile iyi geçinmesi ve ahlakının güzelliğinden dolayı, hem hocaları hem de arkadaşları çok severdi.

Aynı okuldan 1339-1340 öğretim yılında mezun olup, pekiyi derece ile ilkokul diplomasını aldı.

Mustafa, çocukluk ve gençlik dönemlerinde ağırbaşlı, mütevazı, olgun, efendi tavır ve hareketleri ile akranları ve

arkadaşları arasında olduğu gibi, büyüklerin ve akrabalarının yanında da sevilip sayılan bir delikanlı idi.

Gençliğini boşa geçirmeyip, askere gidinceye kadar dayısı **Hüseyin Sağlam**'ın yanında ayakkabı dükkânında çalıştı. Askerlik çağı gelince vatani görevini yapmak üzere askere gitti ve askerliğini Konya'da yaptı. Askerden geldikten sonra Alanya'da manifatura dükkânı açarak hayata ilk adımını attı ve ticarete başladı. Çocukluğundan beri dürüst, efendi ve güvenilir bir genç olarak tanındığı için, şehirden ve köylerden birçok insanlar ondan alışveriş yaparlardı. Bu nedenle de dükkânında işi gayet iyi idi.

Faiz korkusundan, paralarını bankaya yatırmak istemeyen birçok kişi, para ve kıymetli eşyalarının muhafazası için emanet olarak Mustafa **Çırpanlı**'ya bırakırlar ve ne zaman ihtiyaç duyarlarsa gidip alırlardı. O kendisine emanet olarak bırakılan parayı kendi parası ile karıştırıp kullanmazdı, herkesin parasının üzerine kimin olduğunu yazar, ayrı bir yerde saklardı. Para sahipleri paralarını istemeye geldikleri zaman, hemen onlara iade ederdi.

Mustafa **Çırpanlı**, askerliğini yapmış, geçimini sağlayacak bir işyeri de kurmuş, artık dünya hayatına atılmıştı. Yaş itibarıyla da zamanı geldiği için sıra evlenmeye gelmişti. Yakın akrabaları ona, dayısı **Hüseyin Sağlam**'ın kızı **Müzeyyen Hanımı** layık gördüler ve **Müzeyyen Hanım**la evlenmesini teklif ettiler. O da dayısının kızı **Müzeyyen Hanım**ın ahlaki yapısını ve dine olan bağlılığını bildiği için onunla evlenmeye karar verdi.

Yakınları, durumu **Hüseyin Sağlam**'a anlattılar. **Hüseyin Sağlam**, genç yaşta vefat eden kız kardeşinin oğlu Mustafa'yı çok iyi bildiği için hanımı ile istişare edip kızı **Müzeyyen**'in de rızasını aldıktan sonra, kızı **Müzeyyen**'i yeğeni Musta-

fa'ya vermeye karar verdi ve islâma uygun sade bir düğün merasimi ile Mustafa **Çırpanlı Müzeyyen Hanımla** evlendi.

Dünyada mutlu olmayı arzu eden her genç Allah'dan üç şey ister:

1. Askerliğini yapmak
2. Geçimini sağlayacak bir iş kurmak
3. Helal süt emmiş bir kızla evlenmek.

Mustafa **Çırpanlı** askerliğini yapmış, dünya hayatında geçimini sağlayacak bir işyeri kurmuş -üstelik işi de gayet güzel- helal süt emmiş, gönlüne göre ahlak ve fazilet sahibi, dinine bağlı, mazbut bir kızla da evlenmişti.

Çocukluğundan beri namazını kılıp orucunu tutan, dini görevlerini yerine getirmeye gayret sarfeden Mustafa **Çırpanlı**, alışverişin dışında dükkânında boş kaldıkça, din ve tasavvufu ilgili kitapları okur, kendini tasavvufa verir, öyle ki yanına gelen insanlara da hep din ve tasavvufu ilgili mevzular dan konuşurdu. Bir müddet sonra, hakiki **mürşid-i kâmil** bulup ondan feyiz almak ve okumak ister.

Okuduğu tasavvuf kitaplarından hakiki **mürşid-i kâmil**de bulunması gereken vasıfları iyice öğrendikten sonra, dükkânında bir taraftan alışverişe devam ederken, bir taraftan da **mürşid-i kâmil** aramaya başlar. Konya'da, Adana'da ve diğer bazı yerlerde kendilerinin **mürşid-i kâmil** olduğunu söyleyen kişilerin yanına gider, onlarda **mürşid-i kâmil**'de bulunması gereken vasıfları göremeyince onlara intisap etmeden geri döner.

O yine bir taraftan ticaretle meşgul olurken bir taraftan da **mürşid-i kâmil** arayışı içindedir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİNİ BULDU

Mustafa Çırpanlı'nın tasavvufa gönül verip **mürşid-i kâmil** aradığını, onun zahiri ve manevi ilminden istifade etmek istediğini, yakın arkadaşları, dostları ve bütün akrabaları biliyordu. Dinine bağlı ve tasavvuftan da az çok bilgisi olan **Şih'in Hacı Ahmet Efendi**, bir gün Mustafa Çırpanlı'ya:

- Mustafa Efendi, senin **mürşid-i kâmil** aradığını, hatta bu hususta bazı yerlere gidip geldiğini duydum. Sen zaman zaman **İstanbul**'a dükkânına mal almak için gidiyorsun. Ben sana benim **İstanbul**'da bulunan oğlum Mehmet'in adresini vereyim. Bir **İstanbul**'a gidişinde onun yanına uğra, onunla bir görüş, belki onun **İstanbul**'da bildiği ve tanıdığı bir zat vardır, der ve oğlu Mehmet'in adresini Mustafa Çırpanlı'ya verir.

Şih'in Hacı Ahmet Efendi'nin oğlu Mehmet Efendi **İstanbul**'da Galata köprüsünde, deniz yollarında gişe memuru olarak çalışır. Bu sebeple kendisine biletçi Mehmet Efendi denirdi. Mehmet efendi Alanya'dan merhum Fevzi **Alaydın** ve merhum **Mehmet Çağrıncı**'nın kayınpederidir. Hepsine Allah rahmet etsin, makamları cennet olsun. **Mustafa Çırpanlı** bir müddet sonra hem dükkânına mal almak ve hem de Mehmet Efendi ile görüşmek için **İstanbul**'a gider. **İstanbul**'a varınca kendisine verilen adreste Mehmet Efendi'yi bulur. Ona kendisini tanıttıktan sonra babası **Hacı Ahmet Efendi**'nin selamını söyler. Onunla hal hatır ettikten ve Alanya'da olup bitenlerden, ölüp kalanlardan konuştuktan sonra, Mehmet Efendi'ye, **mürşid-i kâmil** aradığını, onun zahiri ve manevi ilminden istifade etmek istediğini, Konya ve Adana'da kendilerinin **mürşid-i kâmil** olduğunu söyleyen insanların yanına gittiğini fakat onların hiç birinde **mürşid-i kâmil**de bulunması gereken

vasıfların bulunmadığını, bu nedenle de onlara intisap etmediğini anlatır.

Mustafa **Çırpanlı**'nın samimi olduğunu ve içtenlikle hakiki **mürşid-i kâmil** aradığını anlayan Mehmet Efendi, Mustafa **Çırpanlı**'ya "Benim burada tanıdığım bir zat var. İstanbul'un büyük camilerinde vaaz eder. Bu gün de Yenicalami'de vaaz edecek, beraber Yenicalami'ye gidelim, o zatı hem bir gör, hem de konuşmasını dinle. Bakalım, onu nasıl bulacaksın?" der.

Mustafa **Çırpanlı**, Mehmet Efendi ile beraber hem namaz kılmak, hem de o zatı görmek ve onun konuşmasını dinlemek için Yenicalami'ye giderler. Cemaatle namazı kıldıktan sonra her ikisi de yan yana oturup o zatın kürsüye çıkmasını beklerler.

Nihayet uzun boylu, nur yüzlü bir zat konuşmasını yapmak için kürsüye çıkıp oturur. Konuşmasına başlamadan önce caminin içinde bulunan cemaati gözıyla dikkatle süzdükten sonra Euzü besmeleyi çekip konuşmasına başlar. Bütün cemaat de gözlerini ona çevirip kemâli hürmetle onun konuşmasını dinlerler. Konuşmanın etkisi ile cezbeye gelen cami cemaatinden bazıları gayri ihtiyari olarak zaman zaman Allah derler ve cami cemaati gözyaşlarını tutamazlar.

Bu zatın vaaz etmek için caminin içinde kürsüye yürüyüşü, kürsüye oturuşu, kürsüden cemaate bakışı ve nur yüzlü oluşu, Mustafa **Çırpanlı**'nın dikkatini çeker ve çok nâzik kelimelerle etkileyici konuşmasını dinleyince de kalbine bir ateş düşer. Onun **mürşid-i kâmil** olduğuna kanaat getirir. O zat konuşmasını bitirinceye kadar da gözlerini ondan hiç ayırmaz.

O zatın konuşmasını dinlemek için kendisini Yenicalami'ye götürən ve yanında oturan Mehmet Efendi'ye aradığını bul-

manın sevinci ile tebessüm ederek “Mehmet Efendi, benim aradığım **mürşid-i kâmil**, işte bu zattır,” der. O gün yeni camide konuşan zat **Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretleri**dir.

Süleyman Efendi Hazretleri, konuşmasını bitirip kürsüden inince cami cemaatinden birçokları kürsünün yanında toplanıp onun elini öpüp hayır duasını alırlar. **Mustafa Çırpanlı** da aradığı **mürşid-i kâmil**i bulmanın heyecanı ve sevinci içinde gülen yüzü, tebessüm eden dudakları ve ıslıl ıslıl parlayan gözleri ile **Süleyman Efendi Hazretlerine** biraz geriden mahzun, mahcup ve mütavâzi bir şekilde bakarken, **Süleyman Efendi Hazretleri** onu görünce;

“Gel bakalım **Mustafa Efendi**, çok aradın değil mi,” der. **Mustafa Çırpanlı** aradığı **mürşid-i kâmil**i bulmanın sevinci ve heyecanı ile onun yanına gelince, **Süleyman Efendi Hazretleri** elindeki çantayı ona uzatıp;

“Evladım tut,” der. **Mustafa Çırpanlı**, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** kendisine uzatıp tut dediği çantayı eline alır. **Süleyman Efendi Hazretlerinin** kendisine gösterdiği bu yakınlık ve ilgiden dolayı **Mustafa Çırpanlı** o kadar memnun olur ki, manevi bir heyecan içinde, kuş gibi sanki havalarda uçacaktır, gönlü hoştur. O artık aradığı **mürşid-i kâmil**i bulmanın sevinci ve heyecanı içindedir. **Süleyman Efendi Hazretleri** önünde **Mustafa Çırpanlı** ardında ikisi birden camiden çıkıp giderler.

Süleyman Efendi Hazretleri ile İstanbul’da bir araya gelip onunla görüşen ve onun hakiki **mürşid-i kâmil** olduğunu anlayan **Mustafa Çırpanlı**, ona intisap ederek ve onun müridi olarak Alanya’ya döner.

MUSTAFA ÇIRPANLI'NIN TAHSİLİ

İstanbul'da, **Süleyman Efendi Hazretleri** ile görüşüp ona intisap ettikten ve onun iznini aldıktan sonra Alanya'ya gelen **Mustafa Çırpanlı**, eşi **Müzeyyen Hanıma** ve çok yakın akrabalarına Alanya'daki ticaret işini bırakıp **İstanbul**'a gidip, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** ilminden istifade etmek için, onda okumak istediğini, bu hususta ne düşündüklerini sorar.

Başta eşi **Müzeyyen Hanım** olmak üzere bütün akrabaları onun Alanya'daki ticaret işini bırakıp **İstanbul**'a okumaya gitmesine razı olduklarını ve kendisine maddi manevi destek vereceklerini söylerler.

Ailesinin ve yakınlarının okuması için kendisine gösterdikleri yakın ilgi ve alakadan memnun olan **Mustafa Çırpanlı**, dükkânında bulunan bütün malları ucuz pahalı demeden satıp kısa zamanda bitirir. Dükkânı tasfiye edip Alanya'daki işlerini de düzene koyduktan sonra **Süleyman Efendi Hazretlerinde** okumak üzere **İstanbul**'a gider.

Okumak için **İstanbul**'a gelen **Mustafa Çırpanlı**'yı hakiki **mürşid-i kâmil** ve **müceddid** olan **Süleyman Efendi Hazretleri**, **İstanbul Beyazıt** civarında bir otelin zemin katında, onbir gün okutur. Bu müddet içinde **Mustafa Çırpanlı** bütün zahiri ilimlere vâkıf olur.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi okudukları kitabın ibaresini çok süratli bir şekilde okur, **Süleyman Efendi Hazretleri** de manasını verir, durmadan okumaya devam ederler.

Bir gün **Süleyman Efendi Hazretleri** eve gelince valide sultan onu çok yorgun ve bitkin bir halde görmüş.

Ona: “Efendi ne oldu sana, bugün çok yorgunsun ve bitkin bir halin var diye sormuş. “**Süleyman Efendi Hazretleri:**

Bugün Mustafa Çırpanlı ile beş buçuk senelik ders okuduk, buyurmuşlar. Mustafa Çırpanlı, İstanbul’da Süleyman Efendi Hazretlerinde okurken, amcası Alanya’da vefat etmiş. Süleyman Efendi Hazretleri Mustafa Çırpanlı’ya “Bugün Alanya’da sizin yakın akrabalarından biri vefat etti.” deyip, amcasının vefat ettiğini bildirmiş ve kerametini göstermiştir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ, HOCA EFENDİYE İCAZET VERDİ

Süleyman Efendi Hazretleri kendisinden zahiri ve manevi ilmi tamamlayan, tasavvufta da kemâle eren **Mustafa Çırpanlı** Hoca Efendiye 4 Eylül 1947 yılında 31 sahife tutan bir icazet vermiştir.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin okuttuğu yüzlerce, binlerce talebesinin içinden icazet verdiği tek talebesidir. Onun bir başka talebesine daha icazet verdiği bugüne kadar hiç duyulmadı. Şayet bir başkasına daha icazet vermiş olsaydı şimdiye kadar duyulurdu ve meydana çıkardı. Duyulmadığına ve meydana çıkmadığına göre vermemiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله الذي انبت دوحه العلم
في صدور العلماء وجعل ثمارها
انوار احكام الشريعة الفراء اللزيم
رب الارباب مالك الرقاب منزل
الكتاب محقق الحق وملهم الصواب
الذي احاط بكل شئ علما صل وسلم
على افضل من اوتي الحكمة وفصل الخطا
محمد

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretlerinin Mustafa Çırpanlı Hoca
Efendiye verdiği icazetin 1. sayfası

محمد امضا

كتبه العبد المذنب احقر الردي وسلمين
ابراهيم عفا عنها وغفر ذنوبها المولى
الرحيم الستار ١٣٥٦
اشوال ١٨ هجري ١٩٤٧
اغسطس ١٣٦٣ رومي
١٨ اغتبر ١٩٤٧ افريقي

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretlerinin imzasının bulunduğu ve
tarihi de gösterir Mustafa Çırpanlı Hoca Efendiye verdiği icazetin son sayfası

İcazet nedir?

İcazet: Okuduğu ilimleri, bitirenlere hocası tarafından verilen ehliyet vesikasıdır. İlmi ehliyettir.

Tasavvuf ilminde yetişmiş ve yetiştirebilen bir rehberin, (**mürşid-i kâmilin** zahiri ve manevi ilimlerde) yetiştirip kemâle erdirdiği talebelerine, insanlara rehberlik etmeleri için verdiği izne **İCAZET** adı verilir. (1)

İcazet, bir tasavvuf tabiri olarak irşad mertebesine ulaşan talebelerine, şeyhleri (**mürşid-i kâmil**) tarafından, bu işe yetkili olduklarını göstermek için verilen bir belgedir. Bu belgeye de **İcazetnâme** adı verilir. (2)

İcâzetname: Şeyhin (**mürşid-i kâmilin**) irşadla görevlendirdiği (ve kendisine ait olan yetkilerini kullanmak üzere vazifelendirildiği) kişiye verdiği izin belgesidir. (3)

Burada şöyle bir soru aklınıza gelebilir: **Süleyman Efendi Hazretleri**, Mustafa **Çırpanlı Hoca Efendiye** icazet verip, irşadla görevlendirdiği ve kendisine ait olan yetkilerini kullanmak üzere vazifelendirdiği halde Hoca Efendi, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** vefatından sonra niçin onun halifesi olarak vazifesine devam etmedi ve irşad görevini yapmadı?

Hoca Efendi, halifelik görevini altı kişilik şura kararı ile **Süleyman Efendi Hazretlerinin** damadı **Kemal Kaçar'a**, Şura kararı ile kendisi devretmiştir. Bu nedenle **Süleyman Efendi Hazretlerinin** vefatından sonra halifelik görevini Kemal Bey devam ettirmiştir.

(1) *Yeni Rehber Ansiklopedisi* 9/323

(2) *İslam Ansiklopedisi (Samil Yayın evi)* 3/80

(3) *Doğuştan Günümüze İslam Tarihi (çağ yayınları)* 14/397

16 Eylül 1959'da, **Süleyman Efendi Hazretleri** vefat edince, 17 Eylül 1959'da, onun vefatından bir gün sonra, şura heyetinde bulunan **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi**, **Mustafa Arıkan**, **Mehmet Oral (Kalaycı Hoca Efendi)**, **Mustafa Gazioğlu (Demirci Hoca Efendi)**, **Lütfullah Kocabaş** ve **Lütfi Davran (Hoca Efendi)**, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** halifesi olarak, cemaatin başına kimin geçmesi gerektiği hakkında görüşmek üzere **Süleyman Efendi Hazretlerinin İstanbul Çamlıca'daki köşkünde (evinde)**, **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin** başkanlığında toplandılar. Kendi aralarında yaptıkları istişareden sonra; **Kalaycı Hoca Efendi**; **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin**, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** halifesi olup idareyi eline almasını teklif etti. Bu teklifi, şura heyetinde bulunanların hepsi de uygundular.

*Fakat Hoca Efendi; **Süleyman Efendi Hazretlerinin Halifesi olup, idareci olacak kişinin Türkiye'nin birçok il ve ilçelerinde bulunan Kur'an Kursları ile kolay irtibat sağlanması için merkez durumunda olan İstanbul'da ikamet etmesi lazım, ben ise İstanbul'dan uzak Alanya'da oturuyorum. Süleyman Efendi Hazretlerinin damadı Kemal bey, İstanbul'da oturuyor ve aynı zamanda müsbet ilimlere de vâkıf, bu nedenle ben, Kemal Bey'in Süleyman Efendi Hazretlerinin Halifesi olarak, cemaatin başına geçip idareci olmasını teklif ediyorum, dedi.***

Mustafa Arıkan, **Mehmet Oral (Kalaycı Hoca Efendi)** ve **Lütfi Davran**, Hoca Efendinin bu teklifini kabul ettiler. Yani **Kemal Kaçar Beyin** Halifeliğini ve cemaatin başına geçip idareci olmasını kabul ettiler. **Mustafa Gazioğlu (Demirci Hoca Efendi)** ile **Lütfullah Kocabaş**, **Kemal Beyin** Halifeliğini ve cemaatin başına geçip idareci olmasını kabul etmediler. **Kemal Bey** ikiye karşı dört oyla **Süleyman Efendi Hazretlerinin** Halifesi olup, onun yetkilerini kullanmak üzere 17 Eylül 1959'dan itibaren cemaatin başına geçip idareci oldu.

DEMİRCİ HOCA EFENDİ DIŞLANDI

Demirci Hoca Efendi, Altınbaş Müftüsü iken polis karakolunda, **Süleyman Efendi** aleyhinde ifade vermediği için sabahlara kadar işkence gördü, tırnakları söküldü. Bunun üzerine daha fazla dayanamayıp istenen ifadeye benzer şeyler söylemek zorunda kalır. Hemen ardından da **Süleyman Efendinin**, İstanbul'daki evi aranır ve karakola götürülür, oradan da Kütahya'ya sevk edilir. Hakkındaki giyabi tevkif kararı vicâhiye çevrilip hapse atılır. Kemal Bey, Demirci Hoca efendi, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** aleyhinde ifade verdi diye, onu cemaattan dışladı.

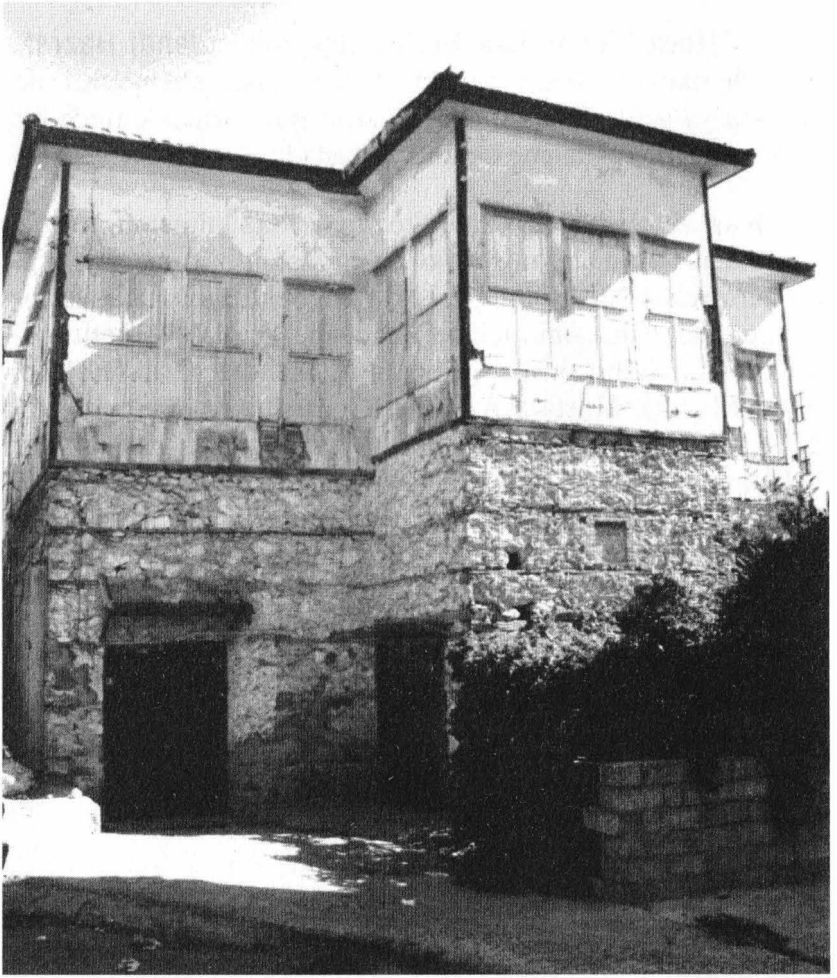
İşkence görmeyenler, işkencenin zulmünü, acısını, ızdırabını bilmezler. İşkence, o kadar büyük bir zulümdür ki, insana yapmadığı bir şeyi, *ben yaptım*, hatta başkası tarafından öldürülen babasını, *ben öldürdüm*, dedirtir. İşkencenin acısını ve ızdırabını ancak işkence görenler bilir. Allah, kimseye işkence göstermesin.

Demirci Hoca Efendinin Kemal Bey tarafından dışlanmasının asıl sebebi, Kemal Bey'in **Süleyman Efendi Hazretlerinin** yerine geçip idareci olmasını kabul etmemesi ihtimali de olabilir. Her şey öbür âlemde meydana çıkacak.

HOCA EFENDİNİN İLK OKUTTUĞU TALEBELERİ

Hoca Efendi, İstanbul'da Süleyman Efendi Hazretlerinde okuyup ilmini tamamladıktan sonra onun emri ile Alanya'ya geldi. İki katlı olan kendi evinin birinci katında bir odada gizli olarak talebe okutmaya başladı.

Kur'an okumanın, ezan okuyup namaz kılmanın, mevlit okutmanın, hatta **yağmur duasına** çıkmanın bile suç sayıldığı bir zamanda Hoca Efendi, Alanya'da, Şekerhane mahallesinde, portakal bahçesinin içinde, kendisine ait olan iki katlı evinin alt katında bir odada, gizli olarak, Mehmet Oral (**Kalaycı Hoca Efendi**), Mustafa Arıkan (**Kıvrasılı**) ve **Hüseyin Özgen'i (Zühtü'nün Hüseyin Efendi)** okutmaya başladı. Bir hafta hiç dışarıya çıkmadan derslerine devam ederlerdi. Ancak temizlik ve zaruri ihtiyaçlarını temin etmek için haftada bir gün evlerine giderler, ihtiyaçlarını temin ederler, akşama yine dönerlerdi.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin ilk talebe okuttuğu Alanya Şekerhane mahallesinde, portakal bahçesinin içindeki evi.

Mustafa Arıkan:

1329'da Alanya da doğdu, 2003'de vefat etti, Kabri Alanya Hacıbaba mezarlığındadır.

Mehmed Oral:
(Kalaycı Hoca Efendi)

1320'de Alanya da doğdu 1983'de vefat etti. Kabri Alanya Bektaş mezarlığındadır.

Hüseyin Özgen:
(Zühtünün Hüseyin Efendi)

1320'de Alanya da doğdu, 1998' de vefat etti. Kabri Alanya Yeşilöz Köyü mezarlığındadır.

Hoca Efendi, zor şartlar altında ve her türlü zulmü göze alarak okuttuğu bu talebelerin yemeklerini de kendisi veriyordu. Hem okutuyor hem de yemeklerini veriyordu. İşte, Allah rızası için dine gerçek hizmet budur. Hazreti Peygamberimize uymak ve ona tabi olmak budur. Zamanın **mürşid-i kâmilî ve müceddid Süleyman Efendi Hazretlerinin** yolunda dine hizmet budur.

Sevgili peygamberimiz Hz. Muhammed, Mescid-i Nebi'de okuttuğu talebelerin yemeklerini kendisi verir ve bütün ihtiyaçlarını da temin ederdi. Medine'de bulunan Mescid-i Nebi ilk yapıldığı zaman, mescidin kuzeyinde, bir kısmının üzeri hurma dalları ile örtülüp gölgelik yapıldı. Hz. Peygamberimiz burada talebe okuturdu. Okuttuğu bu talebelerin yeme, içme ve diğer bütün ihtiyaçlarını kendisi temin ederdi. Hazreti Peygamberimizin talebe okuttuğu bu yere Suffa denir.

Suffa yeri şu anda **Hücre-i Saadet**'in (sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed'in, Hazreti **Ebû Bekir** ve Hazreti **Ömer** (r.a.)'in kabirlerinin bulunduğu yerin) arkasında, Cibril **kapısı** tarafında, etrafı yarım arşın kadar yükseklikte, ağaç parmaklıklarla çevrili olan yerdir. Hazreti Peygamberimiz, eğitim ve öğretim faaliyetlerini burada yürütüyor ve bizzat kendisi burada talebe okutup ders veriyordu. Hiçbir maddi menfaat beklemeden, ömürlerinin sonuna kadar, İslam dinine hizmet eden âlimler burada yani Suffa'da yetişiyordu.

Vakitlerini Mescid-i Nebi'nin Suffa'sında ilim tahsili ve ibadetle geçiren bu zatlara **Ashâb-ı Suffa** denir. **Ashâb-ı Suffa**, Hazreti Peygamberimizin yanından ayrılmazlar ve onun sohbetlerinden hiç geri kalmazlardı. **İtikat** ve amelle ilgili ilimleri öğrenirler, **Kur'an-ı Kerim** ve **Hadis-i Şerif** ezberlerlerdi.

Sevgili Peygamberimiz yeni Müslüman olan kabilelere **Ashâb-ı Suffa**'yı gönderir, onlara itikat ve amelle ilgili dini bilgileri, **Kur'an-ı Kerim** ve İslam dininin emir ve yasaklarını öğretirlerdi.

Hazreti Peygamberimiz, **Ashâb-ı Suffa**'yı çok sever, ders okutmanın dışında, onlarla oturup sohbet eder ve onlarla beraber yemek yerlerdi. İlk önce onların ihtiyaçlarını temin eder, sonra da Ehl-i Beyt'inkini temin ederdi. Onların ihtiyaçlarını temin etmeden kendi evine bir şey almazdı. Ziyafetlere ve ziyaretlere onları da yanında götürürdü. Hiçbir maddi gelirleri olmadan Hazreti Peygamberimizde okuyup ilim tahsili yapan **Ashâb-ı Suffa**'dan ve en büyük hadis âlimlerinden olan **Ebû Hüreyre (ra)** anlatıyor:

Ben bazen açlıktan karnımı yere dayar, bazen de yerden aldığım bir taş karnıma bastırırdım. Yine böyle bir halde idim. O gün, **Rasûlüllah**'ın mescide geçtiği yolun üstünde oturmuştum. O sırada **Rasûlüllah** (s.a.v.) yanıma geldi. Halimi anlayıp gülümsedi ve bana:

Ya Ebû Hüreyre! dedi, Ben; *buyur ya Rasûlüllah*, deyince, *benimle gel*, buyurdu. Hemen peşinden yürüdüm, hâne-i saâdetlerine girdiler. Evde bir bardak süt vardı, bana:

Haydi Ehl-i Suffa'ya git onları çağır (Bu sütü içip karınlarını doyursunlar), buyurdu. Ben onları çağırmak için giderken kendi kendime, bütün suffa ehline bir bardak süt nasıl yeter, bana da bir yudum düşer mi ki, diye düşünüyordum. Onları çağırdım. **Rasûlüllah**'ın hâne-i saâdetlerine geldik, izin isteyip içeri girdik. (Bize *oturun* buyurdu, biz de) uygun yerlere oturduk, sonra **Rasûlüllah** (s.a.v.) bana:

Ya Ebû Hüreyre, şu süt bardağını al onlara (arkadaşlarına) *ver*, buyurdu. Ben de bardağı aldım. Sıra ile arkadaşlarıma verdim. Her biri süt bardağını alıyor, doyuncaya kadar içiyor, bardağı bana iade ediyordu. Süt bardağını herkesten aldığımda, bardağın içindeki süt eksilmiyordu. Öylece sütle dolu ol-

duğunu görüyordum. Bu şekilde sütü, orada bulunan bütün arkadaşlarıma verdim. Hepsi içip doydular. Sonra **Rasûlüllah** (s.a.v.) süt dolu bardağı benden aldı, bana bakıp gülümsedi ve bana:

Ya Ebû Hüreyre; süt içmeyen bir ben kaldım bir de sen, haydi sen de otur ve iç, buyurup (süt bardağını bana uzattı. Ben de **Rasûlüllah**'ın elinden süt bardağını alıp) içtim. Rasûlüllah (s.a.v.) birkaç defa "iç" buyurdular. Ben de her defasında içtim. Nihayet "Anam babam sana feda olsun Ya **Rasûlüllah**, artık içemeyeceğim. Seni hak dini ile gönderen Allah'ü Teâlâ'ya yemin ederim ki, iyice doydum." dedim. **Rasûlüllah** (s.a.v.):

Öyle ise bardağı bana vârl, dedi. Ben de süt bardağını (kendisine) verdim. Allah'ü Teâlâ'ya hamd ve sanâ ettikten sonra, besmele çekerek sütü içtiler. (4)

Yirminci asrın **müceddidi** ve **mürşid-i kâmil** olan Süleyman Efendi Hazretleri de sevgili Peygamberimizin, **Ashâb-ı Suffa**'ya gösterdiği ihtimamı sünnete uygun şekilde, talebelerine gösterirdi. Onların ihtiyaçlarını temin etmeden kendi evine bir şey almazdı. Hatta devletten ömrünün sonuna kadar almış olduğu bütün maaşını talebelerinin ihtiyacı için kullanmıştır.

Sevgili Peygamberimizin **Ashâb-ı Suffa**'nın yeme, içme ve ihtiyaçlarını kendisinin temin ettiği gibi yine 20. asrın **müceddidi** ve **Rasûlüllah**'ın halifesi **Süleyman Efendi Hazretlerinin** okuttuğu talebelerin yeme, içme ve ihtiyaçlarını temin ettiği gibi. **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi** de portakal bahçesinin içinde bulunan evinin birinci katında, bir odada okuttuğu talebelerin yeme içmelerini de kendisi temin ederdi.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin kendi evinde gizli olarak talebe okuttuğunu öğrenen emniyet teşkilatı, gizliden Hoca Efendiyi takibe başlamışlar. Emniyet görevlileri Hoca Efendiyi takip ederken çok ilginç bir de olay olmuş.

(4) *İslam Tarihi (M.Asım Köksal) 8/235. Yeni Rebbet Ans14/50.*

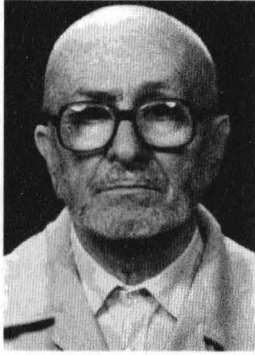
Bir akşam emniyette görevli olan bir bekçi (o zamanlarda polis az olduğu için emniyette maaşlı bekçiler vardı. İşte onlardan biri) Hoca Efendinin evinin bulunduğu portakal bahçesinde bir ağacın başına çıkmış, Hoca Efendinin evine kimlerin gelip gittiğini ve talebe okutup okutmadığını tespit etmek için takip ederken, bir kişi gelmiş, Hoca Efendinin bahçesinden portakal çalmaya başlamış, bekçi hırsızı yakalamış. Çaldığı portakallar ile beraber karakola götürmüş. Sabah olunca, Hoca Efendiyi karakola çağırmişlar, Hoca Efendi acaba beni karakola niçin çağırıyorlar diye endişe ile karakola gitmiş. Polisler bahçesinden portakal çalarken hırsız yakaladıklarını ve davacı olup olmadığını sormuşlar Hoca Efendi; *davacı değilim, çaldığı portakal da onun olsun*, demiş.

Yaz ayları girip Alanya'da sıcaklar iyice bastırınca Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendi, kendi evinde gizli olarak okuttuğu talebeleri Mehmet Oral (**Kalaycı Hoca Efendi**), Mustafa **Arıkan** ve **Hüseyin Özgen** (Zühtü'nün Hüseyin Efendi) ile beraber Alanya'nın yaylalarından **Türktaş** köyüne gidip orada **Şih**'in **Hacı Ahmet Efendinin** evinde bu talebeleri okutmaya devam etti.

Köylüler Hoca Efendiyi önceden tanıdıkları ve talebeyi gizli olarak okuttuğunu bildikleri için Hoca Efendinin talebe okutmasına yardımcı oldular. Onları koruyup kolladılar. Esasen **Türktaş** köyünün insanları genelde dürüst, temiz ve kendilerine güvenilen insanlardır. Onun içindir ki, Hoca Efendi daha sonra **müftü**, vaiz ve **müderris** olarak yetiştirdiği tekâmül talebelerini, yaz aylarında hep **Türktaş** köyünde okuttu.

Hoca Efendi, yayla dönüşünde, **Şih**'in **Hacı Ahmet Efendinin** oğlu, **İstanbul**'da oturan ve kendisinin **Süleyman** Efendi Hazretlerini bulmasına vesile olan Mehmet Efendinin Alanya, Şekerhane mahallesindeki iki katlı evini kiralayıp talebe okutmaya bu evde devam etti.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi bu evde Mehmet Oral (Kalaycı Hoca Efendi), Mustafa Arıkan ve Hüseyin Özen'i (Zühtü'nün Hüseyin Efendiyi) okuturken, onun talebe okuttuğunu duyan Mustafa Gazioğlu (Demirci Hoca Efendi) ve Hüsnu Görgülür de, Hoca Efendiye gelip okumak istediklerini ve kendilerini de talebeliğe kabul etmesini isterler. Hoca Efendi de onların iyi niyette olduklarını anlayıp talebeliğe kabul etti. Böylece talebeleri üçten beşe çıktı.

Mustafa Gazioğlu:
(Demirci Hoca Efendi)

1902'de Gazipaşa'da doğdu, 1992'de vefat etti. Kabri, Antalya asri mezarlığındadır.

Hüsnu Görgülür

1325'de Alanya'da doğdu, 1985 yılında vefat etti. Kabri, Alanya Bektaş mezarlığındadır.

Mustafa Çırpanlı Hhoca Efendi'nin yayla dönüşü talebe okuttuğu ve Mehmet Efendi'nin Alanya Şekerhane mahallesindeki iki katlı evi

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin talebe okutmak için kiraladığı bu iki katlı evin ikinci katında, talebeler hem yatıp kalkıp, yeyip içiyor, hem de Hoca Efendide okuyorlardı. Belli zamanların dışında, dışarı dahi çıkmadan gece gündüz ders okuyorlardı. Hoca Efendinin o evde talebe okuttuğunu yakın komşuları da dahil olmak üzere hiç kimse bilmiyordu. Hoca Efendi bu evde talebe okuttuğunun anlaşılmasında ve insanların dikkatini çekmemesi için, evin birinci katına Alanya Emniyetinde bekçi olarak çalışan ve Demirci Hoca Efendinin kardeşi olan Mehmet Özdemir'i yerleştirir. Alanya Emniyetinde bekçi olarak çalışan Mehmet Özdemir'in bu evde otur-

ması, hem Hoca Efendiyi rahatlatıyordu, hem de emniyetin bu evde talebe okuduğu hakkında şüphesi olmuyordu.

Hoca Efendinin rahatlama nedeni, Mehmet Özdemir, Hoca Efendi hakkında ne duyarsa hemen Hoca Efendiye bildirmesindendi. Emniyetin şüphelenmeme nedeni ise, kendi dairelerinde görevli olan birisinin bu evde oturuyor olması, her hangi bir şey olursa kendilerine bildirir düşüncesi idi.

Hoca Efendi, bu evde ağır şartlarda ve gizli olarak talebe okuturken, bir taraftan da şimdiki Hacet Talebe Yurdu'nun bulunduğu ve kendine ait arsaya mescit yaptırmaya başladı. Mescit yaptırmaktaki amacı, hem burada namaz kılınması, hem de yaptırdığı mescitte talebe okutmaktı. Çünkü mescitte talebe okutmak, evlerde okutmaktan biraz daha kolaydı. Kısa zamanda mescit yapıldı, talebe okutmaya bu mescitte yani **Çırpanlı Mescidinde** devam etti.

Hoca Efendi kendisinin yaptırdığı mescitte **müftü**, **vaiz** ve **müderriis** yetiştirmek için okuttuğu talebelerden başka mahalle ve çevreden gelen küçük çocukları da okutup onlara itikat ve amelle ilgili bir müslümanın bilmesi gereken dini bilgileri, namaz surelerini ve Kur'an okumalarını öğretirdi. Okuttuğu talebelerin hiç birinden maddi bir menfaat beklemezdi. Hatta talebelerinden herhangi biri kendisine bir hediye getirse onu bile kabul etmezdi.

Biz ümmet-i Muhammed'in evlatlarını ücret karşılığı değil, Allah rızası için okuturuz. Bizim ücretimizi Allah verir, derdi. Efendi Hazretleri okuttuğu talebelerden ücret almıyıp Allah rızası için okuttu. Rasûlüllah Efendimiz de Allah rızası için okuttu. Dine hizmet bir ücret karşılığı, maddi menfaat karşılığı yapılmaz. Kim okuttuğu talebeden ücret alırsa veya maddi bir beklentisi olursa, onun bizim yolumuzla ilgisi kalmamıştır, derdi.

Dini dünya ve siyasete alet edenler, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** ifadesi ile maddeyi maneviyata karıştıranlar, varis-i Nebi olan **Süleyman Efendi Hazretlerinin** yolunda olamazlar.

İlmîni dünya menfaatına değişenler hakkında **Allahü Teâlâ** şöyle buyuruyor:

Hani Allah, kendilerine kitap verilenlerden, onu, mutlaka insanlara açıklayacaksınız, gizlemeyeceksiniz diye söz almıştı. Fakat onlar, verdikleri sözü arkalarına attılar ve karşılığında az bir ücret aldılar. Ne kötü şey satın alıyorlar. (Âl-i İmran 187)

Hoca Efendi, sadece **müftü**, **vaiz** ve **müderriis** yetiştirmeyi düşünmez, dini bilgileri öğrenme durumuna gelen, küçük çocukların da okutulmasına çok büyük önem verirdi. Ben,

Alanya Müftülüğünde memurken yaz aylarında okullar tatil edildiği zaman bana;

Şükrü Efendi, imam-hatip ve müezzin olarak resmi görevi olan kardeşlerimize söyle; köydekiler köylünün, şehirdekiler de mahallenin çocuklarını hiçbir ücret almadan maddi bir menfaat beklemeden okullar açılıncaya kadar okutsunlar. Asıl dine hizmet budur, derdi.

Ayrıca **Kur'an kurslarında** okuyup hoca olan ve talebe okutabilecek durumda olan talebeleri yazın yaylaya giden Müslümanların çocuklarını okutmaları için yaylalara gönderirdi. Yine köyünde resmi veya özel görevli hoca olmayan muhtar veya köyün ileri gelenleri Hoca Efendiye gelir çocuklarını okutması için bir hoca isterler. Hoca Efendi de onlara köyün çocuklarını okutmak için hoca verirdi.

Yaz aylarında özellikle temmuz ve ağustos aylarında Alanya'nın köylerindeki ve şehir içindeki camiler okumak için gelen kız, erkek küçük çocuklarla dolardı. Onların okuduğu **Kur'an** ve **Sûre** sesleri ile camiler, mescitler çınılardı. Çocuklar camiden çıkıp ellerindeki **Kur'an** ve **Elif cüzleri** ile evlerine giderken köyün ve mahallenin yolları süslenir ve şenlenirdi. Köyde de mahallede de manevi bir hava eserdi.

HOCA EFENDİ ALANYA KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLİĞİNE TAYİN EDİLDİ

İslam dinine en büyük hizmetin talebe okutmak olduğunu kendisinden zahiri ilimleri tahsil ettiği, icazet ve feyiz aldığı **Süleyman** Efendi Hazretlerinden öğrenen ve bu inançla okuyup zahiri ve tasavvuf ilminde kemale eren Hoca Efendi, Alanya Müftülüğünün 20.12.1947 tarih ve 49 sayılı talebi, Diyanet İşleri Başkanlığının 27.01.1948 tarih ve 317 sayılı onayı ile Alanya Merkez **Kur'an** kursu öğreticiliğine tayin edildi.

T. C.
Diyanet İşleri Reisliği 27/ocak/1948
zat işleri müdürlüğü
sayı: 317 Suret

Alanya Müftülüğüne

20/12/947 tarih ve 49 sayılı yazınıza x karşılıktır.

İlçeniz fahri kur'an öğreticisi refik akçalı mezun addedilmiş ve mustafa çırpanlının bu vazife; fahriyyen vekalet etmesi muvafık görülmüştür.

refik akçalının vazifesi başına avdet ettiği tarihin bildirilmesi luzumu beyan olunur.

Diyanet İşleri başkanı
aslına uygundur. Ahmet H. Arseki
20/Şubat/948
Alanya Müftüsü Feyzi Okur

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin Alanya Merkez Kur'an Kursu öğreticiliğine tayin edildiğini gösteren belge.

HOCA EFENDİ OBA KURAN KURSUNDA TALEBE OKUTMAYA BAŞLADI

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, **Alanya Merkez Kur'an** kursunda talebe okuturken kendisinin ilk talebelerinden biri olan Kıvrasılı Mustafa Arıkan, Oba köyü Hacıbaba mezarlığının yanında bulunan evinin yanına yatılı bir **Kur'an** kursu yaptırdı. Mustafa Arıkan'ın yaptırdığı bu yatılı **Kur'an** kursuna yine Hoca Efendinin ilk talebelerinden olan Oba köyünden **Hüsni Görgülür** de resmen **Kur'an** kursu hocası olarak tayin edildi.

Hoca efendi **Alanya Merkez Kur'an** kursunda talebelere sadece ilmi hallerini, namaz suresini ve yüzüne **Kur'an okumasını** öğretiyordu. Onun asıl amacı **müftü**, vâiz ve özellikle de **Kur'an kurslarında** hocalık yapıp talebe okutacak müderris yetiştirmekti. Bu nedenle Hoca Efendi, **müftü**, vâiz ve müderris yetiştirmek için Alanya Merkez **Kur'an** kursu hocalığından istifa etti. Oba Kur'an kursunda fahri olarak talebe okutmaya başladı.

Oba Kur'an kursu, Süleyman Efendi Hazretlerinin, İstanbul'dan sonra, Türkiye'de açmış olduğu ikinci yatılı **Kur'an** kursudur.

Onun için Süleyman Efendi Hazretleri Alanya'ya ayrı bir önem vermiştir.

Oba **Kur'an** kursunda talebe okutmaya başlayan Hoca Efendi, geceleri, Alanya, Şekerhane mahallesindeki evinde kalır, gündüzleri Oba **Kur'an** kursuna gelir, talebe okuturdu. Hoca Efendi, Oba **Kur'an** kursunda talebe okutmak için Alanya, Şekerhane mahallesindeki evinden Mustafa Arıkan amcanın atı ile gelip giderdi. Her gün bir talebe at ile gider

Hoca Efendiyi evinden alarak Oba Kur'an kursuna getirir, akşam da yine evine götürürdü. Hoca Efendiyi Alanya Şekerhane mahallesindeki evinden alıp Oba Kur'an kursuna getirip götürme şerefi bir defa da bana nasip oldu.

1949 yılında açılıp 500 civarında talebe yetiştiren ve 1958'de zamanın hükümeti tarafından kapatılan Oba Kur'an kursunun viran hali

Oba Kur'an kursundan at ile Hoca Efendinin evine geldim. Benim geldiğimi görünce hemen aşağıya indi ve ata bindi. Oba Kur'an kursuna gitmek üzere yola çıktık. Yolda, Gilikli Mezarlık denilen, şimdiki Mersin yolundan Oba yol ayırımına geldiğimiz zaman, o ana kadar hiç görmediğimiz dozer yol açıyordu. Sahildeki kuşları kabarmış deniz dalgası gibi kürüyordu. Yol güzergâhında kocaman bir zeytin ağacı vardı, dozer oraya geldi, zeytin ağacına küreğini dayadı ileriye doğru iteleyince zeytin ağacını kökledi. İşte bu esnada Hoca

Efendi bindiği atı durdurdu. Dozerin zeytin ağacını nasıl devirip köklediğine bakmaya başladı. Dozer zeytin ağacını kökle-yip küreği ile bir kenara iteledikten sonra bana:

Hadî evladım, dedi. Yolumuza devam ettik. Hoca Efen-diyi, Oba **Kur'an** kursuna getirdim, akşama da evine tekrar götürdüm.

Oba **Kur'an** kursu binası iki katlı uzun bir bina idi. Bi-rinci kat, o günkü şartlarda Yani karyola ve ranza olmadan yerde yatmak üzere 8-10 talebinin yatıp kalkabileceği odalar halinde idi. Talebeler bu odalarda hem yatarlar hem yemek pişirip yerler, hem de ders okurlardı. Yemeklerini yedikten sonra bulaşıkları da dışarıda münasip bir yerde yıkarlardı.

İkinci katta talebelerin cemaatle namaz kılmaları ve ha-timleri yapmaları için büyük bir oda vardı. Talebeler cemaatle namazı bu odada kılarlardı. Kur'an, Tevhid ve Hâcegân gibi Hatimler de bu odada yapılırdı.

Oba yatılı **Kur'an** kursunda Türkiye'nin muhtelif il ve ilçelerinden gelip okuyan beşyüze yakın talebe vardı. Bu tale-beler genelde fakir ailelerin çocukları idi. Üzerlerindeki elbise-ler, ayaklarındaki ayakkabıları onların fakir olduklarının adeta bir sembolü idi. Yatmak için altlarına döşek diye serdiklerinin kalınlıkları iki-üç santimi geçmezdi, genişliği de altmış-yetmiş santim civarında idi, yere sergi olarak serdikleri de genelde keçi kılından veya koyun yününden köylü kadınlarının doku-duğu sert sergilerdi, talebeler okurken bu sergilerin üzerine diz çökerek oturduğu için sol ayaklarının topuklarının alt kısmı sertleşir nasır bağlardı.

Talebelerin her biri, yemeğini kendi yapardı. İki, üç veya üç, beş talebe bir araya gelerek, beraberce yemek yapanlar da vardı. Her talebinin bir gaz ocağı olurdu, gaz ocaklarının bazı-sı sesli bazı-sı sessiz, bazı-sı da fitilli idi. Talebeler yemeklerini

bu gaz ocaklarında pişirirlerdi. Gaz ocağını alamayacak kadar fakir olan talebeler de vardı, bu talebeler de yemeklerini etraftan topladıkları çalıkları kursun dışında münasip bir yerde yakarak onun üzerinde pişirirlerdi, öyle fakir talebeler vardı ki ten-cere de pişirip kapağında yerlerdi.

O ba **Kur'an** kursunda o zamanlarda elektrik yoktu, talebeler akşamları **gaz lambası** ışığında ders okur, okutur ve çalışırdı, sadece talebelerin hep birlikte namaz kıldığı hatimlerin yapıldığı büyük odada **löks** vardı, birçok talebe de akşamları bu löksün ışığından istifade etmek için ders çalışmaya ve müzakere yapmaya bu odaya gelirlerdi.

Bu odanın muhtelif yerlerine oturup derse çalışan talebelerin içinde **hafız** ve **sesi güzel** olanlar zaman zaman ders yorgunluğunu gidermek ve dinlenmek için yüksek sesle mevlid den bölümler ve **kaside** okurlar, o odada bulunup derse çalışan bütün talebeler de dersi bırakıp onu dinlerler, yorgunluklarını giderirlerdi.

Cuma günleri **Kur'an** kursu tatil olurdu. Alanya merkez ve yakın köylerinden olan talebeler haftalık yeme, içme ve temizlik ihtiyaçlarını gidermek için evlerine giderler, evlerinde bir gece kaldıktan sonra annesine yaptırdığı bir haftalık yufka ekmek ve bir hafta pişirip yiyeceği erzakı ile **Kur'an** kursuna geri gelirdi.

Antalya, Konya, Mersin ve Adana gibi uzak yerlerden olan talebeler de tatil olan cuma günlerinde bir haftalık yeme-içme gibi ihtiyaçlarını Alanya'ya gidip çarşıdan temin ederlerdi. O zamanlarda Alanya'da Toptancı Hal'i yoktu, Pazar da kurulmazdı. Birkaç manav dükkânı vardı. İnsanlar ve talebeler sebze ve meyve ihtiyacını bu manavlardan temin ederlerdi. Talebeler aldıkları erzakları az olursa yürüyerek kendileri arkalarında getirirler, çok olursa bir kaçı bir araya gelerek, bir at

arabası kiralarlar hep birlikte ona yüklerler, onunla getirirlerdi. O zamanlarda vasita şimdiki gibi çok değildi. Benim bildiğim Alanya'da sadece iki veya üç taksi, üç dört de jeep vardı. Ya-kın mesafelere taşıma işini at arabaları yapardı.

Tatil gününde talebeler çamaşırlarını gaz ocaklarında veya etraftan topladıkları odun ateşi üzerinde tenekelerde ısıttıkları su ile **Kur'an** kursunun çevresindeki boşluklarda, say taşların üzerinde yıkarlardı. O günlerde bırakın çamaşır makinesini, çamaşır leğeni bile yoktu. Çamaşır yıkamak için her talebenin yaktığı ateşten çıkan küme küme dumanların karşından baktığınız zaman bambaşka bir manzarası olurdu. Yan yana gelip say taşların üzerinde çamaşır yıkayan talebelerden bazıları kafa kafaya verip birbirlerine kendi memleketinden, köyünden anlatıp hasret giderirlerdi.

Talebeler arasında **Kara Dayı** diye anılan **Konyalı** bir talebe vardı. Bir gün tenekede ısıttığı su ile çamaşır yıkarken kendisi gibi yanında çamaşır yıkayan arkadaşı ile sohbet ederken hüzünlenmiş; *geçeer bu günler geçer*, demiş, **Kara Dayının** bu sözünü onların haberi olmadan arkalarında dikilen merhum Ahab Hoca Efendi duymuş, çok hoşuna gitmiş. Ahab Hoca Efendi ders okuturken talebelerin kafasını dinlendirmek için zaman zaman güldürücü bir şeyler anlatırdı. Bazen de ders esnasında; *Kara Dayı, geçeer bu günler geçer*, diye latife yapardı. Hem kendisi ve hem de talebeler gülerdi.

Talebeler tenekelerde ısıttıkları su ile yıkadıkları çamaşırlarını kurutmak için **Kur'an** kursunun yakın çevresindeki boyu bir, birbuçuk metre civarında olan **piynar**, **kesme**, **tesbi** dediğimiz ve küme küme olan ormanların üzerine sererler orada kuruturlardı. Cuma günleri **Kur'an** kursunun çevresi karşından baktığınız zaman bahar mevsiminde açan beyaz papatya ve **çiçekler** gibi talebelerin kurutmak için serdikleri çamaşırlar ile rengarenk olurdu.

Talebeler banyoyu **Kur'an** kursu binasının 20-25 metre ilerisinde, tuğlalarla örölmüş, üzeri kiremitle kapatılmış, sıvası dahi olmayan ancak bir kişinin sığabileceği küçük küçük, yan yana, birbirine bitişik olarak yapılmış banyolarda tenekelerde ısıttıkları su ile veya odun ateşinde ısıttıkları su ile yaparlardı. Zaman zaman da banyo yapmak için sıra beklerlerdi.

Tuvalette aynı şekilde yapılmış **Kur'an** kursu binasının 25-30 metre ilerisinde idi. Tuvaletlerde su yoktu, her talebe bir litrelik zeytinyağı tenekesi veya ıbrıklarla götürdüğü su ile temizliğini yapardı. Ayrıca tuvaletlerin ve banyolara temizliğe çok dikkat edilirdi. Tuvaletler de banyolar da tertemiz olurdu.

Beş vakit namaz için ezan, **Kur'an** kursu binasının ikinci katının kible tarafındaki açık penceresinden, dışarıya doğru bakarak genelde iki talebe tarafından okunurdu. Özellikle Mustafa Arıkan amca ezanı en az iki talebenin okumasını söylerdi. Şu anda hâlâ dikkatimi çeken, hoparlör olmadan, üstelik 13-14 yaşlarında tıfıl çocukların okuduğu ezan, **Kur'an** kursuna bir hayli uzak olan mesafelerden duyulurdu.

Ezan okunmaya başlayınca **Kur'an** kursu binasının odalarında ders okutan hocalar namaz kılmak için dersi bırakırlar, talebeler de tek tek, küme küme, odalarından dışarıya çıkarlardı. Namaz vakitlerinde **Kur'an** kursu binasının çevresinde öyle bir manzara oluşurdu ki, abdest tazelemek için tuvalete gidenleri, tuvaletin önünde sıra bekleyenleri, abdest almak için kollarını sıvazlayarak **Kur'an** kursu binasının alt tarafında bulunan devlet su işleri kanalına gidip gelenleri, kanaldan akan sudan abdest alanları ve **Kur'an** kursu binasının dışında açık yerde bulunan birkaç muslukta abdest alanları, abdest aldıktan sonra cebinden çıkardığı mendili ile elini yüzünü kurulayanları gördükümüz.

Cemaate yetişebilmek için koşanları görürdünüz. Namaz kılınacak büyük odanın kapısında, **Kur'an** kursu müdürü Açık Ahmet'in dışarıya doğru bakıp; *namaza başlamışlar, çabuk olun*, diye bağırdığını duyardınız. **Namazın** sünneti kılınıp kamet edilince, içtenlikle ve samimiyetle; *kardeşim namazı sen kıldır* diye birbirlerine iltifat eden hocaları görürdünüz.

O gün Oba Kur'an kursunda okuyan talebelerin hayatı adeta Mescid-i Nebi'de sevgili peygamberimizde okuyan **As-hâb-ı Suffa**'nın hayatına benzerdi.

Dışarıdan hiç maddi bir yardım görmeyip bütün ihtiyaçlarını kendi imkânları ile gideren talebelere hatim akşamları zaman zaman Mustafa **Arıkan** portakal dağıtırdı. O, bir veya iki portakal birçok talebeye turfanda gelirdi. Çünkü o günlerde Kuran **kurslarında** okuyan talebelerin çoğu fakirdi, portakal gibi meyve alıp yemeye gücü yetmiyordu. Şimdiki gibi meyve ve sebze bol değildi ve yardım eden de yoktu.

Bütün ihtiyaçlarını kendi imkânları ile gidererek Oba Kur'an kursunda okuyan talebeler ve onları hiçbir maddi menfaat beklemeden okutan Hoca Efendi, Ahab Hoca Efendi, Mustafa **Arıkan** ve Kur'an kursunun resmiyeti üzerinde olan **Hüsnü Görgülüer** ve **Şükrü Ergin** Hocalar, zaman zaman devlet erkânının baskınına uğrarlardı. Arapça okunup okunmadığını öğrenmek için arama yaparlardı. Kursun her tarafını didik didik aradıkları da olurdu.

Onlar geldiklerinde, Hoca Efendi gibi resmi olmayan hocalar ve Konya, Mersin, Adana gibi uzak yerlerden gelip Kur'an kursunda kaydı olmayan talebeler Kur'an kursunun çevresindeki bahçelere ve ormanlarla kaplı olan Hacibaba mezarlığına kaçarlardı.

Zor şartlarda, kısıtlı imkânlarla Oba Kur'an kursunda okuyan talebeler her şeye rağmen en geç üç senede Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu müftülük ve vaizlik imtihanına girerler, müftü ve vaiz olurlardı. Sadece Oba Kur'an kursunda okuyanlar değil, Oba Kur'an kursunda olduğu gibi İstanbul'da Süleyman Efendi Hazretlerinin gözetiminde okuyan talebeler üç senede müftü ve vaiz oluyordular.

İstanbul, Ankara ve İzmir gibi Türkiye'nin birçok il ve ilçelerinde Süleyman Efendi Hazretlerinin talebeleri müftü ve vaiz olarak görev yaptılar.

Oba Kur'an kursu zahiri ve tasavvuf ilminin öğretildiği, müftü, vaiz ve müderrislerin yetiştirildiği bir medrese idi. Şimdiki tabirle fakülte idi.

Oba Kur'an kursuna zaman zaman Süleyman Efendi Hazretlerinin talebelerinden olan ve Süleyman Efendi Hazretlerinin, uygun görülen yerlere Kur'an kursu açmak için altyapısını oluşturmak ve Kur'an kursunun açılmasına mani olanlar veya açılmış olan Kur'an kursuna karşı cephe alanlar olursa onları ikna etmek, kurs talebelerine dini ve tasavvufla ilgili sohbet etmek için görevlendirdiği, Anamurlu Hacı Yusuf Efendi Amca gelirdi. O geldiği zaman, bütün talebeler hatimlerin yapıldığı ve namaz kılınan büyük odada toplanırlardı. Hacı Yusuf Efendi amca da talebelerin odanın bir köşesine yığıldıkları yatakların üzerine çıkıp oturur, güzel ahlaktan, okumanın ve talebe okutmanın faziletinden, mürşid-i kâmil ve müceddidin vasıflarından, mürid olmanın ve müridlik de devam etmenin şartlarından, maneviyattan ve tasavvuftan konuşurdu. Bütün talebeler de onun konuşmasını can kulağı ile dinlerdi.

Hacı Yusuf Efendinin konuşması talebeleri etkilerdi ve talebelerin maneviyatını güçlendirirdi. Onun içindir ki, onun

Kur'an Kursuna gelmesi gecikirse, onu özlerdik ve gelmesini isterdik. Gelince de sevinirdik. Tasavvufta gevşek olanlar da; *sen niçin günlük vazifelerine dikkat etmiyorsun ve maneviyatına önem vermiyorsun*, diyecek diye ondan korkarlardı.

Hacı Yusuf Efendi Amca, Süleyman Efendi Hazretlerinin emrinde nasıl hizmet ettiğini şöyle anlatırdı:

Süleyman Efendi Hazretleri bana, gereken yerlere **Kur'an** kursu açmak için oraya gidip halkı teşvik etme, faaliyette bulunan **Kur'an kursu** talebelerine, dine hizmet ve tasavvufla ilgili sohbet etme ve **Kur'an kurslarına** veya **Süleyman Efendi Hazretlerinin mürşid-i kâmil ve müceddid** olduğuna muhalefet edenleri ikna etme görevini vermişti.

Efendi Hazretleri bana, rabıta veya rüyamda, *Yusuf gel*, der. Ben de dükkanımı kapatır veya birine emanet eder, hemen İstanbul'a Efendi Hazretlerinin yanına giderim. *Geldim efendim*, derim. Bana; *falan yere git*, der. *Oraya gidince kimi göreceğim, orada ne yapacağım*, diye hiçbirşey sormadan, *başüstüne* der, dediği yere giderim. Oraya varınca kimi görecekssem karşıma çıkar ve ne yapacağımı da anlar, görevimi yaparım.

Hacı Yusuf Efendinin hizmeti çok büyüktür. O günkü şartlarda, vasıtaların gitmediği Torosların tepelerinde, aç susuz, at üstünde günlerce gezerek hiç acizlenmeden hizmet etmiştir.

1963'de, **Kestel Kur'an kursunu** Gökbel Yaylasına çıkarmıştım, kursun aleyhinde konuşan insanlar vardı. Bu arada, talebelerin erzakı azaldı, erzak, hayvanların sırtında Alanya'dan iki günde gelirdi. Üstelik, erzak getirecek hayvan bulmakta da zorluk çekiyor idik.

Yemekleri odun ateşinde pişirir, bulaşık da odun ateşinde ısıtılan su ile yıkanır. Talebeler de çamaşırlarını odun ateşinde, tenekelerde ısıttıkları su ile yıkarlardı. Yemek pişirmek, bulaşık ve çamaşır yıkamak için su ısıtmaya odunumuz kalmadı, maddi imkânsızlıktan ve yalnızlıktan adeta bunalmıştım. *Ne yapacağım*, diye derin derin düşünürken, **Hacı Yusuf** Efendi Amca, Torosların tepesinde birçok dünya nimetlerinden mahrum olan kursa geldi. Onu görünce dünyalar benim oldu. Benim mahzun ve üzgün olduğumu görünce bana, *kardeşim, Şükrü Efendi üzülmeye, mahzun olma, piran ve Allah'ü Teala, sizi bu Torosların tepesinde yalnız bırakmaz. Efendi Hazretleri bana, 'Yusuf, Torosların tepesinde Kur'an kursunda bulunan evlatlarımıza git, onlara moral ver,' dedi. Ben de geldim*, der gibiydi. Bir gün bizde kaldıktan sonra, beni yanına aldı. Kadiyakası ve Malan Koyağı bölgesinde at üstünde üç gün gezdirdi, beni teselli etti ve moralimi düzeltti. Ata bindi gitti, Allah'ın rahmeti ve mağfireti onun üzerine olsun.

Anamurlu Hacı Yusuf Tuğrul:

Doğumu, 1318, vefatı 29 Eylül 1991'dir. Kabri Anamur, Kızılcaalan Köyü mezarlığındadır.

OBA KUR'AN KURSUNUN GÜNLÜK PROĞRAMI

Sabah namazından evvel kalkılır, teheccüd namazı kılınır ve şahsi vazifeler yapılır. Sabah namazının vakti girince, ezan okunur, cemaatla sabah namazı kılınır. Namazdan sonra, hafızlar ve tecvit kaidesine göre **Kur'anı** iyi okuyan hocalar, kendilerine verilen 5-10 talebelere **Kur'an** okumasını öğretirler. **Kur'an** dersinden sonra yemek yenir. Yemekten sonra **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi** veya **Ahbab Hoca Efendi** öğle namazına kadar hocalara ders okutur. Öğle vakti girince ezan okunur ve camaatla namaz kılınır, namazdan sonra öğle yemeği yenir, Yemekten sonra **Hoca Efendide** veya **Ahbab Hoca Efendide** okuyan hocalar ikindi namazına kadar kendilerine verilen 8-10 talebeye ders okuturlar. İkinci vakti girince, ezan okunur, ikindi namazı cemaatla kılınır, namazdan sonra akşam namazına kadar talebeler ihtiyaçlarını görür ve akşam yemeği yenir, Akşam vakti girince ezan okunur ve cemaatla akşam namazı kılınır. Akşam namazından sonra hatim günlerinde hatimler yapılır diğer günlerde talebeler kendi kendilerine derslerine çalışırlar ve müzakere yaparlar. Yatsı namazının vakti girince ezan okunur ve cemaatla yatsı namazı kılınır. Namazdan sonra talebeler serbest bırakılır, ister derse çalışır isterse yatar, fakat talebeler genelde geç vakte kadar derse çalışırlar ve müzakere yaparlardı.

HOCA EFENDİ VÂİZLİK VE MÜFTÜLÜK İMTİHÂNINI KAZANDI

Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendi, Oba Kuran kursunda talebe okuturken Diyanet İşleri Başkanlığının 1951 yılında açmış olduğu vâizlik imtihanına girdi. Diyanet İşleri Başkanlığı, Müşavere Kurulunun 06.06.1951 tarih ve 243 sayılı kararı ile vâizlik imtihanını kazandı. Vaizlik belge numarası 243'dür.

Talebe okutmanın her şeyin üstünde ve Allah yolunda cihad olduğunu bilen ve düşünen Hoca Efendi resmen vâizlik görevi almayı Oba **Kur'an** kursunda talebe okutmaya devam etti.

Yine Hoca Efendi, Oba Kuran kursunda talebe okuturken, Diyanet İşleri Başkanlığının 23.06.1953 tarihinde açmış olduğu Müftülük imtihanına girdi ve Müftülüğü de kazandı. Müftülük imtihanını kazandığı Diyanet İşleri Başkanlığının 26.06.1953 tarih ve 116/365-15668 sayılı yazıları ile kendisine bildirildi.

Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendinin, Diyanet İşleri Başkanlığındaki sicil numarası 4823'dür.

müftülük imtihan kararı sureti

T. C.

H U L A S A

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI Çirpanlının feraiz imtihanı hakkında

Müftülüğü

müşavere ve dini eserler inceleme kurulu
Sayı _____

Yüksek riyasetten 22/6/953 gün ve I5447 sayı ile -
muhavvel zat işleri müdürlüğünün evvelce 6/6/95I gü
ve 243 sayılı müşavere kararıyle vaizlik imtihanını
kazanan mustafa çirpanlının feraizden imtihanı yapı
masına dair II6-365 ve 22/6/953 gün ve I522I sayılı
yazısı incelendi .

adı geçen iki sene çalıştıktan sonra feraiz ilmini
iyice bellemiş olduğu görüldüğünden kendisinin müft.
edaylığına tayin büyürlmesi uygun olacağı mutalese
yle , yüksek riyasete arzına karar verildi 23/6/953

Aza

aza

aza

aza

aza

H.fehmi

o

Hüsnu erdem:Ç.birül:A.abdullah

uyğundur

Reis

I5892

25 haziran 1953

musmelat

25/6/953

Mustafa Çirpanlı Hoca Efendinin vaizlik imtihanını kazandığını
gösteren belge

T. C.
DİYANET İŞLERİ REİSLİĞİ

Zat İş. Sicil ve Le. Müdürlüğü

Sayı : TT6-365

26 Haziran 1953

1 / 190

15668

Mustafa Çirpanlı,

Şekerhane mahallesi No: 102 de mükim

Alanya

Reisliğimizde yapılan ehliyet imtihanında Müftülüğe
ehil olduğumuz anlaşılmıştır.

Keyfiyet 20/6/953 günlü dilekçenize cevaben bildirilir.

Diyamet İşleri Reisi

E. G. Hacıoğlu

İlişiği

Mustafa Çirpanlı Hoca Efendi'nin müftülük imtihanını kazandığını
gösteren belge

HOCA EFENDİ İNGİLİZCE ÖĞRENDİ

Talebe okutmak için resmen müftülük ve vaizlik görevi almayan Hoca Efendi bağlı bulunduğu **Süleyman Efendi Hazretlerinin** emri ile 1954 yılında talebe okutmak için İzmir'e gitti. **İzmir / Balçova Kur'an** kursunda talebe okutmaya, müftü, vâiz ve müderris yetiştirmeye devam etti.

Arapçayı ana dili gibi okuyup yazan ve konuşan Hoca Efendi, Balçova Kur'an kursunda talebe okuturken Halk Eğitim Müdürlüğünün İzmir Ticaret Lisesinde açmış olduğu İngilizce kursuna 13.10.1954 tarih ve cilt 2, varak (sahife), 33 makbuzla beş lira verip kaydoldu ve İngilizce öğrendi.

İZMİR TİCARET LİSESİ
Halk Eğitim Kursları
KAYIT ÜCRETİ

Cilt : 2
Varak : 33

İzmir Ticaret Lisesi Halk Eğitim Kursuna
üç kayıt ücreti olarak Amir İhsan Çarpanlı
den 5 lira alınmıştır.

13 10 1954

Müdür Yardımcısı

Çarpanlı

Mustafa ÇIRPANLI Hoca Efendinin ingilizce öğrenmek için Halk Eğitimi Müdürlüğüne yatırdığı 5 liranın makbuzu

HOCA EFENDİ HAFIZDI

Zahiri ve Tasavvuf ilimlerinde kemale erip **Süleyman** Efendi Hazretlerinden icazet alan Hoca Efendi aynı zamanda hafızdı.

Hoca Efendi, İzmir **Balçova** Kur'an kursunda talebe okutmaya devam ederken, Alanya Müftülüğüne bağlı Oba Kur'an Kursundan 15.11.1954 tarih ve 7 sayılı hafızlık diploması aldı.

T.C.
Alanya Oba Köyü
Kur'an kursu
Hafız diploması

Diploma No. 7
7 Derecesi P.İyi

Adı Soyadı : Mustafa Çırpanlı
Baba Adı : Ali
Doğum tarihi : 1326
Vilayeti : Antalya
Kazası : Alanya
Mahallesi : Şekerhane

Alanya Kur'anı kerim okutma kursunda Hafızlığını Bitirerek 1954 ders yılında mezun olan Ali oğlu Mustafa Çırpanlı, ya iş bu diploma verilmiştir. 15/11/1954

Kurs öğretmeni
Hüsnü Görgülter

H. Görgülter

Onanmıştır
Alanya Müftüsü
Mehmet Aksoy

Mustafa Çırpanlı Hoca efendinin Alanya Oba Kur'an Kursundan almış olduğu hafızlık diploması

İZMİR İMAM-HATİP OKULUNDA VE İLÂHİYAT FAKÜLTESİNDE DİN DERSİ VERDİ

Hoca Efendi, İzmir / Balçova Kur'an kursunda talebe okuturken, İzmir İmam-Hatip ve İlahiyat okullarında din dersi vermesi için kendisine okul idarecileri ve görevlileri teklifte bulundular. Hoca Efendi de kendisine yapılan bu teklifi kabul etti. Bunun üzerine okul idarecileri Hoca Efendiye İzmir İmam Hatip ve İlahiyat okulunda ders vermesi için 20.04.1955 tarihli talebe okutma yetki belgesi verdiler.

ADI VE SOY ADI: Mustafa Çırpanlı
BABSİ ASI : Ali
DOĞUM YERİ : Alanya
DOĞUM TARİHİ : 1326
MEMLEKETİ : Alanya

Yukarda künyesi yazılı ve fotoğrafı yapı-
şır Ali oğlu Mustafa Çırpanlı Derneğimizin
Muallimlerinden olduğunu bildirir iş bu hüvi-
yet varakası kendisine verildi. 20-4-955

İZMİR İmam - Hatip İlahiyatta
Öğrenci yetiştirme derneği

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendiye imam-hatip ve ilahiyat okul-larında ders vermesi için ilgililer tarafından verilen belge

İzmir imam-hatip ve ilahiyet okullarının idarecilerinden talebe okutma yetki belgesi olan Hoca Efendi, 1955 yılında bu okullarda din dersi verdi.

Hoca Efendi, İzmir’de hem **Balçova** Kur’an kursunda ve hem de imam-hatip ve ilahiyet okullarında ders verirken, diğer taraftan da İzmir’in merkezi camilerinde vaaz ediyordu. Müslümanların ehl-i sünnet inancından ayrılmadan dini görevlerini yerine getirmeleri için gayret sarf ediyordu.

Hoca Efendi, Kur’an kursunda, imam hatip ve ilahiyat okullarında okuttuğu talebeleri ile İzmir halkının çok büyük sevgi ve saygısını almıştı. Onun vaazlarını dinlemek için halk camileri leba leba dolduruyordu.

HOCA EFENDİ İZMİR MÜFTÜ MÜSEVVİDLİĞİNE TAYİN EDİLDİ

Hem okuttuğu talebeleri, hem cami cemaati ve hem de İzmir'in ileri gelen kişileri Hoca Efendinin İzmir'e müftü olarak tayin edilmesini istiyorlardı. Bu hususta kendisi ile görüştüler. İzmir Müftülüğüne tayin edilmesini istemesi için ikna ettiler. **Kur'an kursları**, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olup buldukları yerin Müftülüğü gözetiminde faaliyet gösterirlerdi. Hoca Efendi de **Kur'an kurslarında** daha rahat talebe okutabilmek ve camilerde her zaman konuşmak için bağlı bulunduğu **Süleyman Efendi Hazretlerinin** onayı ile Diyanet İşleri Başkanlığından, İzmir'e müftü olarak tayin edilmesini istedi.

Diyanet İşleri Başkanlığının 29.05.1957 tarih ve 11322 sayılı yazıları ile İzmir Müftü Müsevvidliğine tayin edildi. İzmir Müftü Müsevvidliği görevine 10.06.1957 tarihinde 13 lira 30 kuruş maaşla başladı.

İzmir'e Müftü Müsevvidi olarak tayin edilen Hoca Efendi hiç aksatmadan resmi görevine devam ederken **Balçova Kur'an** Kursunda talebe okutmasına ve merkezi camilerdeki konuşmalarına da hiç ara vermeden devam etti. Çünkü onun gönlü dine hizmet etme aşkı ile dolu idi, dine hizmet de talebe okutmakla ve camilerde konuşmakla olur.

HOCA EFENDİ BİRECİK MÜFTÜLÜĞÜNE TAYİN EDİLDİ

Müslümanlara; İslam dininin güzelliğini, ona hizmet etmenin faziletini, Allah'ı ve sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed'i sevmenin önemini, talebe okutmanın ve Kur'an kurslarına maddi-manevi yardımda bulunmanın faziletini, müslümanların birbirleri ile kardeş olduklarını cami kürsüsünden anlatan Hoca Efendinin konuşmasını dinlemeye gelen cami cemaati her geçen gün artıyordu. Kur'an kursunda okuttuğu talebelerin adedi de gün geçtikçe artıyordu. İnsanlarda dine karşı sevgi ve saygı artmış, dine hizmet etme aşkı başlamıştı. İşte tam bu sırada, İslam dininin gelişmesini ve Kur'an kurslarının faaliyetlerini hazmedemeyen kişiler Hoca Efendinin İslam dinine hizmetlerini ve Kur'an kursunda talebe okutmasını engellemek için Diyanet İşleri Başkanlığının 31.03.1958 tarih ve 116-365 sayılı yazıları ile Urfa'nın Birecik ilçesine Müftü olarak tayin ettirdiler. Tayin emri kendisine, İzmir Müftülüğünün 03.06.1958 tarih ve 6366-186 sayılı yazıları ile tebliğ edildi.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
İZMİR MÜFTÜLÜĞÜ
5441
6366-186

3 H aziran 1958

Müftü Müsevvidi Mustafa Çırpanlı

İ z m i r

Diyanet İşleri Reisliğinin 31/3/958 tarih ve 116-365 sayılı emirleriyle Birecik Kazası Müftülüğüne naklen tayin edildiğinin anlaşılacağıdır. Yeni vazifeye hareket etmenizi tebliğ olunur.

Tebelluğ ettim. 3/6/958

İzmir Müftüsü
Akif SALI

M. Çırpanlı

Akif Sali

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin İzmir müftü müsevvidliğinden Birecik Müftülüğüne tayin edildiği hakkındaki yazı

İzmir Müftü Müsevvidliğinden Urfa'nın Birecik ilçesi müftülüğüne tayin edilen Hoca Efendi, Birecik İlçe Müftülüğü görevine 16.06.1958 tarihinde başladı.

Birecik ilçe Müftülüğü görevine başladığı Birecik Müftülüğünün 16.06.1958 tarih ve 78 sayılı yazıları ile Diyanet İşleri Başkanlığına bildirildi.

F. C.
Diyanet İşleri Bakanlığı
Birecik Kazası Müftülüğü
Sayı 78

(13)

Diyanet İşleri Bakanlığı Yüksek Makama

ANKARA

Zatîî ŞÇ. ve Mv. Müdürlüğü

Valayet Kanalları gelen 31/3/958 Tarih ve II6-365/7557 sayılı Y.C.

İzmir Müftü Müsevvidi İken kazandı Müftülüğüne naklen tayin edilen Mustafa Çırpanlı 16/6/958 tarihinden itibaren yeni vasifesine başlamış olduğu saygı ile arz olunur.

16/6/958

Birecik Kaymakamı
M. Kemal Katipoğlu

*İzmir Müftü Müsevvidi
Mustafa Çırpanlı*

Birecik Müftülüğüne tayin edilen Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin
Birecik Müftülüğü görevine başladığı hakkındaki yazı

HOCA EFENDİ BİRECİK MÜFTÜLÜĞÜNDEN İSTİFA ETTİ

Talebe okutmanın müftülük, vaizlik dâhil her şeyin üstünde ve önemli olduğunu bilen Hoca Efendi, Birecik'te talebe okutamadığı ve okutma imkanı da olmadığı için kendisinden zahiri ve tasavvuf ilmini tamamlayıp icazet aldığı üstazı Süleyman Efendi hazretlerinin izni ile Birecik Müftülüğü görevinden 1958 de istifa etti. Hoca Efendinin İstifası ile ilgili dilekçesini Birecik Müftülüğü 16.07.1958 tarih ve 92 sayılı yazısı ile Diyanet İşleri Başkanlığına gönderdi.

E.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Birecik Müftülüğü
Sayı: 92

E.Ş.
1

Diyanet İşleri Başkanlığı Yüksek Makamına

ANKARA

Müftü Mustafa Çirpan'ın vazifesinin Barcırak tarafına ait olmak üzere Alanya Müftülüğüne tahvili, tevriti kabul edilmediği takdirde istifasının kabulü hakkındaki verais olduğu dilekçesi ilişik olarak sunulmuştur. 1
Gereğinin yapılması hususunda yüksek edir ve müsaadeleriniz Saygı ile arz eylerim.

16/7/958

Birecik Kaymakamı
M. Kemal Katıoğlu

u.

u

Hoca Efendinin Birecik Müftülüğü görevinden istifa ettiğini gösterir belge

Birecik müftülüğünden istifa edip ayrılan Hoca Efendi, Alanya'ya geldi. Bir müddet sonra Süleyman Efendi Hazretlerinin emri ile İstanbul'a göçüp gitti. Süleyman Efendi Hazretleri onu, Kısıklı'da, kendisine ait olan bir daireye oturttu.

İstanbul'da **Süleyman** Efendi Hazretlerinin köşkünün bulunduğu yere çok yakın ve **Süleyman** Efendi Hazretlerine ait daireye yerleşen Hoca Efendi, **İstanbul Topçular**'da **Türkiye**'nin değişik yerlerindeki Kur'an Kurslarından gelen talebelere tekâmül okutmaya başladı.

İstanbul Topçular'daki tekâmül talebelerinin her biri, **Süleyman** Efendi Hazretlerinden aldıkları feyiz ve Hoca Efendiden öğrendikleri ilimle kendilerini hem tasavvufta, hem de zahiri ilimde yetiştirmiş, her biri birer müderristiler. Bu talebeler, Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu Müftülük ve Vâizlik imtihanını kazanıp il ve ilçelerde Müftü ve Vâiz oldular.

Hoca Efendi, **Topçular**'da tekâmül talebelerini okuturken zaman zaman **Süleyman** Efendi Hazretleri ziyarete gelir ve onlarla sohbet ederdi. 1959'da vefatına yakın bir ziyaretinde sohbet ederken talebelere:

Evlatlarım siz kimde ders okuyorsunuz biliyor musunuz? Siz doğuştan veli olan Mustafa Çırpanlı'da ders okuyorsunuz, buyurmuşlar.

Bu arada **Süleyman** Efendi Hazretleri hastalanıp yatağa düştü. Hoca Efendi de onun başından hiç ayrılmadı ve hizmetinde bulundu.

16 Eylül 1959'da **Süleyman** Efendi Hazretleri vefat ettiği zaman Hoca Efendi onun başında idi. Onun vefatından sonra kendi evine çok üzgün bir halde gelen Hoca Efendi, hanımı **Müzeyyen** Hanıma bugün Efendi Hazretlerini kaybettik de-yip gözyaşlarını tutamamış.

Süleyman Efendi Hazretlerinin vefatından sonra Hoca Efendi tekrar Alanya'ya göçüp geldi ve kısa bir zaman sonra da 27 Mayıs 1960 ihtilali oldu.

HOCA EFENDİ ALANYA'DA TEKÂMÛL OKUTMAYA BAŞLADI

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, 27 Mayıs 1960 ihtilalinden bir müddet sonra **Türkiye**'nin birçok il ve ilçelerinde **Süleyman Efendi Hazretlerinin** idaresinde açılan Kur'an **Kurslarında** okuyup tekâmül okuyacak duruma gelen talebeleri, Alanya'nın **İsbatlı köyünde**, merhum **İbrahim Isbat Hoca Efendinin** açmış olduğu Kur'an Kursu himayesinde toplayıp Alanya'nın Sugözü mahallesinde, **Kasap Hacı Salihoğlu**'nun ve şimdiki **Sugözü Talebe Yurdunun** bulunduğu yere çok yakın olan iki katlı ve iki odalı eski bir evde tekâmül okutmaya başladı.

Talebeler, kaldıkları bu evin aynı odasını hem yatakhane, hem dersane olarak kullanırlardı. Alt kattaki bir odada da yemeklerini kendileri pişirip yerlerdi. Bulaşık ve temizlik işini de kendileri yaparlardı.

Hoca Efendide tekâmül okuyan bu talebelerin hamen hemen hepsi, askerliğini yapmış olan talebelerdi.

Tekâmül talebelerinin kaldığı Sugözü mahallesindeki, iki odalı bina, her yönüyle ihtiyaca cevap vermiyordu, bu nedenle, halkın yardımı ile **Kur'an** kursunun resmi **hocası İbrahim Isbat**'ın köyü olan **Isbatlı köyüne** bir **Kur'an** kursu binası yaptırıldı. Bundan sonra tekâmül talebeleri **Isbatlı Köyü Kur'an Kursunda** kalmaya başladı.

Talebeler, ranzada yatarlar, derslerini de yerde halka şeklinde diz çökerek oturarak çalışır, kitaplarını da önlerine koydukları derma çatma rahlelere koyup okurlardı. Dersden hiç kalkmadan, kalkma ihtiyacı duymadan sabahtan öğleye kadar,

öğle namazından sonra yine akşama kadar ara vermeden devam ederlerdi. Tam sünnete uygun bir tedrisattı.

İsbathlı köyünde kalan ve Hoca Efendide okuyan tekâmül talebelerinin yeyip içecekleri erzaklarını, cuma günleri Alanya toptancı halinden Hoca Efendinin kardeşi merhum **Ali Çalışkan** idaresinde birkaç kişi temin ederler, buldukları herhangi bir vasıta ile veya Tosmur köyünden Bekir **Ağanın** oğlu **Duran Özkan**'ın Morris arabası ile **İsbathlı** köyüne götürürlerdi.

Talebeler yemeklerini toplu halde sıra ile kendileri yapardı. Ekmeklerini de **Kur'an** Kursunun yanına, özel olarak yaptırılan fırında kendileri yaparlardı.

Maddi manevi her türlü zorluklara rağmen Hoca Efendide okuyan tekâmül talebelerinin her biri Türkiye'nin muhtelif il ve ilçelerinde **Müftü**, Vaiz, Kur-an kursu **Hocası** ve **İdareci** oldular.

HOCA EFENDİ, ALANYA'DA KUR'AN KURSLARININ AÇILMASI İÇİN TEŞEBBÜSE GEÇTİ

27 Mayıs ihtilalinin etkisi yavaş yavaş sönmeye başlayınca, Diyanet İşleri Başkanlığı da **Türkiyede Kur'an kurslarının** açılmasına musaade etmeye başlamıştı. Hoca Efendi de Alanya'da **Kur'an kurslarının** açılması için 1962 yılında teşebbüse geçti. Onun emri ile ilk **Kur'an Kursunu** Kestel köyünde, Alanya Müftülüğünün 10.11.1962 tarihli yazıları, Diyanet İşleri Başkanlığının 02.11.1962 tarih ve 114-5/86251 sayılı onayı ile ben (Şükrü Boz) açtım.

T.C.
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Zat İş. Sicil ve Lv.Ed.114-5 06851
Konu: 3 Kasım 1962

Alanya Kaymakalığına

İlgi: Müftülük: 5/10/1962 gün ve Ş.Y.K.
Kazanlı Kestel köyü fahri Kur'an Sektörcülüğüne
Şükrü Boz Tas. in. edilmiştir.
Bilgi edinilmesini ve keyfiyetini ilgililere
tepligininin temini ile adı geçenin görevine başla
ma tarihinin iş'arını ederim.

Diyanet İşleri Başkanı

Kaymakamlık: 5690
Müftülüğe
Kaymakam
İnza
5-81-962
Aslinin aynıdır.
Alanya müftüsü
Abdullah Köksöy

1962 yılında Alanya'nın Kestel köyüne Kur'an kursu açıldığı hakkında
Diyanet İşleri Başkanlığının yazısı

No :
Konu : Kestel Köyüne
Kur'an kursu açıldığı
hakkında

10/II/1962

Kestel köyü Kur'an öğreticisi Şükrü Boz

Diyanet işleri başkanlığının ilişik yazı suretiyle köyünüzde
açıklamasına istediğiniz kursun açılmasına musade edildiği bildirilmek
tedir.

Bu günden itibaren vazifeye başlamağınız ve talimatname mucibince
hareket edilmesini rica ederim.

Alanya Müftüsü
Abdullah Koksöz

1962 yılında Alanya'nın Kestel Köyüne Kur'an kursu açıldığı hakkında
Alanya müftülüğünün Şükrü Boz'a yazdığı yazı

Kestel Kur'an kursunda okuyan talebelerin günlük ders programı, yeme içme ve temizlik düzeni, ahlâki yaşayış tarzları, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** temelini attığı Kur'an **Kurslarındaki** düzenin aynısı idi, bu nedenle Kestel Kur'an Kursunda okuyan talebelerin, ahlâk ve ilimde kısa zamanda yetişmesinden dolayı diğer kaza ve köylerden de talebeler **Kestel Kur'an Kursuna** akın etmeye başladı.

Kur'an kurslarında okuyup yetişen talebelerin her ba-
kımdan örnek bir insan ve din adamı olduğunu gören insanlar Kur'an kurslarına karşı büyük alaka duymaya başladılar. Müslümanların bu candan samimiliği ve alakasından memnun olan Hoca Efendi sahildeki bazı merkezi köylerde **Kur'an kurslarının** açılmasını istedi. İlgilenenlerin teşebbüsü ile de Alanya'nın merkezi köylerinde **Kur'an kursları** tek tek açılmaya başladı.

Kur'an kursu açmak için, müslümanlarda öyle bir heves uyandı ki, bazı köylerden birçok kişiler eline tarlasının veya arsasının tapusunu almış Hoca Efendiye “Efendim, bizim köye de bir **Kur'an** kursu açalım. Yapılacak **Kur'an** kursunun yerini, ne kadar isterseniz ben vereceğim, işte tapusu...” diye âdetâ yalvarıyorlardı.

Hoca Efendi, yapılacak **Kur'an** kurslarının yerlerini bizzat kendisi görüp tespit ederdi. Kur'an kursu yapılacak yerlerin ileride herhangi bir pürüz çıkmayacak şekilde sağlam ve tapulu olmasını, aynı zamanda sakın, tepe başlarında, havadar, görünümü güzel olmasını isterdi.

Hoca Efendinin idaresi döneminde, Alanya ve çevresinde yapılan bütün Kur'an kurslarının yerleri kurulan vakıf veya dernek adına tapulu ve o bölgenin en güzel yerlerine yapılmıştır. Alanya'da vakıf adına tapusu alınıp yapılan ilk kuran kursu Alanya'ya 4-5 km. mesafede olan **Tosmur Kur'an** Kursudur.

Alanya'da resmen faaliyette olan Kestel **Köyü** Kuran Kursundan başka, **Süleyman** Efendi Hazretlerine bağlı Kuran kursu yokken Hoca Efendi tekâmül talebelerini Kestel Kur'an Kursunda toplayacaktı.

Kestel Kur'an Kursuna hatim yapmaya gelen sözde tarikat ehli olan fakat mürşide bağlılığın ne olduğunu ve tarikatın kurallarını bilmeyen, vazife almakla kendisinin bir şey olduğunu zanneden bazı kişilerin, **Kur'an** kursu talebelerine haksız olarak dayak atmalarına çok sinirlenen Hoca Efendi bir ramazan ayında bana:

Şükri Efendi, bu akşam Tosmur'a git, teravih namazını Tosmur'da kıl, namazdan sonra orada bulunan insanlara vaâz et ve Tosmur'un aşağı kısmında denize nazır küçük bir tepe var, o tepenin kimin olduğunu öğren, o tepe kiminse o kişiden

bir dönümünü alalım, oraya bir Kur'an kursu yapalım, tekâmül talebelerini de orada toplayalım, Kestel olacağına Tosmur olur, dedi.

Ben de, o akşam Tosmur Köyüne gittim. O zaman Tosmur köyünde cami yoktu. Köyün ortasında küçük bir mescit vardı. Bu mescitte teravîh namazını kıldıktan sonra Hoca Efendinin bana buyurduğu gibi vaaz ettim. Konuşmamda özetle İslam dininin güzelliğinden, dinimize hizmet etmenin, **Kur'an** kursu yapmanın ve yapılacak **Kur'an** kursu için arsa vermenin faziletinden bahsettim. Bu arada da Tosmur'a da bir Kur'an kursu yapılması gerektiğini, en güzel **Kur'an** kursu yerinin de şimdiki Tosmur **Öğrenci Yurdunun** bulunduğu tepenin olduğunu söyleyip o tepenin kimin olduğunu sordum. Halk tarafından "Kerimcik" diye bilinen **Musa Özdemir** ayağa kalktı gür bir sesle ve içtenlikle:

· Hocam o tepe benim, bu köye Kur'an kursu yapılması için oradan beğendiğiniz yerinden bir dönümünü veriyorum. Kur'an Kursunun gecikmeden hemen yapılmaya başlatılması için beşyüz lira da para vereceğim, dedi. O günün beşyüz lirası küçümsenmeyecek kadar büyüktü.

Musa Özdemir'in, **Kur'an** kursu yapmak için Hoca Efendinin işaret ettiği ve Tosmur'un en güzel ve denize nazır yerden bir dönüm yer vermesi ve Kur'an kursunun yapımına hemen başlanması için beşyüz lira da para vereceğini söylemesi hem beni, hem de Tosmur halkını çok sevindirdi. O anda orada bulunan insanların sevincini, heyecanını ve mutluluklarını tarif edemem.

Sevincimden sabahı beklemeden aynı akşam Hoca Efendinin evine geldim. Emrini yerine getirmenin ve Tosmurdan mutlu dönmenin seninci ile kendisine selam verdim. Tebesümle benim selamımı aldı ve bana; *otur*, dedi. Ben de gösterdiği yere oturdum.

Bana tarif ettiği tepenin Tosmur köyü halkından Musa Özdemir'in olduğunu, Musa Özdemir'in **Kur'an** kursu yapmak için o tepeden bir dönümünü vereceğini ve Kur'an kursunun da bir an evvel yapılması için beşyüz lira para da vereceğini, diğer Tosmur halkının da köylerine Kur'an kursu yapılması için maddi katkıda bulunup bedenen de canla başla çalışacaklarını, yapımına hemen başlamak istediklerini bildirdim.

Hoca Efendi, bu duruma çok sevindi, memnun oldu. Vakıf kurup tapuyu vakıf adına alalım ve Kur'an kursu binasının yapımına hemen başlayalım dedi. İki gün sonra bana bir Vakıf Tüzüğü verdi. *Tosmur halkının görüşlerini al, onların uygun gördüğü yedi kişi ile vakıf kurulsun*, dedi.

Tosmur halkı ile yaptığım istişare sonunda; **Şükrü Boz**, **Mustafa Gündoğan**, **İsa Akar**, **Ali Özdemir**, **Duran Özkan**, **Hüseyin Karaduman**, **İbrahim Aydoğan** müteveli heyeti olarak vakıf kurulması için resmen müracaatımızı yaptık. Bu arada plan falan olmadan benim tasarladığım plan üzerine **Kur'an kursu** binasına başlandı. Alanya ve Tosmur halkının maddi yardımları ve bedenen de çalışmaları ile bina kısa zamanda yapıldı. Daha sonra Kur'an kursu arsasına bitişik tarla sahiplerinden biraz daha kısım kısım arsa alınarak **Kur'an kursu** arsası büyütüldü. Bina da planlı bir şekilde büyütüldü.

Denize nazır ve tepenin başında bulunan, Tosmur Kur'an kursunun bulunduğu yerin havası güzel olduğu için Hoca Efendi zaman zaman oraya gider, Kur'an kursu binasının Alanya tarafında düzlükte bulunan ağacın gölgesinde oturur dinlenirdi. Talebeler de kendisine çay ikram ederlerdi.

Bundan sonra Alanya'nın köylerinde **Kur'an kursları** tek tek açılmaya başlandı.

Hoca Efendinin idaresi döneminde Alanya'da resmen açılıp faaliyette olan Kur'an kursları şuralarda idi:

1- Alanya Merkez	11- Değirmendere köyü
2- Sugözü Mahallesi,	12- Bıçakçı köyü
3- Kestel köyü	13- Toslak köyü
4- İmamlı köyü	14- Kayabaşı köyü
5- Isbatlı köyü	15- Elikesik köyü
6- Şihköyü	16- Karabuynuzlar köyü
7- Seki köyü	17- Avsallar köyü
8- Mahmutlar köyü	18- Yeşilköy köyü
9- Tosmur köyü	19- Okurcalar köyü
10- Oba köyü	20- Payallar köyü

HOCA EFENDİ KENDİSİNİ ÜSTAZINA SEVDİRMİŞTİ

Hoca Efendinin kendisinden bütün zahiri ilimleri ve tasavvuf ilmini öğrendiği ve icazet aldığı, aynı zamanda da feyiz aldığı **Süleyman** Efendi Hazretlerine olan bağlılığını ve saygısını, bizlerin ifade etmesi mümkün değildir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin de Hoca Efendiye olan sevgisini de izah edebilmek mümkün değildir. Bizler ancak onların birbirlerine olan saygısını ve sevgisini duyduğumuz, öğrendiğimiz ve anlayabildiğimiz kadarıyla anlatabiliriz.

Hoca Efendi, üstazım dediği **Süleyman** Efendi Hazretlerinin sadece şahsına değil, onun hayatını devam ettirdiği havasını teneffüs ettiği İstanbul'a ve bütün aile efradına, odasındaki malzemelerine, bahçesindeki ağaç ve çiçeklere, hatta onun kedisine bile saygı duyup hürmet ederdi.

Hoca Efendinin iyi gününde de, kötü gününde de her zaman yanında olup, maddi imkânları ile ona en büyük destek veren ve Hoca Efendiyi en iyi bilen **Kerim Çağrı**cı, Hoca Efendinin, **Süleyman** Efendi Hazretlerine olan bağlılığı ve saygısı hakkında şöyle derdi:

Süleyman Efendi Hazretleri ile Hoca Efendi çok yüksek, yüz katlı bir binanın üzerine çıksalar, **Süleyman** Efendi Hazretleri, Hoca Efendiye; *Mustafa, kendini buradan aşağıya at*, dese, Hoca Efendi, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin ağzından kelimeler daha tam çıkmadan, kendini tereddüt etmeden hemen aşağıya atacak derecede, ona bağlı ve saygılıdır.

Hoca Efendinin, **Süleyman** Efendi Hazretlerine olan saygısını ve **Süleyman** Efendi Hazretlerinin de Hoca Efendiye olan sevgisini Nurettin Nemengani şöyle anlatır:

Mustafa Çırpanlı Hocamızın ihvan üzerindeki tesiri, gayet güçlü ve etkileyici idi. Hazreti üstadımız ile namaz kıldığımız zaman Efendi Hazretleri namazı kıldırmak için Çırpanlı Hoca Efendiyi işaret ederdi. Çırpanlı Hoca Efendimiz namazın farzını kıldırdıktan sonra (mihraptan kalkar) cemaat safına geçer namaz bitince de Hazreti üstadımız duasını yaparlardı. Çırpanlı Hocamız, üstadımıza karşı hürmette son derece hassasiyet gösterirdi. Çırpanlı Hocamız bizim gibi aciz kulların da Hazreti üstada vasil olmasına vesile olmuştur. (5)

Süleyman Efendi Hazretlerinin, Hoca Efendiye olan sevgisini en iyi bilen **Süleyman** Efendi Hazretlerinin hanımı Valide Sultan'dır.

1970 yılında Antalya'da Kâmil Bey, Hoca Efendi, Kalyacı Hoca Efendi ve Ahbab Hoca Efendi kendi aralarında yaptıkları özel bir toplantıda Kamil Bey şöyle diyor:

Efendi Hazretleri Valide Sultan'a (hanımına) 'bugün şu şu yemekleri hazırla,' dediği zaman Valide Sultan o gün Hoca Efendinin İstanbul'a geldiğini anlarmış.

Süleyman Efendi Hazretlerinin o gün Valide Sultan'a; *hazırla*, dediği yemekler, Hoca Efendinin sevdiği yemeklermiş. Hoca Efendinin en çok sevdiği yemekler; **taze fasulye, bamya** ve laba **dolması** idi.

Yine Efendi Hazretlerinin hanımı Valide Sultan, 1964 yılında Alanya'ya geldiği zaman bir âile sohbetinde şöyle diyor: *Efendi Hazretleri köşke ferahlı, neşeli ve gülümseyerek*

(5) Genç Akedemi sayı 27, s. 34

çıkıldığı zaman o gün İstanbul'a Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin geldiğini anlardım. Çünkü Efendi Hazretleri, Hoca Efendi İstanbul'a geldiği zaman ferahlardı.

Hoca Efendi, her zaman şunu derdi: *Gerçek mürid, kendisini üstazına sevdiren müridir.* Hoca efendinin bu sözünden anlıyoruz ki kendisini üstazına sevdiremeyen gerçek mürid değildir. Bir müridin üstazına kendisini sevdirmesi, onun sözlerine, fikirlerine ve koyduğu kurallara uymakla olur. Hoca Efendi kendisini üstazına sevdirmişti.

Hoca Efendi hakkında **Süleyman** Efendi Hazretleri;
O doğuştan velidir, buyurmuş.

HOCA EFENDİ HAKKINDA BİLDİKLERİM

1962 yılından 1980 yılına kadar, onsekiz sene Alanya'da, Hoca Efendinin maiyetinde dinimize hizmet etmeye çalıştım. Onun zamanındaki hizmetlerimde iyi, kötü, acı, tatlı nice günlerim geçti. Hoca Efendinin bana verdiği maddi ve manevi destekle, dinimiz adına, çektiğim sıkıntılar, gördüğüm acılar benim azmimi artırıyor, gücüme de güç katıyordu.

Gördüklerimden ve çektiklerimden hiçbir zaman pişmanlık duymadım hâlâ da duymuyorum. Üstelik o zamanlar çektiğim sıkıntıları gördüğüm acıları şimdi anlatırken manen zevk alıyorum.

Hoca Efendi hakkında bildiklerimi, duyduklarımı ve onda gördüklerimi yazarken Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendi *budur*, demek istemiyorum. Çünkü benim onun hakkında bildiklerim, duyduklarım ve onda gördüklerim denizde bir damla bile olmaz. Aslında Hoca Efendi kendini gizleyen bir zattı. Onun hayatını televizyonda anlatacağımı, gazetede yazacağımı ve bir kitapta toplayacağımı bilseydim, onu biraz daha dikkatle izler, kendisinden duyduklarımı, günü gününe, harfi harfîne not ederdim. Bugün aklıma gelen bazı önemli şeyleri de rahatlıkla sorardım. Çünkü, o bana bu fırsatı vermişti. Herhangi bir konuda görüşmek için hiç çekinmeden gece gündüz yanına gelebileceğimi söylemişti. O zamanlarda bir başka yere tayinim çıkıncaya kadar Alanya Müftülüğünde memurdum. Buradaki görevime devam ettiğim müddetçe de Alanya din görevlileri dernek başkanlığını yaptım.

Alanya merkez ve köylerinde yirminin üzerinde Kur'an **Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği** vardı. Bu derneklerin kuruluşunda, bütün tüzüklerini ben hazırlardım. Dernek kurul-

duktan sonra da, resmi işlerini, genel kurul kongrelerinin yapımını hep ben takip ederdim.

Kur'an **Kurslarının** müftülük ve diğer kuruluşlarla olan yazışmalarını takip ederdim. Bu nedenle Hoca Efendi nerede ve ne zaman olursa olsun onun yanına gidip kendisi ile rahatlıkla konuşup her şeyi de sorabiliyordum. O bana bu fırsatı vermişti.

Hoca Efendinin idaresi döneminde, Alanya Merkez ve **köylerinde**, yirminin üzerinde Kur'an Kursu **Yaptırma ve Yaşatma Derneği** vardı. Derneklerin genel kurul kongrelerinde; *dernek başkanı şu olsun, idare heyeti de şunlar olsun*, demezdi. Dernek başkanını da, dernek idare heyetini de dernekte kayıtlı olan üyelerin seçmesini isterdi.

Aslında, Kur'an kursuna yardım ve hizmet eden o bölgenin insanları olduğu için, dernekte kayıtlı üyelerin kırılmaması ve güvenlerinin sarsılmaması için uygun olanı da budur.

Dernek Başkanlığı ve idare heyetine seçilen kişiler kim olursa olsun, Kur'an **kurslarının** faaliyeti hakkında Kur'an **kurslarında** görevli hocalar ile tam bir uyum içinde, canı gönülden çalışırlardı. Hoca Efendiye de tam bir teslimiyetle bağlılardı. Hoca Efendi kendilerine Kur'an kursu ve dernek hakkında ne söylese, hiç itiraz etmeden yerine getirirlerdi.

* Kur'an **kurslarındaki** hocalar ile dernek başkanı veya idare heyeti arasında herhangi bir huzursuzluk çıkarsa her iki taraf da aralarındaki huzursuzluğun giderilmesi için Hoca Efendiye gelirlerdi. Hoca Efendi de onları dinler, aralarını düzeltir, birbirleri ile iyi geçinmelerini tavsiye ederdi.

Hoca Efendi, şikâyet eden ve şikâyet edileni tek tek dinlemeden ve icap ederse iki tarafı yüzleştirip ifadelerini almadan karar vermezdi.

Kur'an kursunun başındaki hocalardan hiç birini hatır için oradan alıp şuraya vermezdi. Fakir zengin, şehirli, köylü ayırımı yapmazdı. Onun için önemli olan hizmetin aksamadan başarı ile devam etmesi idi.

* Kur'an kurslarına okumaya gelen talebeler arasında da zenginin çocuğu ile fakirin çocuğu, şehirlinin çocuğu ile köylünün çocuğu arasında hiç ayırım yapmazdı. Onun yanında hepsi eşit seviyede idi. Kur'an kurslarının başındaki hocaların da talebeler arasında âdil davranmalarını isterdi. Çok yakın akrabasının biri çocuğunu okutmak için benim başında bulunduğum Kur'an kursuna getirmişti. Hoca Efendi bana; *falan çocuğunu okutmak için sana getirmiş, bu Hoca Efendinin akrabası diye hiç ayırım yapma, diye tembihte bulunmuştu.*

* Alanya ve çevresinde olan kişiler Kur'an kursları ve dinimize hizmetle ilgili görüşmelerini, cuma günleri merhum Kerim Çağrırcı'nın Kuyularönü Camiinin karşısındaki dükkânında yapardı. Hoca Efendi ile görüşmek isteyenler, randavı almadan Cuma günleri Kerim amcanın dükkânına gelir, orada Hoca Efendi ile görüşürlerdi.

* Önemli konularda, Cuma gününün dışında kendisi ile görüşmek isteyen olursa veya görüşmek için Alanya dışından gelenler olursa, evinin ikinci katından birinci kata iner, orada görüşürdü. Şayet o anda ders okutuyorsa, ders okuttuğu ve evinin 15-20 metre ilersinde bulunan kulübeden evinin bahçe tarafındaki duvarın dibine gelir, evin duvarına bitişik 30 santim kadar genişliğinde ve ranza gibi uzun olan tahtaya oturur, gelen kişi ile orada görüşürdü.

* Cuma günleri evinden çarşıya gelirken Alanya'nın en işlek caddesinden geçer, büyük, küçük gördüğü herkese tebesüm ederek selam verirdi. Özellikle dükkândaki esnaflar onun geldiğini görünce ayağa kalkarlar, hürmet edip saygı gösterirler, selamını alırlardı. Hoca Efendiye gıyabında saygısızlık eden kişiler bile Hoca Efendi önlerinden geçerken ayağa kalkıp hürmet edip saygı gösterirlerdi.

* Ziyaret veya kontrol için Kur'an kurslarına gittiği zaman kendisine özel yemek hazırlatmaz, talebe o gün ne yerse o da ondan yedi. Özel yemek hazırlanmasına kızardı. Talebenin yemeği bereketli ve feyizli olur derdi.

* Kur'an kursunun başındaki hocalara, talebelere, Kur'an **Kursu Yaptırma ve Yaşatma Dernek Başkanına** ve idare heyetine Kur'an kursu talebelerine fiilen hizmet edenlere velhasıl hiçbir kimseye; *şunu yap, şunu yapma*, gibi kesin emir vermezdi. Ne diyecekse, ya Kerim Amcaya dedirtir ya da şöyle olursa nasıl olur gibi ifadeler kullanırdı.

* Alanya'da yağmur yağmayıp kuraklık olduğu zaman Hoca Efendiye yakın olan kişiler yağmur duası yapmasını isterlerdi. Hoca Efendi de kendi evinde yaptırdığı hatimden sonra yağmur duası yapar ve yağmur da yağardı.

Yine Alanya'da don tehlikesi olduğu zaman, Alanya ve çevresinde bulunan muz bahçelerinin ve zebzelerin donmaması için yaptığı duâ ile don tehlikesi giderdi.

* Hoca Efendinin idaresi döneminde Alanya ve çevresinde bulunan Kur'an kursu hocaları, talebeler ve onları sevenler, tasavvufa gönül verenler birbirlerine o kadar yakın ve samimi dururlardı ki, mahzun ve üzgün bile olsalar, birbirlerini görünce tatlı bir tebesümden sonra selamlaşıp tokalaşırlar, birbirlerinin halini hatırını sorarlar ve onların her bi-

rinde mahzunluk ve üzgünlük kalmazdı. İhvan birbirlerine hatır için veya zoraki değil candan yakın dururlardı.

* Hoca Efendinin portakal bahçesi içinde olan evinin arkasında bahçe içinde küçük bir havuz, havuzun yanı başında da ancak üç kişinin sığıp oturabileceği tahtadan yapılmış bir kulübesi vardı. İsbatlı Köyü Kur'an kursunda kalan tekâmül talebelerinden birini Hoca Efendi bu kulübede okuturdu. O da İsbatlı köyü Kur'an kursundaki tekâmül talebelerine müzakere yaptırır idi.

* Alanya'nın en merkezi camisi olan **Kuyularönü** camisinde, Cuma günleri vaaz ettiğim müddetçe her Perşembe günü Hoca Efendinin ders okuttuğu bu kulübeye gider, camide konuşacağım konuyu Hoca Efendiden alırdım. O bana bir iki ayet söyler, *bundan konuş*, derdi.

Hoca Efendinin bana verdiği ayet-i kerimeden konuşmamı hazırlar, en azından bir saat evvel camiye dopdolu dolduran cemaate zevkle konuşurdum. Cemaâtın bazılarının yüzlerinden danmla damla akan gözyaşlarını gödükçe de coşardım. Cemaât de zevkle dinlerdi. O günlerde camide yaptığım konuşmanın hem kendime hem de cemaâte etkili ve kalıcı olmasının bana göre iki sebebi vardı:

1) Yapacağım konuşmanın konusunu Hoca Efendiden almam,

2) Benim her konuşmamda, Hoca Efendinin camiye gelip konuşmamı başından sonuna kadar dinleyip bana manevi destek vermesiydi.

Konuşmak için kürsüye çıktığım zaman Hoca Efendiyi caminin ortasında cemaatin arasında görürdüm. Bir ara sermaye ön safta gördüm. Fakat genelde caminin ortasında cemaat

tin arasında otururdu. Hoca Efendinin benim konuşmalarımı baştan sona kadar niçin dinlediğini, benim konuşmalarımda niçin bulunduğunu kendi kendime hep düşünürdüm. Fakat Hoca Efendinin benim konuşmalarımı dinlemek için niçin geldiğini **Kuyularönü** Camiinde yaptığım bir konuşmadan sonra anladım.

Daha evvel olduğu gibi bir perşembe günü, kulübeye Hoca Efendinin yanına geldim. Kendisine efendim yarın cuma han-gi konudan bahsedeyim diye sordum.

“*Duha*” suresinden bahset, dedi.

Hazırlığımı yaptım, yine namazdan bir saat evvel kürsüye çıktım, önceki cumalarda olduğu gibi cami yine dopdolu idi, caminin ortasında cemaatin arasında Hoca Efendi ile Mehmet Oral (Kalaycı) Hoca Efendinin yan yana oturduklarını gördüm. Her ikisi de bana bakıyorlardı. O esnada Kıvrasılı Mustafa **Arıkan** Amca da caminin kapısından içeri girdi. Onlardan aldığım manevi güçle konuşmaya başladım.

O gün bende bambaşka bir heyecan vardı. Cemaatin bana bakışları da benim heyecanımı arttırıyordu. Konuşmamın ortalarına doğru:

Muhterem müminler! Bugün size duymanız ve bilmeniz gereken bir şeyi açıklayacağım, dedim.

Herkes nefesini tutmuş, acaba ne açıklayacak diye, benim açıklamamı bekliyorlardı. Tam bu sırada benim heyecanım bir anda söndü âdeta dilim tutuldu. Bu sırada Hoca Efendiye baktım gözlerini yummuş başını kalbinin üzerine doğru eğmiş, sanki: *Allahım evladımızı sen koru, onu mesul duruma düşürme*, diye dua ettiğini hissettim. O meseleyi cemaâta açıklamaktan vazgeçtim ve konuşmamı tamamladım.

Kuyularönü Camiinin altında **Mustafa Arıkan Amcanın** dükkânı vardı. Namazdan sonra oraya indim. **Mustafa Çırpanlı** Hoca Efendi, **Mehmet Oral** (Kalaycı) Hoca Efendi, **Mustafa Arıkan Amca** ve **Şerafettin Paker** oturuyorlardı. Ben de onların bulunduğu dükkâna girdim. Selam verdikten sonra sırayla ellerini öptüm. Bir kenara çekilip yanlarında dikildim.

Şerafettin Paker beni görünce Hoca Efendiye bakarak *Efendim, Hoca Efendi kardeşimiz camide konuşurken az kalsın gafa basacaktı,* dedi. Hoca Efendi tebessümle bana baktıktan sonra **Şerafettin Beye** baktı ve şöyle dedi:

Şerafettin Bey, büyüklerin himmet ve teveccühü ile Hazreti Allah bizim kardeşlerimizi korur.

Hoca Efendinin benim konuşmamı dinlemek için niçin geldiğini o zaman anladım ve o günden sonra konuşmak için ne zaman kürsüye çıksam gözlerimle ilk önce Hoca Efendinin gelip gelmediğine bakardım onu görünce de çok rahattımdım.

* **Kestel Kur'an** kursunda talebe okuturken, bir Cuma günü Hoca Efendi ile görüşmek için **Alanya**'ya gitmek üzere evin kapısından çıkınca 3-4 aylık yeni evli olduğum hanımım mahzun ve garip bir halde adeta utanırcasına cılız bir sesle: *Evde pişirecek bir şey kalmadı,* dedi.

Benim eve pişirecek bir şeyler alacak param da yoktu. **Alanya**'ya geldim. **Kerim Amcanın** dükkânında Hoca Efendi ile görüşmemi yaptıktan sonra yanından ayrılacağım sırada ben kendisine hiçbir şey söylemeden Hoca Efendi **Kerim Amcaya**;

Şükrü Efendi'nin kendi evi için ne ihtiyacı varsa onları temin et de götürsün, dedi. **Kerim Amca** bana iki adet kibrit kutusu, bir adet yüz gramlık **çay** paketi (o zamanlarda ben yüz gramlık çaydan, başka yarım kilolu veya bir kilolu çay paketinin olduğunu bilmezdim. Belki gerçekten yoktu), iki kilo şe-

ker, bir kilo **pirinç**, bir kilo **tel şehriye**, bir kilo mercimek, bir kilo **kuru fasülye**, bir kilo nohut alıverdi. Sanki dünyalar benim oldu.

Hiç unutmam. Kur'an kursunda talebe okuttuğum o gariplik zamanlarımda Alanya'da domates ve patlıcanın bol olduğu sıralarda bir arkadaşımın ziyaretine gitmiştim. O bana büyücek bir sepete **domates**, **patlıcan** ve biber toplayıverdi. Onlar bize turfanda gelmişti. Bizler böyle maddi darlık içinde Kur'an **kurslarında** talebe okuttuk. Doğru dürüst **maaşımız** yoktu. **Sigortamız** yoktu. Oturmak için **lojmanımız** yoktu, talebelerin iâşesinden yemezdik, yiyemezdik. Sadece ben değil, **Süleyman Efendi Hazretlerinin Kur'an kurslarında** talebe okutan hocaların hepsi böyle idi.

*O gün Kur'an kurslarında maddi darlık ve yokluk içinde okuyan talebeler ve talebe okutan hocalar ile bugün yurtlarda okuyan talebeler ve hocalık yapanların yaşantılarını kıyasladığımız zaman, o günkü hayatınızdan üzüntü duyuyor MUSUNUZ, dersiniz bütün benliğim ile söylüyorum; kesinlikle hayır. Hatta ben size şunu söyleyeyim. Şu anda o günkü talebe okutma hayatım ile bu günkü yurtlardaki hayatı önüme yan yana koy-salar bunun ikisinin birini tercih et deseler, o günkü talebe okutma hayatını tercih ederim. Çünkü o günlerde maddi sıkıntılarımız oluyordu ama manevi bolluk vardı, dine hizmet etme aşkı vardı. Kur'an **kurslarının** her biri çevresine ışık dağıtan elektrik santrâlı gibi feyz deryası gibiydi.*

Talebe okutan hoca da, talebe de o feyiz deryasının içinde yaşıyordu. Kur'an **kurslarında** o havayı alan kişi nasıl pişman olur ki. **Maaş, ev, bağ, bahçe, şan ve şöhret** gibi hiçbir maddi menfaat beklemeden ve maddeye önem vermeden dinimize hizmet edenlere Hazreti Üstazımız **Süleyman Efendi Hazretlerinin müjdesini bizzat kendisinden dinlemiştim.**

Hazreti **üstazımız**, vefatına yakın, cuma yerinde talebelere *yaptığı konuşmasının sonunda özetle şöyle demişti:*

Evlatlarım biz sizlerden razıyız. İnşallah piran da razı olmuştur. Rasûlüllah Efendimiz de razı olmuştur. Hz. Allah da razı olmuştur. Biz sizi, memleketimizin en ücra köşelerine din-i mübine hizmet için gönderiyoruz, cebinizde değil harçlık, yol parası bile olmasa paranızın olmadığını dahi söylemeden seve seve, koşa koşa gidiyor, Allah'ın dinine hizmet ediyorsunuz.

Efendi Hazretlerinin dudaklarından hüznle dökülen bu kelimeleri duyan talebeler hüngür, hüngür ağlamıştı. Hoca Efendi de **Isbathı Kur'an** kursunda **kendisinin okuttuğu** tekâmül talebelerine son konuşmasında şöyle demişti:

Bu son konuşmamda yine size söylüyorum. Rabıtayı hiçbir zaman bırakmayacaksınız, bir de dünya menfaatine hiç mey-letmeyeceksiniz. Her şeyde rıza-i İlahiyi talep edeceksiniz. Cenab-ı Hak rızkı dünyada kâfirlere ve sevmediğine bile verir. (Sen Allah'ın dinine hizmet ediyorsun, dinine hizmet eden) Seninkini bırakacak mı? Dünya rızkı gölgedir. Adam gölgenin mi peşinden koşar, hakikatın mı? Hakikat ağacına sarıldıktan sonra gölge onun peşinden yürür, gelir. Rızka bağlanmayın razzaka bağlanın.

O günlerde, Kur'an **kurslarında** okuyan bütün talebeler ve bizler, okuyup da maaş alacağımızı evimizin bağımızın ve bahçemizin olacağını hiç düşünmezdik, aklımıza bile gelmezdi. Düşündüğümüz hayal ettiğimiz bir şey vardı, o da; okuyup hoca olup, talebe okutmak ve dinimize hizmet etmektir.

HOCA EFENDİ HOCALARA SAHİP ÇIKARDI

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, camilerde vâaz ederek veya Kur'an Kurslarında talebe okutarak, dine hizmet eden hocalara sahip çıkardı. Zor duruma düşenlere teselli verip sahip çıkan o idi. Onun tesellisi insanı huzura kavuşturur, rahatlatırdı.

Ben Alanya Müftülüğünde memurken müftü; *Şükrü Boz benim eve bomba veya dinamit attı*, diye şikâyetle bulunmuş. Mesainin bitimine 5-10 dakika kala polisler beni karakola götürdüler. Niçin götürdüklerini de bilmiyordum. Antalya'dan özel olarak geldiğini anladığım 3-4 kişilik sivil ekip beni sorguya çektiler:

"Müftünün evine bombayı niçin attın?" diye başlayıp daha ziyade Mustafa Çırpanlı Hoca Efendiden ve Kur'an kurslarından sormaya başladılar. Benden istedikleri gibi bir cevap alamayınca zeminde olan işkence yerine indirdiler, sabaha kadar, dayak, falaka ve ceryana vermek üzere işkence yaptılar, işkence esnasında ara ara biri gelir kalbimi dinler sonra da; *devam*, derdi. Ceryanın etkisi o kadar çoktu ki, o esnada bütün vücudum sarsılır yerimde duramazdım. *Allaah*, diye çığlıklar atardım, benim o andaki attığım çığlıklarımı pîrandan ve Allah'tan başka kimse duymuyordu. Bana yapılan bu işkencenin hedefi Hoca Efendi ve **Kur'an Kursları** idi.

Seher vaktine kadar yapılan dayak ve ceryanın etkisi ile bitkin bir hale düştüm, yere basacak ve adım atacak halim yoktu, beni polis arabasına bindirdiler evime getirip bıraktılar.

O gün iktidarda olan Adalet Partisinin il ve ilçe başkanları ve Alanya Belediye Başkanı kardeşlerimizden oldukları halde bizi de götürürler korkusu ile benimle hiç ilgilenmediler. Halimi sormadılar. Karakoldan evime geldikten tahminen bir saat sonra evimde acılar içinde üzgün, mahzun ve garip garip oturur-

ken, oturduğum odanın penceresinden Hoca Efendinin yürüyerek benim eve doğru geldiğini gördüm. Onu görünce garipse-dim. Kalbime bir hüznün çöktü, ağlamaya başladım. O evin ka-pısına gelmeden gözyaşlarımı sildim, yüzümü yıkadım, kendi-sini kapıda karşıladım. Bana selam verdi. Nemli gözler, tırek ve cılız bir sesle;

Hoş geldiniz efendim, buyrun, dedim. İçeri girdi kanepeye oturduk. Benim yorgun ve bitkin halimi görünce çok üzüldüğü yüzünden belli idi;

Geçmiş olsun Şükrü Efendi, dedi. Beni teselli etmek için Hazreti Peygamberimizin ve Süleyman Efendi Hazretleri-nin din adına çektikleri sıkıntıları ve yaşadıkları acı olayları, kendisinin de karakola düşüp işkence gördüğünü ve 61 gün ceza evinde yattığını, sonunda beraat ettiğini anlattı. Burada yazmak istemediğim kelimelerle beni teselli etti. Bir ihtiyacı-mın olup olmadığını sordu ve bana sahip çıktı.

Bundan sonra bende dayak ve ceryanın etkisi ile zahiri acı kalmışsa da manevi açıdan üzüntü ve kederden hiçbir şey kalmadı. Kendi kendime hep şunu derdim. Eğer benim çekecek bir cezam varsa buna kim mani olabilir. Çekecek cezam yok da manevi derecem artacaksa bunu kim durdurabilir.

Birkaç gün sonra, müftülükteki görevime tekrar başladım. Fakat müftüyü gördükçe moralim bozuluyor, ona karşı kinim artıyordu. Nefsime hâkim olamayacağım diye bir gün Hoca Efendinin yanına gittim. Hoca Efendi evinin arkasında bah-çenin içindeki kulübede bir arkadaşına ders okutuyordu. Kendi-lerine selam verip oturdum. Söz başına gelince dersi bıraktı, tebessümle selamımı alıp:

Hoş geldin Şükrü Efendi, ne var ne yok, nasılsın? dedi. Ben; efendim müftüyü gördükçe moralim bozuluyor, bana mü-saade edin de istifa edeyim, dedim. Bakın Hoca Efendi ne dedi:

Şükrü Efendi cepheden kaçılmaz.

İşte, Hoca Efendinin bu sözü, benden her şeyi alıp götürdü. Samimiyetimle ve içtenlikle söylüyorum bundan sonra bende hiç moral bozukluğu kalmadı, huzur içinde gönül hoşluğu ile müftülükteki görevime gidip geldim. Hoca Efendinin tabiri ile cepheden kaçmadım. Beni rahatlatan moralimi düzelden, *Hoca efendinin; Şükrü Efendi cepheden kaçılmaz, sözünün içindedir.*

Bana yapılan işkence olayından birkaç ay sonra, bir gün, Hoca Efendi bana; *Şükrü Efendi Kamil Bey Alanya'ya geldi, bu akşam bizde yemek yiyecek, sen de gel, dedi.* O akşam Hoca Efendinin evine gittim, Hoca Efendi, Kamil Bey Abi, Kerim Amca beraber yemek yedik. Ben hep Hoca Efendinin beni niçin çağırdığını düşünüyordum. Yemekten sonra Hoca Efendi, Kamil Beye beni göstererek; *efendim işkence gören kardeşimiz bu kardeşimiz, dedi.* Belli ki daha evvel Kâmil Bey Abiye beni anlatmışlar. Bu arada kahveler geldi, kahve içilirken Hoca Efendi bana; *Şükrü Efendi, sana karakolda neler sorduklarını ve nasıl işkence yaptıklarını anlat, dedi.* Ben de nasıl sorguya çekildiğimi ve nasıl işkence gördüğümü, *Allaaah!* diye çığlıklar attığıma varıncaya kadar anlattım. **Kâmil Bey** Abi bu kadar işkenceye nasıl dayandın dercesine üzgün bir halde bana bakarak; *o esnada rabıta yaptın mı?* dedi. Ben; *hayır, yalnız işkence odasına inerken işkence göreceğimi anladım, oraya Efendi Hazretleri ile beraber indim, dedim.* Gözleri dolan **Kâmil Bey Abi**, Hoca Efendiye bakarak; *Efendim sizi kurtaran kardeşimizin işkence odasına Efendi Hazretleri ile beraber inmesidir. Eğer öyle yapmasa idi bu gün sizler hep içerde oalacaktınız, dedi.*

Kâmil Bey Abiden bu sözleri duymak beni de çok sevindirdi. Hizmette kusur etmediğimi anladım. Bundan sonra ben müsaade istedim ve hepsinin ellerini öptüm ayrıldım.

HOCA EFENDİ TALEBELERİ ÇOK SEVERDİ

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, **Kur'an** kurslarında okuyan talebeleri aynen kendi evladı gibi severdi. Onların maddi ve manevi bütün ihtiyaçlarının giderilmesi için gayret sarfederdi. Onlara herhangi bir zarar geldiğini istemezdi.

Ben, **Alanya Din Görevlileri** Dernek Başkanı iken bir gün beni çağırdı; *Bu akşam radyo ana haber bülteninde Serik İlçesi Çanakçı köyünden ve Alanya Kur'an kursunda okuyan talebeler Çanakçı Köyü İlkokulunun önündeki Atatürk büstünü kırmışlar*, diye haber geçti. *Kur'an kurslarında okuyan talebelerin böyle bir cahillik yapıp Atatürk'ün büstünü kıracaklarına ihtimal dahi vermiyorum. Kur'an kurslarına karşı bir tuzak olduğu kanaatindeyim. Sen, Alanya Din Görevlileri Derneği İdare Heyetini topla, bu işin aslının ne olduğunu yerinde araştırmak için dernek seni görevlendirsin. Sen de derneğin seni görevlendirdiğine dair yazıyı eline al. Serik ve Çanakçı Köyüne git, ilgili dairelerle görüş, bu olayın aslını öğren gel*, dedi.

Bu arada hemen şunu hatırlatayım. O zamanlarda ne televizyon vardı, ne de özel radyo, sadece devlete ait radyo vardı.

Hoca Efendinin emrettiği gibi Alanya Din Görevlileri Derneği İdare Heyetini topladım. Durumu kendilerine anlattım, bu olayı araştırıp aydınlatmak için kendilerinden beni görevlendirmelerini istedim. Bunun üzerine Alanya Din Görevlileri Derneği oybirliği ile aldıkları karar ile bana bu görevi verdiler. Derneğin görev yazısını aldım, olayı araştırmak üzere Antalya'nın Serik İlçesine gittim, orada Alanya Din Görevlileri Derneğinin bu olayı araştırmak için beni görevlendirdiğini arz edip görev yazısını kendilerine gösterdikten sonra Cumhuriyet Savcısı, **Jandarma Komutanı, Serik Müftüsü** ile görüş-

tüm. Bu görüşmelerimi tamamladıktan sonra **Çanakçı Köyüne** gittim. İlkokul müdürü, köyün muhtarı ve ileri gelenleri ile görüştim.

Haberin asılsız olduğu ve Kur'an kursu talebelerinin böyle bir şey yapmadıkları kanaatine vardım. **Çanakçı Köyünden Serik'e** gelince Cumhuriyet **Savcısı** ile tekrar görüştim. Topladığım deliller ile beraber kendi kanaatimi bildirdim.

Alanya'ya geldim. Alanya'dan Serik'e nasıl gittiğimi, Serik'te ve **Çanakçı Köyünde** kimlerle konuştuğumu sonunda da yaptığım araştırmanın neticesini ve kendi kanaatimi C. **Savcısına** bildirdiğimi Hoca Efendiye arz ettim. Hoca Efendi çok memnun oldu, bana; *bu akşam Ankara'ya git, Kemal Bey bu durumu anlat. Çünkü Kemal Bey bu habere üzülmüştür. Haberin asılsız olduğunu o da bilsin. Kemal Bey, Ali Erol'un yazıhanesinde olabilir, Ankara'ya varınca Ali Erol'un yazıhanesine git Kemal Bey'i ona sor,* dedi.

Alanya'dan akşam otobüse bindim sabah Ankara'ya vardım. Ali Erol beyin yazıhanesine gittim. Kemal Bey ile **Abdurrahman Şeref Laç** oturmuşlar, sanki benim gelmemi bekliyorlardı. Kendilerine selam verdim. *Beni Alanya'dan Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi gönderdi, size selamı var,* dedim. Bunun üzerine Kemal Bey; *niçin gönderdi,* dedi. Ben de Serik ilçesi Çanakçı köyündeki büst kırılma olayını ve Hoca Efendinin emri ile yaptığım araştırmayı, başından sonuna kadar kendisine anlattım. Neticeden Kemal Bey de memnun oldu. Kemal bey de **A.Şeref Laç** da; *Hoca Efendimize selam söyle,* dediler. Ben oradan ayrıldım.

Hoca efendinin **Kur'an kurslarına** ve **Kur'an kursu** talebelerine olan sevgisini anlatmaya çalıştığım bu olayda Hoca Efendinin iki kerametine şahit oldum:

1. Olayın aslını araştırmak için gittiğim Serik ilçesinde görüştüğüm **C. Savcısı, jandarma komutanı, Serik müftüsü, Çanakçı köyü okul müdürü** ve **muhtarın** ağız birliğı etmişcesine **Kur'an kursu** talebelerinin Atatürk'ün büstünü kırmayacağını söylemeleri.

2. Kemal Beyi Ali Erol'un yazıhanesinde bulursun deyip, ben Ankara'ya varınca Kemal Bey ağabeyi Abdurrahman Şeref Laç'la birlikte Ali Erol Beyin yazıhanesinde bulmam.

HOCA EFENDİ YOLUMUZA SAHİP ÇIKARDI

Hoca Efendi yolumuzun ve yolumuz adına her hangi bir kardeşimizin kötülenmesini istemezdi. Bir cuma günü Alanya dışından Alanya'ya bir hoca geldi. Kuyularönü Camiinde vaâz etti. Konuşmasında bizim cemaatı kasederek, *içinizde şu hocayı bir ele katsam da sakalını cımbızla tek tek yoslam, diyenler var*, dedi. O hocanın bu sözleri ile bizim cemaatı kastettiğini Alanya'da sadece biz değil herkes anladı, Hoca Efendi, yolumuzun cami kürsüsünden kötülenmesine üzüldü, bana; *bu cuma günü Kuyularönü Camiinden ona cevap ver, Kur'an kursunda okuyan talebelerin ve Süleyman Efendi Hazretlerini sevenlerin, Müslüman olduklarını, itikatta mâtüridi, amelde Hanefi mezhebine tabi olduklarını, tasavvufta Süleyman Efendiye tabi olduklarını ve dine nasıl hizmet ettiklerini anlat*, dedi. Ben de, Kuyularönü camiinden cuma günü Hoca Efendinin bana anlattığı gibi, o hocaya gereken cevabı verdim.

Hoca Efendi, cemaatin içinde olan kişilerin cemaata leke getirecek itibardan düşürecek söz ve davranışlarda bulunmalarını da isterdi.

O günlerde, cemaate mensup olan kişiler, gerçekten cemaate leke getirecek ve itibardan düşürecek söz ve davranışlardan kaçınırdı. Cemaatin itibarını kendi itibarından üstün tutardı. *Cemaate leke getirecek veya itibardan düşürecek bir sözüm veya davranışım olursa, hem dünyam hem de ahiretim perişan olur*, derdi. Bu düşünce ile de şeriatın emir ve yasaklarına, tarikatın kurallarına uymaya çalışırdı.

TALEBELERE HUTBU OKUMASINI ÖĞRET

Kestel Köyünde Kur'an kursunu ilk açtığım sene, yazın, talebeleri Kestel Köyünün **Gökbel** Yaylasına götürmek için hem iznini ve hem de duasını almak niyeti ile Hoca Efendinin yanına gittim. Kendisi ile istişaremi yaptıktan sonra bana;

Yaylada talebeleri namaz kaldırmaya ve hutbe okumaya alıştıır ve çevre köylere hutbe okumaları için gönder. İnsanlar Kur'an kurslarında okuyan çocukların nasıl hoca yetiştiklerini gözleriyle görsünler, o zaman herkes çocuğunu Kur'an kursuna göndermek ister. Yardım da ederler, dedi.

Talebelerle Gökbel Yaylasına çıktık, başka yatacak, ders okuyacak yerimiz olmadığından, büyücek bir ovanın ortasında ve çevresinde de oturan kimse olmayan köyün camisine yerleştik. Bu cami evlerden uzak olduğu için beş vakit namaz kılınmaz, sadece cuma namazı kılınırdı. Cuma günleri bu caminin yanında pazar kurulduğu için çevre köylerden gelenlerin iştiraki ile çok kalabalık olurdu.

Talebeleri hutbe okumaya alıştıırmak için kendim bir hutbe yazdım, talebelere de yazdığım bu hutbeyi ve hutbeye çıkarken, inerken okunması gereken duaları yazdırdım. *Herkes bu duaları ve hutbeyi düzgün okumak için günlük derslerinin dışında fırsat buldukça çalışsın, dedim.*

Bir hafta sonra bütün talebeyi cuma namazı kılacak gibi caminin içinde saf saf oturttum. Aynen cuma namazı kılar gibi talebinin biri müezzinlik yaptı, ben de talebeye hutbenin nasıl okunacağını göstermek için onlara tarif ederek hutbe okudum. *Bundan sonra hutbeyi kim iyi okursa onları hutbe okumak için o zamanlarda çok kalabalık ve meşhur olan **Şıhuşağı köyüne** ve **Kadıyakası** mıntıkasındaki **Pazaryeri'ne** göndereceğim, dedim.* Bir hafta sonra içlerinden en iyi hutbe okuyanlardan biri-

ni, müezzinlik yapacak diğeri bir talebe ile beraber Pazaryeri'ne gönderdim. Birine de; *Sen de burada Gökbel'de namaz kıldır, hutbe oku, falanda müezzinlik yapsın*, dedim.

Ben de yanıma en iyi hutbe okuyanlardan birini ve bir de sesi güzel olup müezzinlik yapacak birini alıp **Şihuşağı Köyü**ne gittim. Cemaât çok kalabalıktı, namazdan önce ben vâaz ettim, Cumanın dört rekât sünnetini kıldık, hutbe okuyacak talebe boyu ufak olduğu için minbere çıkarken âdetâ minberde zor görünüyordu, hutbeyi okuyacak talebinin küçük bir çocuk olması cemaâtı etkilemişti. O, minbere çıkıp ezanın okunması için minbere oturdu.

Ezan okuyup müezzinlik yapacak talebe de boyu ufak bir çocuktur. Caminin içinde hutbeden evvel ezan okumak için ayağa kalktı, elini kulağına koyup o güzel ve etkileyici sesiyle; *Allahü Ekber Allahü Ekber*, deyince camiinin içinde olan bütün cemaat kafalarını döndürüp çocuğa baktılar, çünkü o ses küçük çocuktan değil de sanki yirmi yaşlarında bir genç delikanlıdan çıkıyordu. Bu talebeinin ezan okuyup müezzinlik yapması cemaati etkilemişti.

Ezan okunup bittikten sonra hutbe okumak için minberde oturan talebe ayağa kalkıp dikildi fakat onu minberin yan taraflarında oturanlar zor görüyorlardı, çünkü o da boyu ufak bir çocuktur. Hutbe okumaya başlayınca okunan hutbenin etkisi altında kalan cemaatten birçokları ağlamışlardı.

Cuma namazını kılıp caminin dışarısına çıktığımız zaman bütün insanlar hem müezzinlik yapan hem hutbe okuyan talebeyi yüzlerinden ve gözlerinden öptüler, duâ ettiler. Ben o insanların bu talebelere gösterdikleri ilgi ve alakaya bakarken hep aklıma Hoca Efendinin bana; *talebelere hutbe okumasını öğret insanlar kuran kurslarında nasıl hoca yetiştiğini görsünler*, dediği aklıma gelmişti.

Talebelerin hutbe okumasına ve müezzinlik yapmasına hayran olan köyün insanları, bizi yemeğe davet ettiler, fakat biz daha önceden **Süleyman Efendi Hazretlerini** ve Hoca Efendiyi çok iyi bilen Hacı teyzeye davetliydik, öğle yemeğimiz Hacı Teyzenin evinde yedik. Biz **Kur'an** kursuna dönmek üzere o köyden ayrılırken köy halkı bizi evlatlarını askere uğurlar gibi uğurladılar.

Yine bir Cuma günü, talebenin birini, müezzinlik yapacak diğer bir talebe ile beraber, hutbe okuması için pazaryerine gönderdim. O gün, bir vaazımdan dolayı mahkemem vardı. Alanya'ya mahkemeye gittim. Vasıta çalışmadığı ve yaya olarak gidip geldiğim için, bir gün sonra kursa geldim. Pazaryerinde hutbe okuyan talebenin konuşma ve hareketleri normal değildi. Talebeye nazar olduğunu düşündüm. Diğer bütün talebeleri caminin içinde dizleri birbirine değmek üzere halka şeklinde oturttum. O talebeyi de halkanın tam ortasına oturttum. **Piranın** ruhuna bir Fatıha, üç **İhlas** okuyup gönderdikten ve biraz da rabıta yaptıktan sonra **Felak** ve **Nas** surelerini defalarca okuduk, bir müddet sonra talebe uykudan uyanıp nerede olduğunu bilmeyen bir kişinin etrafa bakarak ben neredeyim dediği gibi kendine geldi, şifa buldu, bir daha da rahatsızlanmadı.

Kuran kurslarında okuyan bütün talebeler, konuşmaları, hareketleri, büyüklere hürmet ve saygıları ile kendilerine nazar değdirecek kadar örnek olmuşlardır.

KURSA GELEN DAVARLARI BEKLETME, KES

Bir gün, Hoca Efendiyi ziyaretimde şöyle demişti:

Talebelerin kesip yemesi için Kur'an kursuna gelen davar kaç tane olursa olsun, bekletmeden kesin. Kesmeyip bekletirsen arkası gelmez. Bekletmeyip kesersen arkası gelir. Hoca Efendi böyle deyince ben kendi kendime, kursumuza talebelerin yemesi için ancak 15-20 günde bir davar geliyor. Biz neredede bulacağız öyle fazla davarı diye düşünmüştüm.

Yazın kurs ile beraber Gökbel yaylasına çıktığımızda bir gün yanıma Çıplaklı Köyünden **Mevlüt** Erdemir geldi. *Hocam, sana Uzunyurt'ta oturan Akça'nın oğlu Hafız Yusuf'un selamı var. Falan gün mevlüt okutacağız. Şükrü Hoca gelsin mevlidi okuyversin. Talebeler için 62 lira para ile iki davar var. Onları da götürsün,* dedi. *Ne dersin? Gitmek istersen ben ona gelecek diye haber göndereceğim,* dedi. 0 günlerde 62 lira bizim için büyük para üstelik iki de davar var, ben de; *Haber gönder, beraber gidelim,* dedim.

Bir gün sonra **Mevlüt** Erdemir, biri benim için, biri de kendisi için iki katır ile sabah erkenden Kur'an kursuna geldi. Benim evde kahvaltıyı yaptıktan sonra mevlit okuyabilecek, sesi güzel olan talebelerden üçünü de yanımıza alıp katırlara bindik. Uzunyurt'a gittik. Toros Dağlarının kır tepelerini aşip Uzunyurt'a vardık. Bizim geleceğimizi bildikleri için bekliyorlarmış. Katırlardan indik, bizim elimizden katırları aldılar, biz de cemaatin içine girip selam verdik, gösterdikleri yere oturduk. Hal hatır sorduktan sonra **Akça'nın** Yusuf bana: *Hocam talebeler için altmış iki lira para ile iki davar hazır, mevlitten sonra götür,* dedi.

Mevlüt Erdemir laf yapmasını ve istemesini çok iyi bildirdi, orada bulunan cemaate dedi ki: *Biz Şükrü Hocam'la tâ*

Gökbel Yaylasından Torosların arkasında bulunan Uzunyurt'a sadece iki davar için gelmedik. Bu davarlar en az on tane olacak, dedi. Ben de talebelerin durumunu kendilerine münasip bir dille anlatınca, bir de ben vereyim, bir de ben vereyim, derken insanlar çoştı. Bize verilen davar, tam on sekiz tane oldu. 62 lira para da 262 lira oldu. 262 lira o gün için büyük para, sene 1964.

Bu coşku ile talebeler mevlidi okudular, ben de dua ettim. Talebelerin mevlit okuyuşları ve Kur'an okumaları orada bulunan insanları etkilemiş ki, *Hocam benim bir oğlum var, ilkokulu bu sene bitiriyor, okuldan sonra ben de çocuğumu Kur'an kursuna göndereceğim, diyenler oldu.*

Yemekten sonra davar verenler gidip davarı alıp getirdiler. Onsekiz davarı talebeler önlerine katıp sürdürdüler. **Mevlüt Erdemir** ile biz de katırlara bindik kursa gelmek üzere yola çıktık.

Davarlar önümüzde, Toros Dağları'nın eteklerinden tepesine doğru çıkarken katırın üzerinde kendi kendime bu davarları nerede ve nasıl muhafaza ederiz diye hayal ederken, Hoca Efendinin; *Talebelerin kesip yemesi için Kur'an kursuna kaç davar gelirse, bekletme kes, kesersen arkası gelir, kesmeyip bekletirsen arkası gelmez, demesi, benim de kendi kendime kursa 15-20 günde bir davar geliyor, biz nerede bulacağız öyle fazla davarı, demem aklıma geldi. Mevlüt Erdemir'e: Mevlüt Ağa, dedim.*

Buyur, dedi. Bak, sana Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin bir kerametini anlatacağım, dedim. Anlat, dedi.

Ben Kur'an kursu ile yaylaya gelmeden önce Hoca Efendiyi ziyarete gittim. Kendisine yaylaya gideceğimizi bil-dirdim. Bana; 'Şükrü Efendi, kursa kaç davar gelirse, bekletme kes', demişti de, ben de kendi kendime; 'Kursa 15-20 günde bir davar geliyor, biz nerede bulacağız öyle çok davarı?' diye dü-

şünmüşüm. Bak şimdi 18 davarı kursa sürüp gidiyoruz. dedim. **Mevlüt Erdemir** de;

Hocam benim de dikkatimi çeken bir şey oldu. Buranın insanlarını ben çok iyi bilirim, aynı köylü sayılırız, pek cömert sayılmazlardı. Ama davarları verirken 'bir de benden, bir de benden' derken öyle coşmuşlardı ki, bunun yanında bir davar daha ver, deseydiniz vereceklerdi. Onların bu coşkusuna hayret etti, dedi.

Ya Mevlüt Ağa, işte bu Hoca Efendinin bir kerametidir, dedim.

Yaylada talebeler için komşulara yufka ekmek yaptırmakta sıkıntı çekiyor idik. Bu sıkıntıdan kurtulmak için Kuran kursunun yanına bir fırın yaptırıldı. Talebelerin ekmeği bu fırında yapılırdı. Yaylaya gelirken talebelerin yemesi için büyük teneke-lerde helva ve reçel almıştım, boşalan bu tenekeyi uzunluğuna ortasından kestim ve eti, bu tenekelerin içinde fırında pişirdim. Talebelere bol bol yedirdim. Kemiklerini de sulu yemeklerin içine koydurdum böylece 18 davarı kesip bitirdik.

Bundan sonra **Kur'an kursuna** gelen davarların arkası kesilmedi. Diyebilirim ki, talebeler hiç etsiz kalmadı.

HOCA EFENDİNİN EMRİ İLE BAŞLADIĞIM HER ŞEYDE ONUN KERAMETİNİ GÖRDÜM

Süleyman Efendi Hazretlerine bağlı olan Kur'an kurs-
larında okuyanlar, Diyanet İşleri Başkanlığının belirli zaman-
larda açmış olduğu müftülük ve vaizlik imtihanına katılıp
müftü ve vaiz olurlardı. Diyanet İşleri Başkanlığı da onları il ve
ilçelere müftü vaiz olarak tayin ederdi. Kur'an kursu açmakta
müftülerin yetkisinde idi. İl ve ilçelere müftü-vaiz olarak tayin
edilen **Süleyman** Efendi Hazretlerinin talebeleri tayin
oldukları yerlerde ve çevresinde mutlaka **Kur'an** kursu açar-
lardı. Çünkü onların müftü olmalarındaki asıl amaç buldukları
yerlerde Dini mübine hizmet etmek ve **Kur'an** kursu açmaktı.
Bu nedenle Türkiye'nin her yerinde yüzlerce **Kur'an** kursu
açıldı.

Kur'an kurslarında okuyup müftü ve vaiz olan **Süley-**
man Efendi Hazretlerinin talebeleri, camilerdeki etkileyici
ve kalıcı konuşmaları ile de halk tarafından sevilip takdir edi-
lirlerdi. Onların konuşmalarını dinlemek için çok uzaklardan
gelen cemaat en az bir saat evvel caminin içini laba leb doldu-
rurlardı.

O zamanın hükümetinin baskısı veya kendi yetkisini kul-
lanarak Diyanet İşleri Başkanlığı Türkiye'de Kur'an kursu
açılışını ve faaliyetlerini önlemek için müftülük ve vaizlik
imtihanını kaldırdı. Böylece **Kur'an kurslarında** okuyanlar
müftü-vaiz olamaz oldu. Buna rağmen **Kur'an kurslarının**
faaliyetinde ve oralarda okuyan talebelerde bir eksilme olma-
yınca Diyanet İşleri Başkanlığı **Kur'an kurslarında** okuyan-
ların camilere imam-hatip ve Kur'an kurslarına hoca olma-
larını da kaldırdı. Artık **Kur'an kurslarında** okuyanlar müftü,
vaiz, imam-hatip ve **Kur'an kursu hocası** olamıyorlardı.

Bırakın köyleri şehir içindeki camilere bile imam hatip bulamayan Diyanet İşleri Başkanlığı **Kur'an kurslarında** okuyanları vekil imam-hatip olarak tayin etmeye başladı. Aradan geçen zaman içinde **Türkiye**'de vekil imamların sayısı bir hayli artmıştı. İl ve ilçelerde bulunan Din Görevlileri Dernekleri birçok haklardan mahrum olan vekil imamların asalete geçmelerini sağlamak için zaman, zaman Ankara'da toplantı yaparlardı. Alanya Din Görevlileri Derneğinden de bir temsilci isterlerdi. Ben de durumu Hoca Efendiye arzederdim. O da, *gitmeye gerek yok*, derdi, biz de gitmezdik.

Yine Din Görevlileri Dernekleri vekil imamların asalete geçmeleri için ilgili yerler ile görüşmek üzere Ankara'da bir toplantı tertip etmişler, bizden de bir temsilci istediler. Ben yine Hoca Efendiye; *Efendim Türkiye'deki bütün vekil imamların asalete geçmeleri konusunda siyasiler ilgili bakan ve başbakanla görüşmek için din görevlileri dernekleri Ankara'da falan gün bir toplantı tertip etmişler. Alanya Din görevlileri Derneğinden de bir temsilci istiyorlar*, diye arzettim. Bu sefer Hoca Efendi; *Gidin, sen git*, dedi.

Alanya Din Görevlileri Derneğini temsilen Ankara'ya gittim. Her il ve ilçeden Din Görevlileri Derneği temsilcisi olarak bir veya iki kişi gelmişti. Yapılan toplantıda kısa bir konuşma yaptım. Beni üç beş kişiden başka kimse tanımazken başkan seçtiler.

Bütün il ve ilçelerden Din Görevlileri Derneklerini temsilen gelenler ile yaptığımız toplantıda şu kararı aldık: *Başbakan Ferit Melen ve Diyanet İşleri Başkanlığına bakan Devlet Bakanı ile görüşelim, vekil imamların durumunu kendilerine anlatalım.*

Başbakan Ferit Melen ile görüşmek için, Başbakanlık Özel Kalem Müdürüne telefon edip randevu istedim. Başba-

kanın Hacıbayram Camiine cenazeye gittiğini, makamında olmadığını söylediler. Bunun üzerine beş altı arkadaşıyla beraber Hacıbayram Camiine geldim. Caminin önünde cenazeler vardı. Başbakan Ferit Melen de bir kenarda dikiliyordu. Bazı insanlar Başbakanın yanına varıp elini sıkıp bir şeyler diyorlardı. O insanların ne dediklerini anlamak için başbakanın yanına biraz yaklaştım. *Başın sağ olsun*, diyorlardı. Ben de Başbakanın yanına geldim elini sıktım; *Başın sağ olsun*, dedikten sonra, **Türkiye** genelindeki vekil imamlar adına görüşmek isteğimi söyledim. Saat 16.00'ya randevu verdi.

Saat 16.00'da Başbakanlığa geldik Başbakanın makamına çıkıp vekil imamların durumunu kendisine arzettikten sonra, asalete geçmeleri için hükümet olarak yardımcı olmalarını istedik.

Ankara'da yapılan toplantıda, beni 3-5 kişiden başka kimse tanımazken, hiç itirazsız başkan seçmeleri, başbakanın görüşme talebinde bulunduğumuz aynı gün randevu vermesi ve benim toplantıyı başarı ile tamamlamam, hepsi, HOCA Efendinin kerameti idi. Bunun sırrı şu kelimenin içinde: *Sen git*.

SÜLEYMAN DEMİREL'DEN KESİN SÖZ ALIN

Adalet Partisi Genel Başkanı **Süleyman Demirel** Başbakan iken, il ve ilçelerde bulunan Din Görevlileri Dernekleri vekil imamların asalete geçmeleri hakkında çalışmalar yapmak için, yine Ankara'da bir toplantı tertip etmişler. Alanya Din Görevlileri Derneğini temsilen de benim katılmamı istediler. Ben de Hoca Efendiye arzettim. Hoca Efendi bana;

Git, fakat Süleyman Demirel'den kesin söz alın, dedi. Ben de, Hoca Efendinin emriyle Ankara'ya gittim. Hacıbayram Camii'nde yaptığımız toplantıda yine beni başkan seçtiler. Her il ve ilçelerinden gelen din görevlileri, o ilin milletvekilleri ile görüşeceklerdi, ben de 15-20 kişi ile birlikte, Başbakan **Süleyman Demirel** ile görüşmek üzere karar alarak dağıldık. Yanımdaki arkadaşlarla beraber Başbakanlığa gittik. *Başbakan, Adalet Partisi Genel Merkezinde*, dediler. Oraya vardık, karşımıza **Nahit Mentеше** çıktı. Kendisine Başbakan **Süleyman Demirel** ile görüşmek istediğimizi söyledim. Biz, **Nahit Mentеше** ile konuşurken **Süleyman Demirel** geldi. Ayaküstü:

Siz kimsiniz, ne istiyorsunuz, dedi. *Biz Türkiye'de il ve ilçelerde bulunan din görevlileri temsilcileriyiz, vekil imamların asaleti için zatı alinizle görüşmek için geldik*, dedim.

Bunun üzerine Başbakan **Süleyman Demirel** bizi içeri aldı, kendisine; *Türkiye'de görev yapan binlerce vekil imam var. Bu arkadaşlar birçok haklardan mahrum, aldıkları ücret ise çok az. Vekil İmamların asalete geçirilmesini istiyoruz*, dedim.

Adalet Partisi Genel Başkanı, Başbakan **Süleyman Demirel** özetle: *Biz iktidar partisi olarak sizlerin yanındayız, müsterih olun sizin işinizi halledeceğiz, bunu bizden başka kimse halledemez*, dedi. O anda **Mustafa Çırpanlı** Hoca efendinin şu sözü aklıma geldi: *Demirel'den kesin söz alın*.

Ben de Başbakan **Süleyman Demirel**'e dedim ki:

Efendim her il ve ilçeden temsilci olarak Ankara'ya gelen arkadaşlar buradan döndükleri zaman o il ve ilçedeki bütün din görevlileri başına toplanıp; Sayın Başbakanımız ve Adalet Partisi Genel Başkanı, vekil İmamların asaletine 'evet' mi dedi, 'hayır' mı dedi diye soracaklar. Evet mi dedi desinler, hayır mı dedi desinler, dedim.

Süleyman Demirel bana dikkatle bakarak: *Evet dedi desinler*, dedi. Onun bu sözü üzerine Mutlu bir şekilde oradan ayrıldık. Vekil imamların asaleti için Ankara'da toplanan arkadaşlara Başbakan **Süleyman Demirel**'in söylediklerini adeta müjde eder gibi aktardım. *Arkadaşlar, Sayın Başbakanımız Süleyman Demirel'den kesin olarak söz aldık. Memleketinize huzur içinde gidin, yolunuz açık olsun, dedim.* Alanya'ya geldim. Ankara'daki faaliyetlerimi, **Süleyman Demirel**'in söylediklerini Hoca Efendiye bir bir anlattım. Fakat Hoca Efendi de bir mutluluk göremedim. Yüz ifadesi ile sanki; **Süleyman Demirel** size evet dedi desinler demiş ama yine de vekil imamları asaletine geçirmeyecek, der gibiydi. Aradan aylar, yıllar geçti **Süleyman Demirel** vekil imamların asaletine geçmelerini yapmadı.

Süleyman Demirel miting için Alanya'ya geliyor, partililer tarafından falan yerde karşılanacak, konvoy ile gelip şu saatte belediyenin önündeki meydanda halka hitap edecek dediler. Büyücek beyaz bir kartona; **Türkiye'deki vekil imamların asaleti ne oldu**, diye yazdım. **Kuyularönü** Camiinin karşısında bir noktada elektrik direği vardı. İmam bir arkadaşına; *O direğin dibine dikilip Süleyman Demirel konvoyla geçerken görecek şekilde bu kartonu tut, görüp okusun, dedim.*

Konvoy gelmeden, arkadaş o direğin dibine gitti. **Türkiye'deki vekil imamların asaleti ne oldu**, yazılı kartonu göğsünün üzerine dayayıp tuttu. Konvoy oradan geçti, konvoyun

arkası kesildikten sonra yanıma iki imam arkadaşı alıp **Süleyman Demirel**'in mitingine gittim. Miting kürsüsünde konuşuyordum. İnsanların arasından ilerleyerek kürsünün yanına yaklaştım. Başbakan **Süleyman Demirel** konuşmasını bitirip kürsüden inince yanına varıp; *Hoş geldiniz sayın Başbakanım. Alanya Din Görevlileri Derneği Başkanı Şükrü Boz. Türkiye'deki vekil imamların asaleti ne oldu?* dedim. Bana; *Müsterih olun, o işi halledeceğiz,* deyip geçiştirdi. Kendisinden kesin söz almamıza rağmen, vekil imamları asalete geçirmedi.

Süleyman Demirel, kendisinden beklendiği gibi din hizmetlerinde bulunmadığı halde, maalesef dini cemaatleri hep kendi istikametinde kullandı. Bunun sorumlusu elbette ki cemaat önderleridir.

HOCA EFENDİ BASINA ÖNEM VERİRDİ

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, basının zamanımızda etkili bir kuruluş olduğunu, bu nedenle basınla ilginin kesilmeyip onlarla yakın bir ilişkide bulunulması gerektiğini söylediler. **Arıkan Yılmaz Dim**, 1968 yılında Alanya’da bir gazete çıkarmak istediğini dostlarıyla istişare ederken bana da; *Alanya hızla gelişmekte olan bir ilçedir. Haftalık bir gazete çıkarmak istiyorum. Gelişme olursa inşallah ilerde günlüğe geçeriz. Sen de dini konularda yaz. Bu senin için de iyi olur*, dedi.

Arıkan Yılmaz Dim, Hoca Efendiyi çok iyi bildiği için ben de kendisine; *Ben Hoca Efendiye sorayım, o müsadede ederse olur*, dedim. Hoca Efendi mevzu bahis olunca **Arıkan Yılmaz**; *İyi ki hatırlattın, Hoca Efendiye selamımı söyle, Alanya’da bir gazete çıkarmam hususunda bana da dua etsin*, dedi.

Hoca Efendiye geldim, **Arıkan Yılmaz Dim**’in selamını söyledim, kendisinin bir gazete çıkarmak istediğini, Hoca Efendinin bu hususta kendisine dua etmesini ve benim de gazetede dini konularda yazmamı istediğini söyledim.

Hoca Efendi, **Arıkan Yılmaz Dim**’in aile yapısını ve fikri düşüncelerini bildiği için, benim **Arıkan Yılmaz Dim**’in çıkacağı gazetede dini konularda yazmama müsadde etti. Ben de Alanya’da ilk çıkan Yeni Alanya Gazetesinde “**Din Köşesi**” başlığı altında ilk yazımı yazdım. Hoca Efendinin evinde bir hatim akşamı Hoca Efendi bana:

Alanya’da kabul günü diye bir şey icat etmişler, o günün dışında eve misafir almıyorlarmış, o gün de aşırı derecede israf yapıyorlarmış, gazetede kabul günü hakkında ve kabul gününde yapılan israf hakkında bir yazı yaz. (Orada bulunan

Orman Bölge Şefi **Mehmet Çolakoğlu**'nu göstererek) *Mehmet Bey sana bilgi versin*, dedi.

Mehmet Çolakoğlu'nun bana verdiği bilgiler ışığında Yeni Alanya Gazetesinde, **Din Köşesi** başlığı altındaki yazımda kabul gününü yazmıştım. O zamanlarda Müftülükte memurdum. Alanya Kaymakam, M.Sabri Yorulmaz beni **makamına çağırdı**, ben de gittim. O zamanlarda kaymakamın kapısında bekçi bulunurdu. Orada bulunan bekçiye; *Kaymakam Bey içerde mi*, dedim.

İçerde. Ben kendisine haber vereyim, dedi. Ona benim geldiğimi haber verdikten sonra bana: *Seni istiyor*, dedi. İçimdeki heyecanla içeri girdim. Kaymakam Bey bekçiye:

Bize iki çay söyle, kapıyı kapat, içeriye de kimseyi alma, dedi. Kaymakam Bey bekçiye bize iki çay söyle deyince heyecanım birazcık gitti, eğer benim için kötü bir şey olsa idi çay söylemezdi diye düşünüp rahatladım. Kaymakam bey, beni bana anlattıktan sonra şu tavsiyede bulundu:

Evladım Yeni Alanya Gazetesinde kabul günü hakkında bir şeyler yazmışsın, onun için bazı kişiler sen memur olduğun için bana şikâyetle bulundular, yazılarına dikkat et. Başına bir iş gelirse kimse sahip çıkmaz, seninle beraber şu kaymakamlığın kapısına kadar belki gelirler, fakat kapıyı açtığın zaman yanında kimseyi bulamazsın, yazını ona göre yaz, dedi. Kendisine teşekkür edip çıktım.

O günden bu güne kadar Hoca Efendimizin duaları ile basınla hiç ilgim kesilmedi. Alanya Televizyonunda Ramazan ayında her gün, diğer zamanlarda haftada bir gün dini konuşmalarına ve bununla beraber Alanya'da bir mahalli gazetede günlük yazılarıma devam ettim.

Hoca Efendi hayatta iken, camilerdeki konuşmalarım, gazetede yazılarım, **Kur'an Kursları** ve derneklerle ilgili hizmetlerimde hiç yalnızlık ve sıkıntı çekmedim. Hoca Efen-

dinin vefatından sonra zaman zaman, cami ve televizyondaki konuşmalarım, gazetedeki yazılarım nedeniyle yalnız kaldığım günler oldu. Sevgili Peygamberimiz'in Hz.Ebu Bekir'e, Sevr mağarasında; *Korkma, Allah bizimle*, demesi benim teselli kaynağım oldu. Evet, Allah dinine hizmet edenlerle beraberdir.

Hoca Efendi, basına önem veriyordu. Ulusal gazetelerden olan Sabah gazetesini **Fazilet Neşriyat A.Ş.** satın aldığı zaman Kemal Bey, *cebinde iki lirası olan bir lirasına evine eklemek, bir lirasına da sabah gazetesini alacak*, demiş. O sıralarda ekmek de bir liraydı, gazete de. **Süleyman Efendi Hazretlerinin** vekili olarak cemaatin başında olup cemaatin faaliyetlerini yürüten Kemal Beyin bu sözü üzerine Hoca Efendi, Alanya'da Sabah gazetesinin satışını arttırmak için beni görevlendirdi. Alanya'da birçok insanı Sabah gazetesine abone yaptım. Yine Hoca Efendi Sabah gazetesinin satışını arttırmak için beni Antalya, Burdur, Isparta ve **Ağlasun**'da müftü olan Ahbap Hoca Efendinin yanına gönderdi. Sabah gazetesinin satışı bu bölgede de bir hayli artmıştı.

HOCA EFENDİ TOROSLARIN TEPESİNDE DERS OKUTTU

Alanya'nın kuzeyinde 70 km. yukarısında Torosların tepesinde etrafı dağlarla çevrili **Ovacık** denilen bir yayla var. Alanya'nın en yüksek kır yaylalarındandır. Buraya hayvancılıkla meşgul olan **Kızılcaşehir** Köylüleri çıkarlar. Dağlarında çok zaman Temmuz ayında bile kar eksik olmaz. Çukur çukur (yalak yalak) olan bu dağlarda geyik de bulunur. Bu geyiklerin insan kokusunu aldıkları zaman pıh, pıh diyerek birbirlerine haber edip kaçtıklarını görürsünüz. Sabahları ve akşama doğru sürmeli kekliklerin karşılıklı olarak öttüklerini duyarsınız, dağların yamaçlarında eriyen karlardan ıslıl ıslıl, şırıl şırıl akan suyun çevresindeki yemyeşil çimenler arasında rengârenk açan çiçeklerin kokusunu duyarsınız. O kadar güzel bir yayladır ki suyu buz gibi. Bir bardak suyu ancak iki üç solukta içebilirsiniz. Havası da çok güzeldir. Orada nefes aldıkça ruhen ve beden bir rahatlık hissedersiniz.

Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendi geçliğinde Ovacık denilen bu yaylada bir ay kadar kalmış, köylüler ufak bir tepenin üstüne yatıp kalkması için bir küme yapmışlar, orada yatıp kalkmış, kendisini daha evvel tanıdıkları için yeme içme ihtiyacını da temin ederlermiş. Hoca Efendi, silaha meraklı olduğu için burada zaman zaman belirlediği hedefe silah atarmış. Hatta Hoca Efendi yaşı ilerlemiş olmasına rağmen **Türktaş Yaylasında** yanına itimat edip güvendiği birini alır تنها yerlere gider hedefe silah atardı.

Aradan yıllar geçtikten sonra Hoca Efendi gençliğinde gittiği Torosların tepesindeki **Ovacık** Yaylasında 20 gün kadar Mehmet Oral (Kalaycı) Hoca Efendi ve Ahbap Hoca Efendi gibi bazı Hoca Efendilere ders okutmuş.

Kestel Köyünde Kur'an kursunda talebe okuturken bir gün yanıma Şih köyünden Abdilhasan kardeşimiz geldi. Hoca Efendi, Ovacık Yaylasında 20 gün kadar bazı hocalara ders okutmuş, **Gazipaşa'dan Hacı Osman Efendi** de o gün onların bekçiliğini yapmış, hizmetlerinde bulunmuş, **Hacı Osman Efendi, orayı bana gösterdi**, dedi. Ben de Abdilhasan kardeşimize; *orayı sen de bana göster*, dedim.

Yazın Kur'an kursu ile **Gökbel** Yaylasına çıkınca, Abdilhasan kardeşimize; *biz yaylaya çıktık gel de gideceğimiz yere gidelim*, diye haber gönderdim Abdilhasan kardeşimiz geldi. Yiyeceklerimizle beraber yanıma talebelerden birini de aldım. Üçümüz birlikte yaya olarak gittik ve **Ovacık** Yaylasına vardık. Abdilhasan; *Şu tepede onların bekçiliğini ve hizmetinde bulunan Hacı Osman Efendi kalmış, şu muğardan abdest alıp içiyorlarmış* (muğar diye ağaç oluklarla akan suya denir.). *Şu düzlükte namaz kılıp ders okurlarmış, hatim yaparlarmış, her biri ayrı ayrı şu kayaların diplerinde de yatarlarmış*, dedi.

Oturup biraz istirahat ettikten sonra tahta oluktan akan su da abdest aldık, onların namaz kılıp ders okudukları yerde **kuşluk namazı** ve **tesbih namazı** kıldık. Tesbih namazını talebe imamlık yaptı. Cemaatle kıldık. Öğle vakti olunca yine talebe imamlık yaptı. Öğle namazını cemaatle kıldık, namazdan sonra yemeğimizi yedik, Bir müddet daha orada kaldıktan sonra oradan ayrıldık. Dönüş yolunda Abdilhasan ile talebeye; *burada ne hissettiniz ve ne gördü iseniz anlatın*, dedim. Abdilhasan kardeşimiz; *bende o göz yok. Yalnız buraya gelince içime bir ferahlık doğdu*, dedi. Talebeye; *sen ne hissettin ve ne gördün?* dedim. O da:

Biz düz alanda, güneşin altında cemaatle tesbih namazı kılarken bir sürü güvercin bizim üzerimize geldi, güneşe karşı gölge oldular. Namazı kılıp bittikten sonra uçup gittiler, yine biz ayrı ayrı istirahat ederken Hoca Efendi geldi, bana kafiyeden bir satır ibare okuttu, dedi.

Şimdi siz bana diyeceksiniz *ki; peki sen ne hissetin, ne gördün?*

Bu soruyu Abdilhasan kardeşimiz dönüş yolunda bana sordu. Ben, o ıssız ve yüksek dağların havasını teneffüs edince rahatladığımı hissettim, ama sizin beklediğiniz gibi bir şey görmedim.

Kursumuzda böyle manevi gözü açık birkaç talebe vardı, bunların durumlarını Hoca Efendiye anlattım. Hoca Efendi:

Bizim yolumuzda böyle şeylerin hiçbir değeri yoktur. Bu çocuklara önem ve değer verme, taltifleme, sen onları taltiflersen kendilerine bir benlik gelir, cinler onları elde ederler ve sonları kötü olabilir, dedi.

HOCA EFENDİ, KENDİNİ GİZLEYEN BİR ZÂT İDİ

Alanya çok sıcak olduğu için Kestel Köyünde (şimdi kasaba) açmış olduğum Kur'an kursunu yaz aylarında Gökbel yaylasına götürür, orada ders okuturdum.

Talebeler yaylada, dağın eteğinde "in" diye tabir ettiğimiz ve mağarayı andıran büyük bir taşın dibinde yatarlardı. Kur'an, Tevhid ve Hâcegân gibi hatimleri de burada yapardık, ben dersi özel olarak yaptırdığımız büyük bir çadırın içinde okuturdum. Talebe okutma durumuna gelmiş iki talebe de Sırıklar üzerine atılmış çalılarla yapılan gölgelik (talbar) altında ders okuturlardı.

1964 yılında Gökbel Yaylasında çadır içinde ders okuturken bir cumartesi günü "İzhar" kitabının ığrab bahsini okutuyordum. Üzerime bir ağırlık çöktü, içimden dersi anlatmak gelmiyor ve konuşmak da istemiyordum. Talebelere; *üzerimde bir ağırlık var, konuşmak dahi istemiyorum. Sizde de bir şey var mı*, diye sordum. Talebeler de:

Evet Hocam, bizde de bir ağırlık, bir gaflet var, dediler. Kursun maneviyatını giderecek bir şeyler mi oldu diye korktum. Dersi bıraktım, bütün talebeleri yatakhane olarak kullandığımız yerde topladım. Güzel ahlâktan, yolumuzun kudsiyetinden ve dinimize hizmetin faziletinden bahsederek sohbet bulundum. Sohbetten sonra oradan çıkıp biraz ilerde bir taşın üzerine oturdum, ne oldu da kursu gaflet bastı diye düşünüyordum, talebelerden biri yanıma geldi, nemli gözlerle ve titrek bir sesle; *Hocam müsaade ederseniz bir şey anlatacağım*, dedi. Ben de; *anlat*, dedim.

Hocam, sen bize ders okuturken, orası benim anlatamayacağım ve tarif edemeyeceğim kadar çok güzel bir caminin içerisi idi. Hoca Efendi minberin altındaki kapı gibi yerden kafasını çıkardı, sana; 'Şükrü Efendi bana bak' dedi. Sen de kalktın Hoca Efendinin yanına gittin. Hoca Efendi sana bir şeyler söyledi, sesini işittim ama ne dediğini anlamadım. Sonra sen gelip oturdun ve o anda bize; 'Çocuklar bende bir gaflet var. Konuşmak dahi istemiyorum, sizde de bir şey var mı?' diye sordun. Talebeler de; 'evet hocam var,' deyince dersi bırakıp bizi yatakhane topladın. Sen bize sohbet ederken, önünde Süleyman Efendi Hazretleri, arkasında Hoca Efendi, ikisi birden kursa geldiler, sen onları yatakhane kapısında karşıladın. 'Şükrü Hoca konuşmaya devam et,' dediler, sen de konuşmaya devam ettin.

Süleyman Efendi Hazretleri ve Hoca Efendi bütün talebelere dikkatla baktıktan sonra; 'güzel' deyip gittiler. Sen de onları uğurladın.

Bu talebinin anlattıklarına o kadar sevindim ki, o andaki sevincimi, mutluluğumu anlatamam ve unutamam. Burada hemen şunu da belirtiyim ki; Benim bu talebinin anlattıklarının hiç birinden haberim ve bilgim yoktu yani ne kalkıp Hoca Efendiye baktığımı, ne de onları gelirken karşılayıp giderken uğurladığımı bilmiyorum.

Hoca Efendi, Türктаş Köyünde tekamül okuturken kendisini ziyaretimde bu durumu anlatınca mübarek zât, o mütevazı yapısı ile tebessüm ederek; *Şükrü Efendi büyükler bizleri kendi başımıza yalnız bırakmazlar, onların himmet ve teveccühleri ile muvaffak olur, başarıya ulaşırız. Onların himayesi olmazsa bizler hiçbir yere varamayız,* dedi.

Her zaman olduğu gibi Hoca Efendi bu sözleri ile yine kendisini gizlemiştir. Hoca Efendi, kendisini gizleyen bir tasavvuf ehli ve büyük bir zat idi.

HOCA EFENDİ EHİL OLMAYANLARA VAZİFE VERMEZDİ

Hoca Efendi, tasavvuf yolunda **mürşid-i Kâmil** ve müceddid olan **Süleyman** Efendi Hazretlerine bağlıdır. Aynı zamanda da bu zatın halifesidir. Yani irşadla görevlendirdiği, tasavvufla ilgili bazı konularda yetki verdiği talebesidir. **Süleyman** Efendi Hazretleri, Hoca Efendiye bu yetkiyi ona icazet vermekle vermiştir.

Halife; şeyhin (**mürşid-i kâmilin**) irşadla görevlendirdiği kişiye verilen addır.

Mürşid-i kâmilin irşadla görevlendirdiği kişiye verdiği izin belgesine hilafetname veya icazetname denir. (6)

Süleyman Efendi tarafından kendisine verilen icazetle onun halifesi olan Hoca Efendi tasavvuf yolunda **Süleyman** Efendiye mürid olmak isteyen insanlara vazife verirken çok titiz davranırdı. Onun manevi sorumluluğundan korktuğu için ehil olmayanlara vazife vermezdi, başkalarının da ehil olmayanlara vazife vermelerini istemezdi. Bir Cuma günü Kerim **Çağrı** amcanın dükkânında bana; *Şükürü Efendi, Musa dayıyı bul, gel*, dedi.

Musa dayı, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin bağlılarından, Alanya'nın birçok köylerinde küçük çocuklara ilmihal, namaz sureleri ve Kur'an okumasını öğreten Hoca Efendilerdendir.

Ben de Musa dayıyı bulmak için Kerim **Amcanın** dükkânından çıktım, onu, çarşı içinde, uğradığı yerlerde aradım ve buldum. Kendisine selam verdikten sonra; *hocam seni Hoca Efendi istiyor*, dedim.

(6) *Büyük İslam Tarihi (çağ yayınları) 14/397*

Musa dayı, oturduğu yerden hemen kalktı ikimiz beraber Kerim amcanın dükkânına geldik. Dükkânın kapısından içeri girdiğimiz zaman dükkânın içinden ikinci kata çıkmak için bir merdiven vardı, Hoca Efendi üst kata çıkmak için merdivenin ikinci basamağına çıktı: *Musa dayı buraya gel*, dedi. Bir basamak daha çıktıktan sonra: *Şükrü Efendi sen de gel*, dedi. Hoca Efendi, Musa dayı ve ben, Kerim amcanın dükkânının ikinci katına çıktık, Hoca Efendi, badem ve fıstık çuvallarının arasında bulunan ağaç sandalyenin üzerine oturdu. Bize de, *oturun*, dedi. Biz de oturduk. Musa dayıya:

Musa dayı sen ehil olup olmadığını hiç araştırmadan, sormadan her isteyene vazife veriyormuşsun, bunun manevi mesuliyetinden korkmuyor musun? Bundan sonra hiçbir kimseye vazife vermeyeceksin, şayet vazife almak isteyen olursa benim haberim olacak, dedi.

Tasavvufun ne olduğunu **mürşid-i kâmil**, **müceddid** kime **dendiğini** ve **rabitânın** ne olduğunu bilmeyen kişilere vazife verilmemesi ve vazifeyi de yetkili kişilerin vermesi tasavvufun ana kaidelerindendir. Vazife vermeye yetkisi olmayan kişilerin, ehil olmayan insanlara vazife vermeleri ve vazife alan insanların da hem tarikata hem de şeriata muhalif söz ve hareketleri, toplumun tarikata bakışını zedelemiş ve tarikat da yara almıştır. İşte bunun için Hoca Efendi Musa dayıya: *Sen bunun manevi mesuliyetinden korkmuyor musun*, demişti.

Yapılacak ibadetlerle ilgili, Fıkıh ilmini bilmeyenlere, beş vakit namazı kılmayanlara, annesi babası, evlatları, kardeşleri, akrabaları, ev, dükkân, tarla komşuları ve insanlar ile iyi geçinmeyenlere, saçma sapan konuşanlara, dedikoducu olanlara, yalan, gıybet ve iftiradan kaçınmayanlara, ziraâdde olsun, ticarete olsun, kazancında hile yapanlara, kazancına haram karışanlara, kul hakkına riayet etmeyenlere, her türlü haramdan sakınmayanlara, daha bunlar gibi şeriata emir ve yasaklarına uymayanlara vazife verilmez. Genel kaide şudur: Tarikatın yolu şeriattan geçer. Şeriata uymayanlara vazife verilmez.

HOCA EFENDİ HAC İBADETİNİ DE YAPTI

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, 1970 yılında Alanya'nın eşrafından ve Hoca Efendiye her bakımdan yardımcı olan **Kerim Çağrı**cı ile beraber hacca gitti ve hacı olma şerefine de mazhar oldu. Hoca Efendi, hacca gitmeden önce Kerim amcanın dükkânında ve bir kaç kişinin bulunduğu bir sırada, Kerim amcaya şöyle dedi:

Hacda daha çok cömert olacaksın. Mekke, Medine sokak ve caddelerinin, Mescid-i Haram'ın, Mescid-i Nebinin hizmetinde bulunmalara, fakirlere tasaddukta bulunacaksın, fakirlere, yardım edeceksin, dilenenleri boş çevirmeyeceksin, bir şey alırken fazla pazarlık etmeyeceksin, sokak ve caddelerde giderken yerlere pislik atmayacaksın, yerlere tükürüp sükmürmeyeceksin, çünkü oralar Hz. Peygamberimizin ayak bastığı yerlerdir. Oralarda gördüğün her hangi bir hatadan dolayı oraları ve insanlarını kötülemeyeceksin, özellikle hacdan geldikten sonra oranın iyiliğinden ve güzelliğinden bahsedeceksin.

Hoca Efendinin Kerim Amcaya söylediği bu sözler, hacca giden her insan için geçerlidir. Özellikle hacdan geldikten sonra, orayı ve orada bulunan insanları kötüleyen kişinin hacılığının kabulünde şüphe vardır.

Hoca Efendi, kendisine Hacı Mustafa Efendi denmesini istemezdi. Birgün eşi Müzeyyen Hanımefendi kendisine Hacı Mustafa Efendi deyince latife yoluyla hanımına diyor ki;

Ben islamin şartından olan namaz kılariken namaz kılan Mustafa demiyordun. Şimdi islamin şartı olan hac görevini yerine getirince bana niçin Hacı Mustafa Efendi diyorsun? Hoca Efendiye insanlar da, **Hacı Mustafa Efendi** demezler, **Hoca Efendi** derlerdi. Ona, Hoca Efendi demek yakışırdı.

HOCA EFENDİNİN VEFATI

Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendinin ömrü boyunca teselli kaynağı olan hayat arkadaşı hanımı Müzeyyen Hanımefendi 1973 yılında vefat etti. Hanımının vefatı ile Hoca Efendi yalnız kaldı. Her ne kadar evlatları ve ihvan kendisine karşı hürmet, sevgi ve saygı gösterirse de, o, daha ziyade **Kur'an kurslarının** faaliyetleri ile ilgilenerek kendisinde bir yalnızlık hissetmiyordu, onun en büyük teselli kaynağı ona yalnızlığı ve her şeyi unutturan **Kur'an kurslarına** hizmeti idi. 1973 yılında, 63 yaşında iken, kendisinden Alanya ve çevresindeki **Kur'an kurslarına** hizmet etme idaresi alındı. Hoca Efendi, adeta yalnızlığa itildi, üstelik onu idareden alan ve onun yerine idareye geçen kişiler Hoca Efendiye çok basit bir insanmış gibi itibar etmediler. Hatta; *o artık ihtiyarladı, aklı ermez, dediler.*

Hoca Efendiden hangi düşünce ile Alanya'daki idarecilik görevini alırlarsa alsınlar, ondan o görev alındığı zaman yaşı atmış üçtü. Evet yaşı 63'dü. Yüce Allah'ın takdirine bakın, âlemlere rahmet olarak gönderilen, kainatın efendisi sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed 63 yaşında dünyasını değiştirip vefat etmişti. Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendinin de dine fiilen hizmeti 63 yaşına kadar olmuştur.

Bundan sonra kendi köşesine çekildi. Daha sonra sık sık rahatsızlanmaya başladı ve 23 Aralık 1980'de salı günü, kuşluk vakti hakkın rahmetine kavuştu.

O gün Alanya'da bir matem vardı. Cenazede görülmemiş, mahşeri bir kalabalık vardı. Hoca Efendinin evi ile cenaze namazının kılınacağı Kuyularönü Camiinin arası dopdolu sel gibi insandı. Cenazesi **Alanya'nın** Bektaş mahallesindeki aile kabristanlığına defnedildi. Makamı cennet olsun

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin Alanya Bektaş aile mezarlığındaki kabri

Hoca Efendinin vefat ettiği güne, salı gününe sizin dikkatinizi çekmek istiyorum.

Hazreti Peygamberimizin methine mazhar olan Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u salı günü fethettiği için, Hoca Efendi, salı gününe çok değer verirdi. Bir yolculuğa çıkacağı zaman, Alanya'dan yazın **Türktaş** Yaylasına göçerken, **Türktaş** Yaylasından Alanya'ya göçerken, hep salı günleri göçerdi, Hoca Efendi, öbür âleme de salı günü göçmüştür.

Yüce Allah, onu sevip sayanları, Sevgili Peygamberimizin, **Hz.Üstazımızın** ve Hoca Efendinin şefaatine dahil etsin âmin.

HOCA EFENDİNİN SON KONUŞMASI

Mustafa **Çırpanlı** Hoca Efendinin Alanya'nın **İsbathı** Köyü Kur'an kursunda okuttuğu tekâmül talebelerine yaptığı son konuşmanın özeti:

Hz.Üstazımızın açmış olduğu **Kur'an** kurslarında hem zahiri, hem tasavvuf ilmini öğrenenlerin tasavvuf ehli olan silsile-i saadâtın kim olduklarını çok iyi bilmeleri lazım. Silsile-i saadâtın derecelerini anlatmaktan bizler aciziz. Onlar o kadar büyük zatlardır ki, her biri **Rasûlüllah** Efendimizin veraseti hakikisidir. Veraseti Nebiye mazhar olmuşlardır. Onun için bunlar diğer evliyalara kıyas edilemez. Onların manevi derecelerini dil ile anlatmak mümkün değildir.

Silsile-i saadâtın içinde de beş tane zat vardır ki, her biri bir merkezde olduğu için, bunlar da öbürlerinden daha büyüktür. Onlar; **Hz. Ebu Bekir (r.a.)**, **Abdu'l-Hâlık Gücdivâni**, **Şahı Nakşı Bendi**, **İmamı Rabbani** ve **Hz. Üstazımız Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretleridir**.

Bunlarla diğer silsile-i saadâtı kıramın arasındaki fark da, mukayese edilemeyecek derecede büyüktür. Bunlar arasında da **Abdu'l Halık-ı Gücdüvani** ile **Nakşı Bendi** arasındaki fark tarif edilemeyecek kadar büyüktür. Yine **Nakşı Bendi** ile **İmam-ı Rabbani** arasındaki fark mukayese edilemeyecek derecededir. **İmamı Rabbani** ile **Hz. Üstazımız Süleyman Hilmi Tunahan** arasındaki fark da, yine tarif edilemeyecek derecede büyüktür.

Merkezlerin dışında silsile-i saadâtın içinde en büyük olanı **Hz. Üstazımızdır**. İşte bizler bu zata tabiyiz. Zamanımızda kürre-i arzda bir tane olan zata bağlıyız Nasıl olur da ondan feyiz alan insan bu büyük zattan yüz çevirebilir, buna imkân, ihtimal var mı? Akıl tecviz eder mi (cevaz verir mi)? Bu zattan yüz çevirmek için o kişi ya delirmiş olması veya ona asla

inanmamış, münafık olarak bu cemaatin içine girmiş olması lazım, böyle olursa yüz çevirebilir, başka türlü yüz çeviremez.

Bizler, Hz. **Üstazımızın** hakiki müşid olduğuna inanmışız. Allah'ü Teâlâ, bizlere **müşid-i kâmil** olan Hz. **Üstazımızı** buldurmuştur. Şark tarafında, şurada burada, birçok insanlar sahte müşitler edinmişlerdir. (Sahte müşide bağlanmışlardır.)

Müşid-i hakikide üç tane alâmet aranacak:

Birinci alâmeti: Sireten sureten, hem ahlakı, hem evsafı bizzat **Rasûlüllah** Efendimize benzeyecek.

İkinci alâmeti: Rabita yapıldığı zaman müşidin kalbinden feyz-i muhammedi müridin hem kalbine inecek, hem de yüzünde görünecek.

Üçüncü alâmeti: Hakiki müşid, her yüz senede bir müceddid olarak gelir. Müceddid demek dini yeniden ihya eden demektir. Müşid o zaman yani dini yeniden ihya ettiği zaman müceddid olur.

Müşid-i kâmil olduğunu söyleyen veya söylenen kişi de, bu üç alameti arayacağız. Bu üç alamet kimde bulunursa o kişi hakiki müşiddir.

Birinci alameti bir arayalım bakalım: **Hz. Üstazımızda** var mı, yok mu? Yani **Hz. Üstazımızın** evsafı **Rasûlüllah** efendimizin evsafına benziyor mu?

Hz. Üstazımızın boyu, endamı, vücudu, sireti, sureti aynı Rasûlüllah Efendimize benzer, bir fark yoktur. Rasûlüllah Efendimiz bir kişinin yanına geldiği zaman veya bir toplumun içine girdiği zaman ve iki kişi ile veya toplu cemaâtle beraber yürüdüğü zaman, o kişilerin boyu ne kadar uzun olursa olsun, yine de **Rasûlüllah** Efendimizin boyu, onlardan uzun görünürdü.

Hz. **Üstazımız** da öyle idi, insanların arasında yürürken boyu o insanlardan uzun görünürdü. Her tarafı **aynı Rasûlullah Efendimizin** evsafında idi. Aslında üç kişi birbirine benzer. **Rasûlullah Efendiniz, Hz.Fatih ve Hz.Üstazımız.**

Hakiki mürşidin ikinci alameti: Rabıta yapıldığı zaman mürşidin kalbinden feyz-i Muhammedi, müridin hem kalbine inecek, hem de yüzünde görünecek demiştim. Çok şükür sizin hepimize feyz-i Muhammedi, **Hz. Üstazımızın** kalbinden sizin kalbinize geliyor yüzlerinizde de feyz-i Muhammedi görünüyor. Şu anda gözlerinizden akan yaşlar da bunun işaretidir. Hatta bu yolda olmayanlar bile sizleri bir yerde görseler sizi biliyor. Bu Kur'an kursu talebesi diyorlar. Kendisine ne bildin denildiğinde yüzünden bildim diyor. Çünkü sizin yüzünüzde feyz-i Muhammedi var. Demek ki, kim tasavvuf kaidelerine uygun olarak rabıta yaparsa, feyiz alıyor, onun kalbine feyz-i Muhammedi geliyor. Yüzünde de görünüyor. İşte bu **Hz. Üstazımızın, hakiki mürşid** olduğunun delilidir. Bazıları diyor ki:

Ben rabıta yapıyorum ama hiç feyiz alamıyorum. Mürid, mürşidden feyiz alamıyorsa bir kabahatı var demektir. Kabahatı mürşidde değil, kendinde arasın. Ya bir kusur işliyor, ya da gafletten yahut da bir cezası var. Onun için feyiz alamıyor. Bir tek kişinin feyiz alamaması mürşidde feyiz olmamasına delalet etmez. Çünkü diğerleri alıyor.

Hakiki mürşidin üçüncü alemeti: **Müceddid** olarak gelmesidir. **Müceddid** demek dini yenileyen demektir. **Mürşit** olan **Hz. Üstazımız müceddid** olarak gelmiştir. Hazreti **Üstazımızın** müceddid olduğunu izah edeyim.

Hz **Üstazımıza** manevi tasavvuf yetkisi verildiği zaman, bundan 20-30 sene evvel, 10-15 köyü dolaşıyorlar, cenaze namazı kıldırarak bir tek Hoca bulamıyorlardı. Din, tamamen

yok olmaya yüz tutmuştu. Böyle bir zaman, Hz. Peygamberimizden beri, hiç gelmemişti. Bu gün, iki haneli bir köyde bile müderris var, kim yetiştirmiş bunları, falan yerdeki falan mürşid yetiştirmiş diyebilir misiniz? Hayır. Bunları, müderrisleri ancak yetiştiren **Hz. Üstazımızdır**. Tek başına ortaya çıkıp birçok köylerde, kazalarda, vilayetlerde, her yerde açmış olduğu Kur'an kurslarında müderrisleri yetiştirmiştir.

Müceddid demek, dini yenileyen demektir. Dinin yenilenmesi ne ile olur. Din adamı yetiştirmekle olur. Müceddid demek budur. **Hz. Üstazımız**, yüzlerce, binlerce din adamı yetiştirmiştir. Bu devirde gelen mürşidin **müceddid** olarak gelmesi şarttır.

Mürşid olan **Hz. Üstazımızın** müceddid olduğunu herkes biliyor. Hatta gafil olanlar dahi biliyor. Bir zamanlar gazetele-
rin birinci sahifesinde din geliyor, **Süleyman Efendi** getiriyor diye manşetler vardı. Onlar biliyor dini **müceddidin** getirdiğini (dini kimin yenilediğini).

Şu halde **Hz. Üstazımızın müceddid** olarak gelmesinde zerre kadar şek ve şüphe yoktur. Binaenaleyh **Hazreti Üstazımız** hakiki **mürşiddir**.

Böyle bir zatı bulmayı Hazreti Allah bizlere lütfetmiş, bulmuşuz ve onun evlatlarını dediği talebesi olmuşuz. Onu bulup, ondan hem zahiri hem tasavvuf ilmini alan bir adam ondan nasıl yüz çevirebilir. Allaha giden yolu bulduktan sonra rabita yapıp feyiz aldıktan sonra, onu nasıl inkar edebilir insan.

Çok dikkat edin ondan yüz çevirmek nedir biliyor musunuz? Yüz çevirmenin felaketini ben bizzat üstazımızın kendi ağzından işittim. **Hz. Üstazımız**, *Arşı âlâdan düşen bir adamın parçası bulunabilir, ama tasavvuf yolunda üstazların kalbinden düşenin zerresi dahi bulunmaz*, buyurdu.

Ne demek bu, tasavvuf yolunda üstazların kalbinden düşen kişi, dünyada da, ahirette de, mahfu perişan olur, dünyada da, ahirette de iki yakası bir araya gelmez, demektir.

Kendinizi tasavvufta geliştirmeniz için yatarken, namazdan evvel ve sonra, bütün fiillerinizde rabıtaya önem verin, çünkü rabıtadaki feyiz çok fazladır.

Rabıta **Allahü Teâlâ**'nın emridir. Rabıta yapan kişi hem **Allahü Teâlâ**'nın emrine itaat, hem ibadet etmiş olur, hem de vücudunu nurlandırır. Rabıta vücudu nurlandıran en güzel bir ibadettir. Nafile ibadetlerde, feyzin alınması, nurun gelmesi birçok perdelerden geçebilir. Fakat rabıtada perde yoktur. Üstazın kalbine, kalbini bağladın mı, doğrudan doğruya âlem-i emre bağlanır. O saniye feyiz alırsın. Öteki nafile ibadetlerde gelen feyiz ince bir tel kalınlığında ise rabıta ile gelen feyiz demir genişliğindedir. Rabıtada aldığın bir saniyedeki feyzi öteki ibadetlerde yüz sene çalışsan alamazsın. Böyle kolaylık varken insan rabıtayı terk eder mi? İhmal eder mi?

Size nasihatım, her zaman rabıtadır, rabıtayı yaparsanız ameliniz de bir işe yarar, size hizmet de ettirirler. Öyle boş durdurmazlar. Rabıta yoksa ne kadar ilminiz olursa olsun hizmet etsen de kıymeti yok. Ettiğin hizmetten istifade etmezler, rabıtasız ilme itibar da etmezler. İlim rabıta ile tahsil edilirse o kişi zülcenâheyn olur. Yani hem zahiri ilmi, hem de tasavvuf ilmi elde etmekle iki kanatlı olur.

Rabıta ile okuduğunuz ilmi, ümmeti Muhammed'in evlatlarını okutmak ve dine hizmet etmek için okuduğunuzdan dolayı çok büyük rıza-i ilahi vardır.

Bu son konuşmamda yine size söylüyorum: Rabıtayı hiçbir zaman bırakmayacaksınız. Bir de dünya menfaatine hiç meyletmeyeceksiniz. Her şeyde rızâi ilahiye talep edeceksiniz.

Rızka bağlanmayın, razzaka bağlanın, Cenab-ı Hak ne yaparsa yapar dedin mi, sana öyle rızıklar gelir ki, aklın şaşar. Rızık veren Allah'tır. Bazısına fazla verir, bazısına noksan verir. Bu takdiri ilahidir. Onda hikmet vardır, bizim aklımız ermez. Cenab-ı Hak bilir, bizler hakkımızda hayırlısı ne ise onu isteyelim.

Bu yolun güzelliği: Dünyevi ve uhrevi her hususta şahsi menfaati hiç düşünmeden kardeşinin menfaatini, kendi menfaatinin üstünde düşünmemdir. İşte insan-ı kamil o zaman olursun. Yoksa şahsi menfat peşinde koşarsan, ne kadar ibadet edersen et, ne yaparsan yap hiç kıymeti yoktur. Bu yolun sırrı budur.

Üç şey Allahü Tealaya acziyetini bildirdi:

Birisi Ülemâ: Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'i indirdiği zaman, o zamanın âlimleri ne kadar fazıl, ne kadar âlim olurlarsa olsunlar, Kur'an-ı Kerim'in fesehat ve belâgatı karşısında aciz kaldılar. Ya Rabbi! Hiçbir kimse insücin bu şekilde yazamaz. Biz âciz kaldık dediler, ulama-i zahiri aczini itiraf ettiler.

İkincisi Evliyâ, enbiyalar acziyetlerini itiraf ettiler.

Kur'anı Kerim'in içinde öyle ayetler var ki, okunduğu zaman arş ve kürsü tutuyor, arş ve kürsü olduğu yerde kalıyor

Bütün ehlüllah enbiya-i ızam Cenab-ı Hakkın bu kudretini, esrarını görünce, yere kapanıp, *Ya Rabbi! Senin kudretin azametinin karşısında biz aciziz*, diyorlar. Allah'ü Teâlâ evliya, enbiyalara da acziyetlerini itiraf ettiriyor.

Üçüncüsü Melekler, acziyetlerini itiraf ettiler.

Âlem-i Halk ile **âlem-i emrin** arası melek süratiyle elli bin senelik yoldur. Bir melek elli bin sene uça kürrre-i arzın

ortasından alem-i emre, ancak varabilir. Cenab-ı **Hakkın** zatının sıfatının bütün nuru oradadır. (Alem-i emirdedir.) Rabıtada gelen feyiz, nur oradan gelir.

Elli bin senelik mesafede olan âlem-i emre varmak için melekler onbin sene uçuyorlar, oraya varamıyorlar, yolda kalıyorlar.

Rabıta yapan bir kişi, rabıta yaptığı saniyede âlem-i emre varıyor. Melaike-i kiram rabıta yapan kimsenin saniyede âlem-i emre vardığını görünce:

Ya rabbi! Senin bu kudretine aklımız ermedi, aciz kaldık, ne sür'attir bu sür'at, ne kudrettir bu kudret, diyorlar ve acziyetlerini itiraf ediyorlar.

Rabıtanın ne demek olduğunu anladınız mı şimdi? Siz oraya saniyede varıyorsunuz, melekler ise oraya varmaktan aciz kalıyorlar. İnsanı olgunlaştırıp kemâle erdiren rabıtanın değerini anlayalım.

Mürşid-i kâmilin kalbinden, kendi kalbine feyz-i Muhammedinin aktığını hisseden bir kişinin rabıtayı bırakmasına ve onu inkâr edip aleyhinde konuşmasına imkân yoktur.

İsrafil (as) Cenab-ı **Hakka**; *Ya Rabbi! Müsade buyur da, şu arşı âlânın etrafını bir dolaşayım*, dedi. Allah da ona müsaade etti. On bin sene uçtu, muvaffak olamadı. Fakat o **arş-ı âlânın** etrafını dolaşmak istiyordu Cenab-ı **Hakka** yine:

Ya Rabbi! Bana güç kudret ver, arş-ı âlânın etrafını dolaşayım, dedi. Cenab-ı **Hakkın** kudreti ile **İsrafil** (as) **arş-ı âlânın** etrafını saniyede bir kere, on kere değil, yüz kere dolaştı.

On bin sene uçmakla, onun onda birini kat edemeyen **İsrafil** (as), Cenab-ı **Hakkın** kudreti ile saniyede yüz kere **arş-ı âlânın** etrafını dolaştı. Cenab-ı **Hak** ona böyle kat ettirdi. Al-

lah'ü Teâlâ için zor kolay, uzak yakın diye hiçbir şey yoktur. En zor şeyi halk etmesi ile en kolay şeyi halk etmesi arasında hiç fark yoktur. Allah dünyayı saniyede halk eder, saniyede yok eder, o her şeye kadirdir. Cenab-ı Hak'kın kudretini insanların aklı ölçemez.

Almış olduğunuz vazifeyi hakkıyla yapın. Ya Rabbi! Bize sen hizmet ettir deyin. Hatta para isterken çok para ver demeyin. Ya rabbi bana çok zekât verdir, çok üşür verdir deyin. O zaman Allah'ü Teâlâ hem çok mal verir, hem zekatını veririr. Böyle demek daha doğru olandır.

Rabıtayı yapıp ondan feyz-i Muhammediyi alırsanız, size dine de hizmet ettirirler. Cennet ve cemali ilahi yolunda yürütürler. Dine hizmet etmek için rabıta yapıp iltica edeceksin, benim size yapacağım tavsiye kardeşlik olarak Rabıtayı bırakmayıp devam etmenizdir.

Hoca Efendinin Alanya'da kendisinin okuttuğu tekâmül talebelerine yaptığı bu son konuşmasını, **Süleyman Efendi** Hazretlerinin yolunda olan bütün ihvanın zaman zaman okumalarını tavsiye ederim.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, Isbatlı'daki tekâmül talebelerine yaptığı bu son konuşmasından sonra şöyle dua etti:

Allahümme münzil'el-kitap, serîal hisâp ihzim'il ehzap Allahümmehim zimhüm vensurna aleyhim, ve zel zilhüm, Allahümme yâ serîal mekrûbîn ve yâ mücîbel müddarîn ikşif annâ hemmenâ ve gammenâ ve kurbetenâ fe inneke terâ mâ nezele binâ ve bil mü'minine cemîa Allahümme's tür avrâtina ve e'min ravâtina yâ ekremel ekremin ve yâ erhamer rahimîn bi hakkı ismike'l azîmil âzam ve bi muâkidi'l izzî min arşik ve mün'tehel ilmi fî kitabike ve mün'tehel'fazli fî nebiyyikerrahme bi'hubbîzâlike tahassannâ yâ Allah lâ ilâhe illallâh Muhammedün Rasûlüllah (3 defa) Allahümme hallis ve sellim

ümmeți Muhammed ve evladi ümmeți Muhammed (3 defa) Allahüm-mâgfır ümmeți Muhammed ve evladi ümmeți Muhammed (3 defa) Allahümmen sur men nasaraddin vahzül men hazalel müslimin bi hurmeti seyyid'il mürselin ve bi hurmeti esrarı seyyid'il mürselin, Amin bi hurmet'il fatiha.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin bağılı bulunduğı ve kendisinden feyiz aldığı, hem **mürşid**-i kâmil, hem de müceddid olan **Süleyman** Efendi Hazrelerini de çok kısa ve özet olarak burada anlatmak istiyorum.

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazrelerinin hayatı budur demek istemiyorum. Benim onun hayatını yazabilmem söz konusu değildir.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin hayatını yazınca onu maddi ve manevi ilimlerde yetiştiren **Süleyman** Efendi Hazrelerinin kim olduğunu anlatmak istedim.

SÜLEYMAN HİLMİ TUNAHAN

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretleri: Osman oğlu, 1888'de Bulgaristan'a ait Silistre, Hazergrat kasabası, Ferhatlar köyünde, Hatice'den doğdu. 16 Eylül 1959'da İstanbul'da vefat etti. Kabri Karacaahmet mezarlığındadır.

Süleyman Efendi Hazretlerinin seceresi:

Rasûlüllah Efendimizin pak nesline dayanmaktadır. Pederleri tarafından Hz. Hüseyin'e (ra) nisbet olup 'seyyid'dir. Anneleri cihetinden Hz. Hasan'a (ra) nisbetleri bulunmakla 'şerif'tirler. **Rasûlüllah** Efendimizin kızı Hz. Fatıma'nın oğullarından Hz. Hasan'ın neslinden gelen kimselere **Şerif**, Hz. Hüseyin'in neslinden gelenlere de **Seyyid** denir.

Şerif : Şerefli

Seyyid : Efendi demektir.

Nesebi: Hocazade olarak geçmekle beraber, Fatih Sultan Mehmet'in Tuna boyuna Han olarak tayin ettiği ve kız kardeşi ile evlendirdiği Seyyid İdris Bey'e dayanır. **Süleyman** Efendi Hazretleri, Tunahan soyadını buna nispetle almıştır.

Han: Eski Türklerde 'Hükümdarlık' ünvanı, Osmanlı'larda 'padişah' manasında kullanılmaktadır.

Süleyman Efendi Hazretlerinin babası Osman Efendi, zahiri ilimlerde olduğu gibi tasavvufta da kemale ermiş, islam dinine senelerce hizmette bulunmuş maneviyat ehli bir zattı. Tahsilini İstanbul'da tamamladıktan sonra memleketi olan Silistre'ye dönüp Satırlı Merdesesinde senelerce müderrislik yaptı.

Osman Efendi, İstanbul'da genç bir delikanlı olarak tahsil hayatına devam ederken bir rüya görmüş. Rüyasında göğsünden bir ışık parçası kopup gökyüzüne çıkmış ve etrafa ışıklar saçmaya başlamış. Osman Efendi bu rüyayı, sulbünden gelecek bir evladının dünyayı manen aydınlatacağı şeklinde yorumlamış. İstanbul'da tahsilini tamamlayıp memleketi olan Silistre'ye dönünce çok asil bir ailenin kızı olan Hatice Hanımefendi ile evlenir.

Osman Efendinin, Hatice Hanımefendiden; **Fehim, Süleyman Hilmi, İbrahim, Halil** ismini verdiği dört erkek ve **Zahide** ismini verdiği bir de kız çocuğu dünyaya gelir.

Osman Efendi, İstanbul'da gördüğü rüyada dünyaya ışık saçacak evladının **Süleyman Hilmi** olduğunu tespit eder. Onun için de **Süleyman Hilmi**'nin ilimde ve tasavvufta yetişmesi için hiçbir fedâkarlıktan kaçınmaz. Ona olağanüstü bir ilgi gösterir. **Süleyman Hilmi** huzuruna her girişinde ayağa kalkıp, *buyurun Süleyman Efendi oğlum*, diye iltifat edip saygı gösterir.

Babasının kendisine gösterdiği bu ilgi ve saygıdan mahcup olan **Süleyman Efendi Hazretleri**, babasının huzuruna girmek için, onun kitap okuduğu, mangala cezve sürdüğü veya herhangi bir işle meşgul olduğu zamanları kollar ve babasının ayağa kalkmasına fırsat vermemeye çalışırdı.

Tahsili: **Süleyman Efendi Hazretleri**, ilk tahsile Silistre'de, Rüştüye mektebinde başladı. Rüştüye mektebinden mezun olduktan sonra, babası Osman Efendinin müderris olarak vazife yaptığı Satırlı Medresesinde Ulum-i Diniye tahsili gördü.

Bazı dergi ve kitaplarda, **Süleyman Efendi Hazretlerinin** Satırlı Medresesinde tahsil gördükten sonra, tahsilini Rüştüye mektebinde devam ettiği yazılmaktadır. Asıl olan Rüştüye mekte-

binden mezun olduktan sonra Satırlı medresesinde ulum-i diniye tahsili görmesidir, zira sicil özetinde:

Kasaba-i mezkure Mekteb-i Rüştîyesinden neş'et ettikten ve Satırlı Medresesinde bir miktar Ulum-i Arabîyye tederrüs eyledikten sonra... şeklinde ifade edilmektedir. (7)

Silistre'de Rüştîye mektebinden mezun olup Satırlı medresesindeki Ulum-i Diniyye tahsilini tamamladıktan sonra babası Osman Efendi, oğlu Süleyman'ın daha yüksek tahsil görüp, ilimde kemale ermesi için O'nu İstanbul'a gönderdi. Gönderirken de şu tavsiyelerde bulundu:

Oğlum Süleyman, Usul-ü Fıkıh ilmine iyi çalışırsan, dininde kuvvetli olursun. Mantık ilmine iyi çalışırsan, ilimde kuvvetli olursun.

Usul-ü Fıkıh ilmi: Fıkıh bilgilerinin ayet-i kerimelerden ve hadis-i şeriflerden nasıl çıkarıldığını açıklayan ilimdir.

Fıkıh : İnsanın amel cihetinden lehine ve aleyhine olan şer'i hükümleri, bir meleke halinde bilmesi demektir. (8)

Fıkıh : Şeriatın ameli yönüdür.

Şeriat: Allahü Teâlâ'nın kulları için koyduğu bütün hükümlerdir. İslam Fıkıhı Ansiklopedisi: 1/19

Fıkıh : Kişinin ibadetlere, cezalara ve muamelelere ait şer'i hükümleri mufassal olarak delilleriyle bilmesidir. (9)

Fıkıh : İslam dininde Müslümanların bedenle yapmaları veya sakınmaları lazım olan işleri bildiren ilmin adıdır. (10)

Fıkıh ilmini ilk kuran, ilk defa sistemleştiren (Hanefî mezhebinin kurucusu) **İmam-ı Azam Ebu Hanife**'dir. (11)

(7) Tabular yıkılıyor: S.16

(8) *Fetavayı Hindîyye: 15/69*

(9) İslam ansiklopedisi (şamil yayınevi): 2/181

(10) *Yeni rehber ansiklopedisi: 7/175*

(11) *Yeni rehber ansiklopedisi: 7/176*

İmam-ı Azam'a göre **Fıkıh**: İnsanların lehine ve aleyhine olan şeyleri bilmesidir. (12)

İmam-ı Gazali'ye göre **Fıkıh**: Müslümanların günlük yaşantıları sırasında muhtaç oldukları ilimdir. (13)

İmam-ı Malik, Fıkıh öğrenmeden tasavvufu uğraşmayı, fıkıh öğrenip de tasavvuf ehli olmamayı hoş karşılamamıştır. *Fıkıh öğrenip tasavvuf ehli olan hakikatθ varır*, buyurmuşlardır.

Bütün Müslümanların özellikle tasavvuf ehlinin günlük yaşantılarında muhtaç oldukları fıkıh ilmini çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Çünkü fıkıh ilmini doğru öğrenmeyen tasavvufun zevkini alamaz. Ancak fıkıh ilmini doğru öğrenen tasavvufun zevkini alır ve kemâle erer.

Mantık: Doğru muhâkeme ve doğru düşünceyi öğreten ilimdir. (14)

Mantık: Doğru düşünmeye yarayan bir âlet ilmi. İnsanın yalnız akıl ve zihin faaliyetlerini ele alan, doğru düşünmenin şartlarını ve kurallarını bildiren bir ilim dalıdır. Güvenilir kaynaklardan temin edilen bilgilere dayanılarak nasıl düşünülmesi ve bir hükme varılması gerektiğini gösterir. (15)

(12) *Fetavayı Hindiyye*: 15/70, *İslam ansiklopedisi* (Şamil yayınevi): 2/181

(13) *İhya-i Ulum'id-Din*: 1/87

(14) *Dini terimler sözlüğü*: 1/337

(15) *Yeni rehber ansiklopedisi*: 13/ 241

İSTANBUL'DAKİ TAHSİL HAYATI

Yüksek tahsil görmesi için babası Osman Efendi tarafından İstanbul'a gönderilen **Süleyman** Efendi Hazretlerinin İstanbul'daki tahsil hayatı dört kademedir.

BİRİNCİ KADEME TAHSİLİ

Fatih Dersiamlarından Bafralı Ahmed Hamdi Efendinin Halka-i tetrisinde, âlet ve Ulûm-i âliyye ilimlerini tahsil edip 1913 yılında, yirmi beş yaşında iken Bafralı A.Hamdi Efendiden birincilikle icazet aldı.

Bafralı Ahmed Hamdi Efendi, Fatih Dersiâmlarından olmakla beraber Dar'ül Hilâfet'ül Âliyye'nin Kısm'ül Mütahas-sısın bölümünde Hilafiyat yani Mezhepler arası Mukayeseli İslam Hukuku dersi verecek kadar fıkıhda zirvede olan büyük bir âlimdir. (16)

İcazet: Okuduğu ilimleri bitirenlere hoca veya üstadları tarafından verilen, ehliyet belgesi, şهادetname, diplomadır. (17)

Fatih dersiâmlarından Bafralı Ahmed Hamdi Efendiden icazet alan **Süleyman** Efendi Hazretleri Arapça'yı anadili gibi hem konuşur ve hem de yazar, dersiâm seviyesine gelmiş yüksek tahsil mezunu bir ilim adamı olmuştur.

Dersiâm: Osmanlılarda medreselerde talebeye ders veren müderrislerin unvânıdır.

Bir kimsenin dersiâm olması için, okuması icap eden ilimleri bitirip icazet alması ve bunun yanında imtihandan geçerek ehliyetini ispat etmesi de şarttır. (18)

(16) Tabular yıkılıyor: s.21

(17) Dini terimler sözlüğü: 1/208, İslam ansiklopedisi (şamil ya yay.nevi): 3/79, yeni rehber ansiklopedisi: 9/323

(18) Tabular yıkılıyor: s.21, yeni rehber ans.: 5/297

Süleyman Efendi Hazretlerinin, dersiâm Bafralı Ahmed Hamdi Efendiden aldığı icazet ve Silistre'deki Rüştîye mektebinden aldığı diploması, 10.6.1918 tarihinde 7500 civarında binanın yandığı İstanbul'daki yangın felaketinde kaybolmuştur.

Süleyman Efendi Hazretlerinin Dersiâm Bafralı Ahmed Hamdi Efendide okuduğu dersler şunlardır:

1- Âlet ilimleri:

Sarf: Kelimelerin şekil ve türemeleri ilmi.

Nahiv: Kelimelerin cümle içinde fiil, fail, mef'ul olma gibi durumlarından ve buna göre sonlarının aldıkları i'rabdan bahsedilen ilim.

Belagat: İyi, güzel, tesirli ve pürüzsüz söz söyleme. Edebiyat kaideleriyle ilgili ilim.

Mantık: Doğru muhakeme ve doğru düşünceyi öğreten ilim.

Cedel: Hakkı desteklemek ve ortaya çıkarmak için yapılan münakaşa, tartışma.

Münazara: Doğruyu ortaya çıkarmak ve belirlemek maksadı ile karşılıklı olarak yapılan ilmi konuşma.gibi ilimler.

2- Ulûm-i Âliyye (yüksek ilimler):

Usul-ü Fıkıh: Fıkıh bilgilerinin âyet-i kerimelerden ve hadis-i şeriflerden nasıl çıkarıldığını açıklayan ilim.

Usul-ü Hadis: Hadis-i şeriflerin çeşitlerini öğreten, cinslerini ayıran ilim.

Usul-ü Tefsir: Tefsir ilminin metodlarından, kaidelerinden, müfessirde bulunması gereken şartları, âyet-i kerimelerin, nâsih ve mensuhunu, hassını âmını anlatan ilim.

Tefsir: Bir şeyi iyice açıklamak, keşfetmek. Kuran-ı Kerim'i inceleyen ilim.

Hadis: Hz. Peygamberimizin (sav)ın sözleri, fiilleri, takrirleri ile ahlaki ve beşeri vasıflarından oluşan sünnetinin söz veya yazı ile ifade edilmiş şekli.

Fıkıh: Dinimizin emir ve yasaklarını bildiren ilim ve benzeri ilimler.

Süleyman Efendi Hazretleri, Dersiâm Bafralı Ahmed Hamdi Efendide okurken, derse çalışkanlığı, güçlü zekâsı ve üstün ahlâkı ile hocasının gözüne girmiş onun sevgisini ve takdirini almıştır. Ahmed Hamdi Efendi çevresi ve dostları ile yaptığı sohbetlerde talebesi **Süleyman Efendi Hazretleri** hakkında “Zeki çocuk, yetişirse iyi bir âlim olacak.” diye bahsetmiş.

İKİNCİ KADEME TAHSİLİ

Süleyman Efendi Hazretleri, öğretim süresi dört sene olan Dâr’ül-Hilâfet’il-Âliyye Medresesinin Kısm-ı Ali bölümünün direk üçüncü sınıfına Teşrin-i Sani 1330/ 1914’de kaydolup derse başladı. 1332/ 1916’da bu medreseden mezun oldu.

Süleyman Efendi Hazretlerinin, bu medresenin doğrudan üçüncü sınıfına kaydolmasının sebebi, Bafralı A.Hamdi Efendiden aldığı icazettir.

ÜÇÜNCÜ KADEME TAHSİLİ

Süleyman Efendi Hazretleri, eski adı Medreset’ül Mütessasın olan Süleymaniye Medresesinin öğretim süresi üç sene olan Tefsir ve Hadis bölümünde 30 Eylül 1916 tarihinde derse başladı. Bu medreseden 27 Mayıs 1919 tarihinde mezun oldu.

Süleymaniye medresesinde okuduğu dersler:

Tefsir-i Şerif, Hadis-i Şerif, Usûl-i Hadis, Nakdi Rical, Tabakat-ı Kurra, Müfessirin ve Risâle yani mezuniyet tezi veya daha doğru bir tabirle doktora tezi.

Süleyman Efendi Hazretleri, Süleymaniye medresesinin ilk iki yılını başarı ile tamamlayınca, 19 Teşrin-i Sâni 1334 Eylül 1918 tarihinde, yirmi kişi ile birlikte kendilerine İstanbul Müderrisliği Ruusu verilmiştir.

Ruus: Baş anlamına gelen re's kelimesinin çoğuludur. Terim olarak medrese tahsilini bitirenlerden ruus imtihanı denilen sınavı başarıyla kazananlara verilen beratın adıdır.

Süleyman Efendi Hazretleri de bu imtihana girmiş ve kendisine İstanbul Müderrisliği Ruusu verilmiştir. Müderrislere Dersiâm da denir.

Süleyman Efendi Hazretleri, Ruus imtihanında başarılı olmakla artık dersiâm olmuştur. Buna rağmen Dâr'ül Hilâfet'il Âliyye medresesinin Süleymaniye medresesi Tefsir ve Hadis bölümündeki tahsiline devam etmiştir. Son seneyi de tamamladıktan sonra eski adıyla Medreset'ül Mütihazsısın ve yeni adıyla Süleymaniye medresesini, 27 Mayıs 1919 tarihinde tamamlamıştır.

Süleyman Efendi Hazretlerinin bu başarısı üzerine Meclis-i Müderrisin reisi başkanlığında toplanan hey'et-i tedrisiye tarafından **Süleyman Efendi Hazretlerine** birinci derece ile Süleymaniye Medresesi Hadis ve Tefsir Şubesi icazetnamesi verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ KADEME TAHSİLİ

Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretleri, tanzimatın sonra açılan ve ilk Hukuk Fakültesi olan Medreset'ül Kuzat'dan mezun oldu.

Hukuk Fakültesi olan Medreset'ül Kuzât'da okumak isteyen öğrenciler imtihanla alınırdı. **Süleyman Efendi Hazretleri** de, Medreset'ül Kuzat'da okumak için açılan giriş imtihanına girdi ve bu imtihanı en yüksek puanla kazandı.

Süleyman Efendi Hazretleri, Merdeset'ül Kuzât'ın giriş imtihanını yüksek puanla kazanınca sevinç ve mutluluğunu babası Osman Efendiye bildirdi. Bu başarısından dolayı babasını sevin-dirmek ve mutlu etmek istedi.

Oğlunun Medreset'ül Kuzat'da (Hukuk fakültesinde) oku-yacağı öğrenen Osman efendi, oğlu **Süleyman Hilmi**'ye bir telgraf ile; ***Süleyman**, ben seni cehennemde göndermek için İstaf-bul'a yollamadım, der.*

Süleyman Efendi Hazretleri, babasının; üç kadıdan ikisi *cehennemde biri cennettedir*, mealindeki Hazreti Peygamberimi-zin sözlerini hatırlattığını anlar. Babasının Medreset'ül Kuzât'da (Hukuk Fakültesinde) okuduğuna razı olmadığını anlayınca baba-sına şu cevabı verir;

Medreset'ül Kuzât'da (Hukuk fakültesinde) okumaktaki mak-sadım hâkimlik mesleğine geçmek olmayıp, devrin bütün ilimleri sahasında kemale ermektir.

Süleyman Efendi, Medreset'ül Kuzât'dan mezun olup kadı-lık (hâkimlik) rütbesine sahip olduğu halde, bu mesleğe ömrü boyunca talip olmamıştır. Nitekim Ankara ağır ceza mah-kemesine hâkim olarak tayin edilmiş, bu mesleğe talip olma-dığını bildirerek hâkimliği reddetmiştir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin Medreset'ül Kuzat'da okuduğu dersler şunlardır:

Roma Hukuku

Sakk-ı Şer- î

Ticaret-i Beriyye Hukuku (Kara Ticaret Hukuku)

Ticaret-i Bahriye Hukuku (Deniz Ticaret Hukuku)

Hukuk-u Düvel (Devletler Hukuku) ve diğer dersler.

Süleyman Efendi Hazretlerinin Medreset'ül Kuzat mez-u-nu olduğunu gösteren en büyük delil kendisinin 14.4.1948 tari-hinde Diyanet İşleri Başkanlığına hitaben yazdığı ve halen Diya-net deki sicilinde muhafaza edilen dilekçedir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİNİN ALDIĞI RESMİ GÖREVLER

1- İlk vazifesi dersiâmlıktır. 14 Haziran 1336/ 1920 tarihli ve 969 sayılı ders vekâleti Müzekkeresi ile Süleymaniye Medresesinden icazet aldığından dolayı kanun hükümleri gereği, Padişahın iradesi ile 400 kuruş maaşla 1 Haziran 1336 / 1920 tarihinden itibaren dersiam olarak göreve başladı. Bu görevi 27 Nisan 1337/ 1921 yılına kadar devam etti.

2- 29 Kanun-i Sâni 1338/ 1922 tarih ve 1787 sayılı Ders Vekaleti Müzekkeresi ile zikredilen tarihten itibaren, Padişahın da onayı ile 400 kuruş Dersiâmlıktan 400 kuruşta Türkçe Müderrisliğinden olmak üzere 800 kuruş maaşla Dâr'ül Hilâfet'il Âliyye Medresesinin birinci kısmında Türkçe Müderrisliği görevine başladı.

3- 29 Mart 1339/1923 tarihinden itibaren dersiâmlık maaşı müderrislik maaşı ile birleştirilmiş ve her ikisi için 800 kuruş maaşla Dâr'ül-Hilâfet'il-Âliyye İbtidâ-i Haric Kısmı Sarf-ı Arabî Müderrisliğine tayin edilmiştir.

4- 25 Eylül 1339 tarihinde aynı maaşla Türkçe Müderrisliğine 800 kuruş maaşla tayin edilmiştir.

5- 2 Teşrin-i Sân-i 1339/ 1923 tarihinden itibaren 1000 kuruş maaşla, Mülgâ Medâris Tedrîsât-i Umûmiyesinin 10 Teşrin-i San-ıl 1339/ 1923 tarih ve 348/ 58 sayılı yazılarıyla aynı görevde devamına karar verilmiştir.

6-Saruhan Mebusu Vasıf Bey ve arkadaşlarının TBMM'ne sundukları Tevhid-i Tedrisat Kanunu 3 Mart 1924 tarihinde kabul edildi. Kabul edilen bu kanunun gereğince medreseler önce Maarife bağlandı, sonra da tamamen kapatıldı. Medrese-

lerde görevli müderrislerin bazılarını emekli ettiler bazılarını da vaizlik ve imamlık gibi görevlere tayin ettiler.

Süleyman Efendi Hazretlerinin görev yaptığı İbtidâ-i Hâric Medresesi de İmam Hatip okuluna çevrildi. **Süleyman** Efendi bu okulun öğretim kadrosuna alındı ise de, 19 Temmuz 1340 / 1924 tarih ve 1917/791 sayılı Diyanet İşleri Riyaseti'nin yazısından anlaşıldığına göre, **Süleyman** Efendi Hazretleri Dersiamlık uhdesinde kalmak şartıyla Müderrislikten kendi isteği ile ayrıldı.

Süleyman Efendi Hazretleri, müderrislik görevinden istifa ettikten sonra, hem Medreset'ül Kuzat (Hukuk Fakültesi) ve hem de Süleymaniye Medresesinden mezun olup dersîâm olduğu için kânunen memleketin tabii vâizlerindendi. Bu nedenle hiçbir şarta tabi olmaksızın ve vesikaya lüzum olmadan camilerde vaaz etme yetkisine sahip olduğu için irşad görevine camilerde vaaz ederek devam etti.

Süleyman Efendi Hazretleri, Diyanet İşleri Başkanlığına yazmış olduğu 14.4.1948 tarihli dilekçede kendisinin tabii vaiz olduğunu bildirmiştir.

HOCALIK BİR MESLEK BİR EKMEK TEKNESİ DEĞİLDİR

3 Mart 1924 de kabul edilen Tevhid-i Tedrisât kanunu ile medreseler kapatılınca Dersiâm ve Hukuk Fakültesi mezunu olan **Süleyman** Efendi Hazretleri İstanbul'un büyük camilerinde vaaz etmeye başladı onu dinlemek için mü'minler camileri lebalep dolduruyorlardı. Ama onun bütün arzusu İslam dininin nesilden nesile ilelebet devam etmesini sağlamak için talebe okutmaktı.

İstanbul'daki medreselerin 520 civarındaki müderrisleri bir cemiyet (dernek) kurmuşlardı. Müderrisler medreselerin kapatılıp Ulum-i İlâhi ve Kur'an okutulmasının yasak edilmesini görüşmek üzere, son kez cemiyette toplandılar. Bu toplantıda, **Süleyman** Efendi Hazretleri din ilimlerinin kaybolacağı endişesi ile müderrisleri şöyle ikaz etti:

Efendiler, sizler bu memlekette, İslam dininin bir nesil boyu garantilerisiniz. Her birimiz, köyümüzden, kentimizden getireceğimiz hısım, akraba çocuklarından birer ikişer kişiyi Müstehdam namı altında bile olsa okutabiliriz. Böylece yüzlerce talebe olur. Hiç değilse bir nesil daha İslam ilimlerinin devamını sağlayabiliriz. Bunu yapmazsanız huzur-u ilâhîde yakınızı kurtaramazsınız.

Toplantıya iştirak eden Müderrisler kendi kanaat ve düşüncelerini özetle şöyle açıkladılar: *Artık hocalıktan bize ekmek kalmadı. Bize tevdi edilecek yeni mesleklere gidelim.* Tekrar söz alan **Süleyman** Efendi Hazretleri müderrislere şöyle hitap etti:

Efendiler, hocalık bir meslek ve bir ekmek teknesi değildir. Hocalık, Hz. Allah'ın, Rasûlullahın, Kitabullahın, Din-i Mübin-i İslamın tebliğ memurluğudur.

Süleyman Efendi Hazretleri ve onun talebelerinin İslam dinine hizmet etme anlayışı işte budur. Yani hocalık bir meslek ve ekmek teknesi değildir. Hocalık Allah'ın, Rasûlullah'ın, Kitabullahın, Din-i Mubin-i İslamın tebliğ memurluğudur. Onun talebeleri Kur'an Kurslarında bu niyetle okumuşlardır.

Yapılan toplantının sonunda **Süleyman** Efendi Hazretlerinin önderliğinde müderrislerin bazıları hükümete şöyle bir telgraf çektiler:

Biz aşağıda isim ve imzaları bulunan dersiâmlar, hükümetimizin Harb-i Umumî gibi büyük bir felaketten çıkması dolayısıyla mâli muzâyaka içinde bulunduğunu dikkate alarak, dini ve İslami ilimleri fahriyyen okutmaya hazır olduğumuzu bildiririz.

Hükümetten hemen ve çok kısa zamanda şu cevap gelir:

Memlekette, Tevhid-i Tedrisat Kanunu yürürlüktedir. Hıfızına hareket, şiddetle cezayı müstelzimidir.

Süleyman Efendi Hazretleri, o günkü endişelerini şöyle yâd eder:

Aman, müslümanlık unutulup münkarız olmasın. Ehli Sünnet Velcemâat ruh ve akidesi sönüp müslüman ço-cukları bu meşâleden mahrum kalmasın.

Süleyman Efendi Hazretleri, o günden sonra (1924), ne pahasına olursa olsun talebe okutmayı, dine hizmet etmeyi hiç bırakmadı ve ömrünün sonuna kadar **Kur'an kurslarında** talebe okuttu. Yüzlerce Kur'an Kursu açtı, Binlerce talebesi oldu.

KORKMADAN İRŞAD'A DEVAM ETTİ

3 Mart 1924 de Tevhid-i Tedrisat kanununun kabulü ile kılık kıyafet kanunu çıkarıldı. Hicri takvim yerine, miladi takvim kullanılmaya başlandı. Türk Medeni Kanunu yerine, İsviçre Kanunu tatbik edilmeye başlandı, hafta tatili, cuma gününden pazar gününe alındı, **Kur'an** harfleri kaldırılıp yerine latin harfleri ikâme edildi, evliyaullahların kabirleri ziyarete kapatıldı, ezan'ın Arapça okunması yasaklandı, medreseler kapatıldı ve camilerde devam eden ders halkalarına son verildi.

O günkü idarenin din üzerinde uyguladığı baskıdan korkan müderrisler ve din adamları ümmet-i Muhammed'e ve çocuklarına Kur'an okutmadıkları ve din dersi vermedikleri gibi mübarek gün ve gecelerde camilerde konuşmaktan bile korkuyorlardı.

Süleyman Efendi Hazretleri, korkmadan, yılmadan ve usanmadan talebe okutmaya devam etti. O, korkmadığını şu sözleri ile ifade ediyor:

Korkmayanlar öldü de, korkanlar sanki çok mu yaşadılar. Korku, fayda yerine zarar getirir. Hem bizler, şartlar ne olursa olsun din hizmetiyle memuruz. Hizmet bizden, muaffakiyet ve hidayet Allah'tan, Allah yolunda cihad ve takva kurtuluşa ve beklenmedik yerden rızka vesiledir.

O günler, İslam dininin ülkemizde en garip olduğu bir devirdi, **Kur'an** okumak ve dini bilgileri öğrenmek yasaktı. Din üzerinde o kadar baskı vardı ki, Müslümanlar İslam'ın şartlarını yerine getiremedikleri gibi hatim, mevlid ve yağmur duası bile yapamıyorlardı.

İşte böyle bir dönemde, **Süleyman Efendi Hazretleri**, bir taraftan Sultanahmet, Süleymaniye, Yeni cami, Şehzadebaşı,

Kasımpaşa ve Camii Kebir gibi İstanbul'un en büyük camilerinde insanları irşad'a gayret sarf ederken, diğer taraftan da Ümmet-i Muhammed'in evlatlarına Kur-an'ı **Kerim**'i okutmak ve din ilimlerini öğretmek için talebe arıyordu.

İslam dininin o garip ve mahzûn dönemini **Süleyman Efendi Hazretleri** şöyle anlatıyor:

Okutma imkânı yoktu, fakat okutacak talebe dahi bulamadım. Bir zaman geldi, mebus maaşı kadar para verdim, yine talebe bulamadım. Parayı alıp kaçıyorlardı, çünkü o devrin zulmünden korkuyorlardı. O zaman bütün ümidim kırıldı. Bu ilimler yeryüzünden kaybolacak diye korkuyordum. Bunun üzerine kızlarımı okutmaya başladım. İlerde torunlarım olursa onlara öğretirler ve böylece bu ilimler yeryüzünden kaybolmaz, dedim. Fakat sonradan Cenab-ı Hak sebepler halketti ve okutma imkânı buldum. İlk önce yaşlılardan başladım. Gençler daha sonra geldi ve şimdi (okumak-okutmak) yürüyor. Bütün bunlar Cenab-ı Hakkın bize lütfudur.

Süleyman Efendi Hazretlerinin okutmaya başladığı ilk yaşlı talebesi tüccar **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendidir**. Süleyman Efendi Hazretleri, **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendiyi** Beyazıt civarında bir otelin zemin katında on bir gün okutup ona bütün ilimleri öğretilip icazet vermiştir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin, **Mustafa Çırpanlı Hoca Efendiden** sonra, Gedikpaşa'daki Azakzade apartmanının bodrum katında okutmaya başladığı ilk yaşlı talebeleri şunlardır:

Avukat Osman Bey, **Hacı Refik (Bürüngüz)**, Mehmet Efendi (**Akçaloğlu**), sonradan bu halkaya biletçi **Hüseyin Efendi**, Beypazarlı terzi Ali bey (Erol), **Kalaycı Hoca** (Mehmet Oral), Demirci Hoca (**Mustafa Özdemir**) dâhil oldular.

Kalaycı Hoca (Mehmet Oral), **Demirci** Hoca (Mustafa Özdemir) hoca efendiler **Süleyman** Efendi Hazretlerinin ilk ve icazetli talebesi olan **Mustafa Çırpanlı** Hoca efendide Alanya'da derse başladıktan sonra **Mustafa Çırpanlı** hoca efendi bunları İstanbul'a **Süleyman** Efendi Hazretlerine gönderdi. Her ikisi de **Süleyman** Efendi Hazretlerinde kısa zamanda ilimlerini ikmal ettikten sonra Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu Müftülük imtihanına iştirak edip müftü oldular. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından müftü olarak tayin edildikleri yerlerde resmi görevlerinin dışında yüzlerce talebe okutup müftü vaiz yetiştirdiler.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ İLK RESMİ KURAN KURSUNU 1952'DE AÇTI

D.P iktidara gelip din üzerindeki baskı birazcık olsun kalınca, gönlünde hep Kur'an Kursu açıp talebe okutmak olan **Süleyman** Efendi Hazretleri İlk Kur'an kursunu 1951'de, İstanbul'da, Çamlıca- Kısıklı'da, Konya Lezzet Lokantasının sahibi Mustafa Doğan'ın evinde açtı.

İlk resmi **Kur'an Kursunu** da, 1952'de Aziz Mahmud Hüdâi Hazretlerinin Çilehanesinin yanındaki bir binada açtı. Bu **Kur'an Kursu** Üsküdar Müftülüğüne bağlı olarak faaliyetine devam etti. Artık bundan sonra Türkiyede Kur'an Kurslar tek tek açılmaya başladı.

Anadolu da açılan ilk **Kur'an kursu** ise Alanya'nın Oba Köyünde Hacıbaba mevkiinde Mustafa Arıkan amcanın evinin yanında açılan **Kur'an kursudur**.

İstanbul ve Alanya'dan sonra, Anadolu'nun il, ilçe ve köylerinde açılan **Kur'an kurslarında** okuyan **Süleyman** Efendi Hazretlerinin talebeleri Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu müftülük ve vâizlik imtihanlarına katılarak iki üç sene gibi kısa bir zaman içinde müftü ve vâiz oldular.

Geçmişte bir âlim en az 15-20 senede yetişebiliyordu onun için nice insanlar **Süleyman** Efendi Hazretlerinin iki üç senede müftü ve vâiz yetiştirmesine hayret ediyorlardı.

Süleyman Efendi Hazretleri bu hususta hayret edenlere şu cevabı vermiştir:

Çabuk öğrenen, genç yaşta âlim olan talebeye hayret ediyorlar. İsa (as)'a 4 yaşında, Musa (as)'a 16 yaşında, İbrahim

(as)'a 16 yaşında kalbi ile zikir ederek nübüvvet ihsan edilmiştir. İbrahim (as) kalbini okutarak Rabbini bulmak için, letâîf-nin nurlarını gördüğünde, kalbinin nurunu yıldız renginde, ruhunun nurunu ay renginde, sırrının nurunu ise güneş renginde gördü ve bunlara bakarak sonunda rabbini buldu.

Süleyman (as)'a 11 yaşında nübüvvet verildi. 12 yaşında pederinin verdiği hükümleri kontrol ederek, doğrusunu tasdik, yanlışını tashih ederdi.

Süleyman Efendi Hazretlerinin talebelerinden birisi, bir gün İstanbul'un büyük âlimlerinden olan bir zata:

Ben Efendi Hazretlerinde üç saat içinde Kur'an-ı Kerim okumayı öğrendim, deyince, o âlim bunu kabullenemeyip; önceden bilirmişsindir, diyor.

Talebe, o âlimin "Önceden bilirmişsindir" dediğini Süleyman Efendi Hazretlerine söyleyince **Süleyman Efendi** Hazretleri:

O zata haber verin, Yedikule'den bir çingene çocuğu getirsin de, okutalım. Keramet-i Nebiyi görsün, buyurdular.

Şüphesiz ki, medreselerdeki 15-20 senelik tahsili 2-3 seneye sığdırmak, sadece ilmi bir metodla olacak şey değildir. Zulüm ortamında böyle bir başarı, ancak ve ancak Cenab-ı Hakkın bir lütfü ve Varis-i Nebi olmanın bir kerametidir.

Varis-i Nebi, **mürşid-i kâmil** ve **müceddid** olan **Süleyman Efendi** Hazretleri buyuruyor ki:

Bizim bir günlük dersimiz, başkalarından bir ayda, bizim bir aylık dersimiz de başkalarından bir yılda elde edilemez. Bu fırsat fevt edilmemeli (kaçırılmamalı).

ONUN GAYESİ HER ŞEYE RAĞMEN TALEBE OKUTMAKTI

Zahiri ve manevi ilimlerde kemâle ermiş olan **Süleyman Efendi Hazretlerinin** gayesi her şeye rağmen talebe okutmaktı. Onun en büyük korkusu talebe yetiştirmeden vefat etmesi idi. O bu korkusunu şu sözlerle ifade ediyor:

Talebe yetiştirmeden vefat edersem Rabbim bana 'ilmine kimi varis bıraktın' diye soracak olursa ne cevap vereceğim.

Bu düşünce ile malı ve canı bahasına da olsa, talebe okutma gayreti içinde olan **Süleyman Efendi Hazretleri**, talebe bulmakta zorluklar çektiği gibi, talebe okuturken de zorluklar, meşakkatler ve eziyetler çekmiş, nice çileli günler geçirmiştir.

Din eğitimi vermenin yasak olduğu günlerde camilerin müezzinliklerinde, apartmanların, otellerin bodrumlarında, tren vagonlarında, çalılıarın arasında, kaya diplerinde ve mağaralarda talebe okutmuş, yine de o günün idarecileri ona hiç huzur vermemişler ve Talebe okutmasına mani olmaya çalışmışlardır. **Süleyman Efendi Hazretleri** de yılmadan, bıkmadan, usanmadan ve korkmadan talebe okutmaya devam etmiş ve talebe okutmak için her türlü çareye başvurmuştur. Hatta 1930/ 1936 yılları arasında, Çatalca'da üç bin dönüm civarında olan Kabakça çiftliğini kiralamış, talebeleri buralarda çalışır işçi gibi göstermiş, yine okutmaya devam etmiştir.

Müslümanları küfürden korumak ve cehaletten kurtarmak için var gücü ile mücadele etmiştir. Talebelerine yaptığı sohbette şöyle buyurmuşlardır:

Evlatlarım bizim hiç duracak zamanımız yok. Ümmet-i Muhammed'in evlatları cehenneme bir sel gibi akıp giderken,

biz onlara seyirci kalamayız. Bu selden ne kü-tük kurtarır sak kârdır.

İlim seferberliği ile memuruz. Bu iş bizim omuzlarımıza indi. Cenab-ı hak uykumuzu alsa da gece sabahlara kadar ders okutsak.

İyi bilmeli ki, şu boğazın suları ve azgın nehirler nasıl akıyorsa, insanlar da cehenneme öyle akıyor. Bu ümmet hakiki ilim erbabının imdadına muntazır. (Hazır) uykumuz olmasa da geceleri de ders okutsak.

Bir saat yol giderek, üç kişiyi okutan talebelerinden biri, **Süleyman** Efendi Hazretlerine şikâyet kabilinden, ikisinin devamsız, birinin gayretsizliğinden bahsederek ders vermeye gidip gitmeyeceğini sorunca; *gideceksiniz*, buyurmuşlar.

Başka bir gün, yine aynı talebesi; *Efendim, biri gelmiyor, ikisi de devamsız. Ne yapayım?* deyince, **Süleyman** Efendi Hazretleri, başındaki takkeyi masanın üzerine koyarak, şa-hâdet parmağı ile (takkeye) işaretle:

Oğlum dikkat et, bir tek kişi de kalsa her gün ayağına kadar gidip okutacağız. O da gelmezse, işte şuna (takkeye) ders okutacağız, böyle malum ola. Zira ilim seferberliği ile memuruz, buyurarak talebe okutmanın ciddiyet ve ehemmiyetini anlatmışlardır.

Süleyman Efendi Hazretleri, mürşid-i kâmil ve müceddid olduğu için hayatını yorulmadan, usanmadan ilme ve ilim ehli yetiştirmeye vermiştir. Okumak, okutmak ve dine hizmet hakkında düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

Biz değil yorgunluk, rahatsızlık, mezara giriyor dahi olsak okumak, okutmak ve dine hizmet denilince koşarız.

Bir gün ders okuturken şekeri yükseldi ve rahatsızlığı arttı. Burnundan, okuttuğu kitabın üzerine kan damlayınca, talebeleri heyecanlandı. Fakat o hiç telaşlanmadan burnunu tutup,

mendilini çıkardı kitaptaki ve üzerindeki kanları sildikten sonra; *Oku evladım kaybedecek zamanımız yok*, buyurarak okutmaya devam etti.

Bitmek, tükenmek bilmeyen bir azim ve iradeyle, ilerlemiş yaşına ve şekerden rahatsız olmasına rağmen, kış günlerinde bile Kısıklı'daki evinden çıkar, iki tramvay, bir vapur ve dört yerde yaya yürümek suretiyle Şehzadebaşı Taştekneler'deki derslerine giderdi.

1954 yıllarında Cuma ve Pazar günleri hariç her sabah Kısıklı'dan Bulgurlu'ya yürür. 8 saat genç ruhlara ilim ve feyiz vermeye devam ederdi.

Hayatının son senelerinde, Topçulardaki talebelerinin tekâmül kursuna, her gün sabah namazından sonra 3-4 vasıta değiştirmek suretiyle derslerine devam ederdi.

1957'de Kütahya hadisesi olarak bilinen ve tertip olduğu mahkemece de anlaşılan hadise beraatla neticelenmişti. Kütahya hapishanesinden çıkan Süleyman Efendi Hazretleri evinden önce, himmet ve hizmet maksadıyla Manisa'ya gittiler. Talebeleri ve sevenleri üzgün, o ise hapishane ızdıraplarını unutmuş, neşeli idi. Kendisine; *Efendim İstanbul'da derslere devam edecek misiniz?* diye sordular. O:

Evet devam edeceğiz, hem de daha çok ve daha gay-retli. Duracak zamanımız yok, buyurdular.

Aynı seyahatinde İzmir'de talebeleri ve sevenleri; *Efendi Hazretleri, rahatsızlığımız var, herhalde bir miktar istirahat edersiniz*, dediklerinde;

Tekeri patlayan şoför tamir bitince kaybettiği vakti kazanmak için (yola) daha hızlı gider, bizim de lastiğimizi patlattılar, şimdi yapıştırdık, okutamadığımız zamanları da telafi için daha çok okutacağız. Hizmetimize hız vereceğiz, buyurmuşlardır.

Rahatsız ve hasta olduğu zamanlarda dahi talebe okutmaya bırakmaz derse devam ederdi: *Derse gidersem hastalıkta gider, kalırsam hastalıkta kalır*, buyurmak suretiyle afiyet ve şifasının ders okutmakta olduğunu ifade ederdi.

O'nun talebe okutmaya niçin önem verdiğini şu sözleri açık bir şekilde ifade etmektedir:

İlmin tasfiye edildiği (kaldırıldığı) bir cemiyette iman ve İslam yaşayamayacağı için, böyle bir ortamda camilerin mevcudiyeti, suları kesilmiş, menbâları kurumuş çeşmelerden farksızdır.

Talebe okutmak için mevcut idarenin her türlü baskı ve zulmüne tahammül edip göğüs gerdiği gibi hiçbir kimsenin dedikodularına ve kötölemelerine aldırış etmeden dine hizmet etme aşkıyla hak bildiği yolda ilerlemesine devam etti.

Bir gün kendisine; *Efendim, falancalar sizin aleyhinizde konuşuyorlar*, denilince şöyle buyurdular:

Elhamdülillah münafık olmaktan kurtulduk. Allah Resulü başta olmak üzere İslam büyüklerinin hepsinin aleyhinde konuşulmuştur. Eğer bizim aleyhimizde konuşulmasa kendimizden şüphe ederdik.

Hiçbir menfaat beklemeden ömrünün sonuna kadar talebe okutmaya devam eden **Süleyman** Efendi Hazretleri talebelerinin de kendisi gibi Müslümanların çocuklarını okutmaları için şöyle diyor:

Hepiniz memleketine dönecek ve müslümanların çocuklarını okutacaksınız. Herkes okuduğu gibi okutup, hizmete devam etmelidir. Soruyorum ben sizlerden bunca zaman maddi bir menfaat talep ettim mi?

Talebeleri hep birden; *hayır efendim, hatta bize her hususta yardımcı oldunuz*, dediler.

Efendi Hazretleri: *Şu hale göre sizin üzerinizde (benim) hakkım var mı?*

Talebeleri: *Şüphesiz hakkınız hudutsuz, efendim, ödeyebilme de haddimiz değil, dediler.*

Efendi Hazretleri: *Şu halde hakkımı ödeyip gönlümü razı etmeniz için, en az benim sizi okuttuğum kadar siz de Müslümanların çocuklarını okutun. Allah'ı, Peygamber'i öğretiniz. Aksi halde kıyamet gününde iki elim, on parmağım yakanızda olacaktır.*

Süleyman Efendi Hazretleri, vefatına yakın yaptığı son konuşmalarında da talebelerine şöyle buyurmuşlardır:

Bu vazifeleri siz devam ettireceksiniz, buna mecbursunuz. Bunu yapmadığınız takdirde şu on parmağımı mahşerde yakanızda bulacaksınız. En nâmüsait zamanlarda dahi talebe okutmaya devam edeceksiniz. Dağ başında olsanız elinizde bir kişi geçse ona Kur'an'ı ve dini öğreteceksiniz.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİNİN YANINDA TALEBELERİ ÇOK KIYMETLİ İDİ

Mürşid-i kâmil ve **müceddid** olup Vâris-i Resûlullah olan **Süleyman Efendi Hazretleri**, *evlatlarım* dediği talebelerine çok büyük kıymet ve değer verirdi. Talebeleri hakkında:

Ben şu deni dünyayı, evlatlarımın tırnağına değışmem, buyurmuşlardır.

Yaptığı sohbetlerinde talebelerinin kim olduklarını ve görevlerinin ne olduğunu şöyle açıklamışlardır:

Sizler, Allah'ın memuru, Peygamberin memuru, dinin memuru, kitabullah'ın memuru, füyuzat-ı ilâhi tevzi memurlarısınız.

Allah'ın zatını, sıfatını, peygamberin sünnetlerini, dinin, şer'i şerifin hükümlerini, Allah'ın kitabını bilmeyenlere kitabullahu öğretilip kalplerine Fevzi ilâhi aşılama ile memursunuz. Vazifeniz, batağa düşmüş olan ümmeti ba-taktan kurtarmaktır. Gaye Rızâ-i ilahidir. Evlatlarım sizler El-mücahid Fi-Sebililleh El-Müştak ilacemalillah hüve ünvanüküm. (Ünvanınız cemali ilahiye ye âşık Allah yolunda mücahitlerdir.)

Süleyman Efendi Hazretleri, talebeleri arasında hiçbir zaman fakir, zengin, şehirli, köylü diye ayırım yapmaz, bütün talebelerine aynı mesafede olup; *evlatlarım*, derdi. Talebelerini sadece okutmakla bırakmaz, onların her türlü ihtiyaç ve dertleri ile bizzat meşgul olup ilgilenirdi.

Bir gün talebe başkanını yanına çağırıp talebelerin yemek durumunu sormuş. Başkan da; *İyi efendim kendi aramızda biraz para topladık, onunla ihtiyaçlarımızla beraber sirke de aldım. Yemeklerin yanında domates salatası da yapıp yiyoruz, deyince, cebinden çıkardığı dörde katlanmış bir 50 lirayı başkana verir ve der ki;*

Evladım bir daha aranızda para toplamayın, ihtiyacınız olursa bana haber verin.

Talebenin Efendi hazretlerine verdiği cevaba dikkat edin:

Sirke aldım, yemeklerin yanında domates salatası da yapıp yiyoruz. Bu cümleyi bir daha okuyun. Okuyunda, o günler ile bu günkü günleri kıyaslayın, O günlerde yemeklerin yanında domates salatası yemek bir bir ganimetti.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen kâinatın efendisi Hz. Peygamberimiz, Mescid-i Nebi'nin Suffasında yatıp kalkan, yeyip içen, günlerini ilim tahsil etmekle ve İslam dinine hizmet etmekle geçiren Eshab-ı Suffa'nın ihtiyaçlarını temin eder, sonra da Ehl-i Beyt'inkini gidermeye çalışırdı.

Varis-i Nebi olan **Süleyman** Efendi Hazretleri de Hazreti Peygamberimizin Eshab-ı Suffaya gösterdiği ihtimamı sünnete uygun şekilde, evlatlarım dediği talebelerine gösterirdi. Devletten, ömrünün sonuna kadar almış olduğu bütün maaşını talebelerinin ihtiyaçları için kullanmıştır.

Talebelerin okuyacakları kitaplara varıncaya kadar yeyip içecekleri bütün ihtiyaçlarını bizzat kendisi temin ederdi. Talebelerin ihtiyaçlarını temin etmeden kendi evine bir şey almazdı. Bir gün bir şey almadan eve gelmiş, hanımına:

Hanım, talebelere alamadığım için eve de bir şey almadım, demiş. Onun evlatlarım dediği talebeleri toksa o da tok, açsa o da açtı.

Soğuk kış günü evine ziyarete gelen bir talebesi, onun soğuk odada oturduğunu görünce mütevâzi bir uslupla; *efendim niçin soğuk odada oturuyorsunuz?* diye sorunca Valide Sultan (Efendi Hazretlerinin hanımı):

Evladım, sizin odunuz yok diye Efendi Hazretleri de sıcak odada oturmuyor, cevabını vermiş.

Bir gün hala açık olan misafirhanede okutmuş olduğu talebelerinden biri hasta olunca, çok üzölmüş. Misafirhanede hizmet eden merhum Ali dayı ile hasta olan talebeyi doktora göndermiş. Bir müddet sonra, Ali dayı hasta olan talebe ile beraber doktordan gelince Efendi Hazretleri, Ali dayıya talebenin hastalığının ne olduğunu, doktorun ne dediğini sormuş. Ali dayı;

Efendim doktor pek iyi bir şey söylemedi, deyince, o büyük zat kibleye dönüp ellerini semaya kaldırarak şöyle dua etmiş:

Ya Rabbi, senin dinine ve kitabına bu devletlerimizle hizmet edeceğiz, evlatlarımızı bize bağışla Allah'ım.

Süleyman Efendi Hazretlerinin bu duasından kısa bir zaman sonra, hasta talebe Allah'ın izni ile sıhhatine kavuşmuş. Efendi Hazretlerinden aldığı zahiri ve manevi ilmiyle dini mübin-i İslam'a senelerce hizmette bulunmuştur.

O, TALEBELERİNİ ÖRNEK OLARAK YETİŞTİRMİŞTİR

Süleyman Efendi Hazretleri talebelerini sadece namaz kıldırıp, Kur'an okumakla ve camilerin minberlerinde, kürsülerinde konuşmakla değil her türlü hal ve hareketleri ile kılık kıyafetleri, temizlikleri ve düşünce yapıları ile de topluma örnek olarak yetiştirmiştir.

O'nun talebeleri cami kürsülerinde, minberlerinde, insanları irşad ettikleri gibi, kılık ve kıyafetleri, hal ve hareketleri, temizlikleri, efendi davranışları, kibar ve etkili konuşmaları ile topluma örnek olmuşlardır. Onun talebeleri yüzlerce insanların içinde kılık ve kıyafetleri, hal ve hareketleri ile simalarından belli olurlar.

Süleyman Efendi Hazretleri, talebeleri hakkında şöyle buyururlar:

Benim evlatlarım çarıklarını sürüye sürüye (İstanbul'a) gelirler. (Memleketlerine) Birer İstanbul Efendisi olarak dönerler. Şimdiye kadar müslümanları hakir görmüşler, üstü başı pejmürde, kirli paslı insanlar olarak millete tanıtmaya çalışmışlardır. Benim evlatlarım tertemiz giyinip gezecekler, yolda sokakta yürürken gayet vakur bir şekilde ilerleyecekler. Müslümanlığın şahsiyetini bu millete tanıtacaklar, onu hakkı ile temsil edecekler.

Evet; onun talebeleri iman ve amelde Ehl-i Sünnet Vel-cemaât yolunda hiç ayrılmadan, tertemiz giyinmeleri güzel ahlakları ve etkili konuşmaları ile İslam dinini insanlara tanıtmışlar ve İslam'ı hakkı ile temsil etmişlerdir.

ULÛM-İ MÜSBETE'Yİ ULÛM-İ İLÂHİYE ÜZERİNE TERCİH ETMEYİN

Hem ulûm-i müsbete ve hem ulûm-i ilâhiye ye vâkıf olup Tasavvuf da yetişmiş ve yetiştirme gücüne sahip olan, **mürşid-i kâmilliğinde** hiç şüphe edilmeyen vâris-i Nebi ve müceddid olan **Süleyman Efendi Hazretleri** talebelerine ve sevenlerine şu telkinde bulunmuşlardır:

Hiçbir zaman, his ve tecrübeden ibaret olan, ulum-i müsbeteyi, ulûm-i ilahi üzerine tercih etmeyin. Sizler Allah'ın memuru, Peygamberin memuru, din-i mübin'in memuru, kitabullah'ın memuru, füyûzat-ı ilâhiyye'nin tevzi memurusunuz.

Vazifeniz batağa düşmüş olan, ümmeti bataktan kurtarmak. Gaye rıza-i ilahidir. Buraya kadar getirdiğimiz emaneti ve kıyamete kadar devam edecek olan ulûm-i ilahinin devamı, sizlerin uhdesindedir. Bu işi ihmal edip vazife yapmayanların, kıyamet günü on parmağım yakasında olacak, rütbesi yüce olan bu işin, mesuliyeti de büyüktür. İnşallah Makam-ı Mahmud'da ve âlem-i berzah'ta yine böyle beraberiz.

Ulûm-i müsbete: Dünya hayatı ile ilgili olan ilimlerdir. Hukuk, tıp, tarih, tabiat, ziraat gibi çeşitli kollara ayrılan ilimlerdir.

Ulûm-i müsbete'yi tahsil edenler için, devlet bütün kapılarını açmış ve her türlü imkanları da sağlamıştır. Devletin her kademesinde görev alıp makam mevki sahibi olabilirler.

Ulûm-i ilahi: Başta Kur'an'ı Kerim olmak üzere Tefsir, Hadis, Fıkıh ve Akâid gibi din ile ilgili olan ilimlerdir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin açmış olduğu Kur'an kurslarında Ulum-i ilahi öğretilir.

Ulûm-i ilâhiye'yi öğrenmek için Kur'an kurslarında okuyanlar Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu imtihanlara katılarak müftü, vaiz, Kur'an kursu hocası ve imam-hatip olurlardı. Çığ gibi büyüyen ve örümcek ağı gibi Türkiye'yi kaplayıp yurt dışında da temelleri atılmaya başlanan Kur'an kurslarının önünü kesmek için içerideki bazı grupların girişimleri ile devlet bu imtihanları kaldırdı. Devletin bütün kapıları Kur'an kurslarında okuyanlara kapatıldı. Ne âmir olabilirler ve ne de memur. Üstelik Kur'an kurslarında okuyan talebelerin %99'u fakir ailelerin çocukları idi, zenginler çocuklarını amir, memur, makam ve mevki sahibi olmaları için ilkokuldan sonra orta, lise ve yüksekokullara gönderiyorlardı.

Zahirde maddi istikbal kapıları kapatılan Süleyman Efendi Hazretlerinin talebeleri buna rağmen Ulum-i müsbete'yi Ulum-i ilahi üzerine tercih etmediler. Her türlü imkânsızlıklara ve zorluklara sabırla göğüs gererek Allah'ın, Rasûlüllah'ın, Dini mübinin, Kitabullahın ve Füyuzat-ı İlâhiyeyi tevzi memurluk görevini yapmaya çalıştılar. Ümmet-i Muhammed'i bataklıktan kurtarmak için gayret sarf edip üstazlarının yolunda devam ettiler.

MADDEYİ MANEVİYATA KARIŞTIRMAYIN

Süleyman Efendi Hazretleri, bütün yaşamında olduğu gibi din hizmetlerinde de Rasûlüllah efendimizin yolunu takip etmiştir. Camilerde irşad görevini yaparken ve din âlimi yetiştirmek için talebe okuturken hiçbir maddi menfaat beklememiştir. Dini dünya menfaatlarına ve siyasete alet etmemiştir. Bu hususta şöyle buyuruyor:

Din asil, dünya ve siyaset fer'i dir. Dünya ve siyaset dinin inkişafına alet olabilir, fakat din, dünya menfaati ve siyasete alet olamaz. Alet edenlere lânet vardır.

Burada hemen şunu arz edeyim, bizler okurken âmir memur olup maaş alacağımız bağ bahçe ve araba gibi mal mülk sahibi olacağımız hiç aklımıza gelmezdi. Böyle bir şeyi hiç düşünmezdik. Bir tek düşüncemiz vardı oda okuyup hoca olmak ve talebe okutmaktı.

Okuttuğu talebelerin kalbine hiçbir maddi menfaat, makam ve mevki beklemeden dine hizmet etme aşkını yerleştiren **Süleyman Efendi Hazretleri** talebelerine diyor ki:

Maaş almak, hatta müftü, vaiz olmak niyeti ile ilim öğrenmek haramdır. Eğer içinizde, böyle düşünen ve bu maksatla burada bulunan varsa hemen dengini toplayıp çekip gitsin. Zira Enbiya mirası olan bu ilim dünyevi gaye için okunmaz.

Dini dünyaya alet eden hocalar halkı kendilerinden soğuttular, bir şey alır da para vermez diye esnaf bunlara yüz vermez ve bunlardan kaçır hale geldi. Siz öyle olmayın. Maddeyi mâneviyata karıştırmayın.

O'nun bütün arzusu, hiçbir maddi menfaat, makam, mevki beklemeden ilmine miras bırakacak ve dine hizmet edecek din âlimleri yetiştirmek, ümmet-i Muhammed'in imanlarını koru-

maları ve ehl-i sünnet velcemaat inancından ayrılmamalarını sağlamaktı. Bu husustaki düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

Hizmet muaffak olsunda, varsın bizim yerimiz caminin pabuçluğu olsun.

Dini dünya ve siyasete alet edenler, O'nun ifadesiyle maddeyi maneviyata karıştıranlar, Varis-i Nebi olan **Süleyman Efendi Hazretlerinin** yolunda olamazlar.

İlrnini dünya menfaatine değişenler hakkında Cenab-ı Hak şöyle buruyor:

Hani Allah, kendilerine kitap verilenlerden, onu, mutlaka insanlara açıklayacaksınız, gizlemeyeceksiniz diye söz almıştı. Fakat onlar, verdikleri sözü arkalarına attılar ve karşılığında az bir ücret aldılar. Ne kötü şey satın alıyorlar. (19)

Hz. Allah ilmini, dünya menfaati karşılığında satmayanlar hakkında da şöyle buyuruyor:

Allah'ın ayetlerini az bir değer karşılığında değişmezler. İşte onların, Rabbileri katında mükâfâtı vardır. (20)

Hz. Peygamberimizde şöyle buyuruyor:

Her kim Allah'ın cemalini elde etmeye vesile olan ilmi, dünyayı elde etmek için talep ederse, kıyamet gününde cennetin kokusunu dahi alamazlar. (21)

Ümmetimin âlimleri iki kısımdır:

Birinci grup, Allah'ın kendisine lütfederek verdiği ilmi, sadece Allah'ın rızasını kazanmak için, başka bir karşılık beklemeden halka öğretirler. O ilmi herhangi bir dünya malı karşılığında vermez. Böyle bir insanın üzerine havada uçan kuşlar, denizde yüzen balıklar, karada gezen hayvanlar ve Kiramen Kâtibin diye adlandırılan melekler sâlavât getirirler (iyili-

(19) Al-i imran: 187

(20) Al-i imran: 199

(21) İhya-i Ulumiddin: 1/ 215

ğine dua ederler) bu kimse, şerefli bir efendi olarak, Peygamberlerin refakatinde kıyamet gününde Allah'ın huzur-u manevisine gelir.

İkinci grup ise, dünyada Allah'ın ilmini öğrenmiş, fakat bahil olduğu için, bildiğini Allah'ın kullarına dünya malı karşılığı hariç, öğretmekten kaçınmıştır. Böyle bir kimse kıyamet gününde, ağzına ateşten gem vurulduğu halde huzura gelecektir. Mahşer ehlinin arasında bulunan bir tellal şöyle bağıracaktır.

Şu falan oğlu falandır. Dünyada Allah ona ilim verdi. O ise Allah'ın verdiği bu ilmi Allah'ın kullarından esirgedi, onun karşılığında dünya menfaati sağladı ve az bir paha ile (ilmini) sattı. Bu bakımdan bu kişi insanların hesabı bitinceye kadar azab içinde kalır. (22)

Şu bir gerçektir ki, talebe okuturken, cami ve mescitlerde vaaz ederken karşılığında mal, mülk, şan, şöhret gibi dünya menfaati bekleyen kişinin okuttuğu talebesinden bir hayır gelmediği gibi konuşması da etkili ve kalıcı olmaz.

Süleyman Efendi Hazretlerinin açtığı bütün Kur'an kurslarının insanlar tarafından rağbet görüp başarılı olmasının ve hem kendisinin hem de talebelerinin konuşmalarının etkili ve kalıcı olmasının sebebi maddeyi maneviyata karıştırmadıkları içindir. Dini (şariat ve tarikatı) dünya ya ve siyasete alet etmedikleri içindir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİNİN VAAZ ETMESİ YASAKLANDI

Müminlerin dini görevlerini yapmaları suç sayıldığı ve din hakkında her türlü faaliyetlerin yasaklandığı ülkemizde Süleyman Efendi Hazretlerinin de camilerde vaaz etmesi, İçişleri Bakanlığının talimatıyla, Diyanet İşleri başkanlığı tarafından 1943 yılında yasaklandı.

Süleyman Efendi Hazretleri, vaaz yasağının kaldırılması için 1946 yılında talepte bulundu. Onun bu talebi Diyanet İşleri Başkanlığının 2.9.1946 tarih ve 465/ 4264 sayılı yazıları ile reddedildi.

Süleyman Efendi Hazretleri, bir taraftan bulduğu üç beş talebeye zor şartlar altında çok gizli olarak Kur'an ve dini bilgileri öğretmeye çalışırken diğer taraftan da camilerde vaaz etmesine müsaade edilmesi için gayret sarf ediyordu. Bu hususta **Diyanet İşleri başkanlığına 14.4.1948 tarihinde şöyle bir dilekçe vermiştir:**

Diyanet İşleri Reisliğine,

Mütehasısın medresesinden mezun dersiâmım. Ayrıca Medresetül kuzat'tan da mezun bulunmaktayım. Kanunen kaydı hayat şartıyla aldığım dersiâm maaşı tabi-i vâiz olduğumun en kat-i delildir.

Dersiâmlar memleketin tabii vâizleri olup hiçbir kayd ve şarta tabi olmaksızın ve vesikaya lüzum olmadan camilerde vaaz edebilecekleri muhakkaktır.

Bir müddetten beri bu tabii vazifemi yapamıyordum. Bu gün yapmak istiyorum. İstanbul camilerinden hangisinde ve hangi saatte ifay-ı vazife edebileceğimin tayini için İstanbul Müftülüğüne emir verilmesini diler saygılarımı sunarım.

14.4.1948

Süleyman Hilmi TUNAHAN

İstanbul Şehzade başı karakol arkası

Selimpaşa yokuşu

Süleyman Efendi Hazretlerinin İstanbul camilerinde vaaz etmesine müsaade edilmesi için Diyanet İşleri Reisliğine veditği 14.4.1948 tarihli dilekçesine Diyanet İşleri Reisliğinin 11.6.1948 tarih ve 123/2784 sayılı yazıları ile aynen şu cevabı verdiler:

14.4.1948 günlü dilekçenize cevaptır.

Vâizlik hakkındaki dileğinizin yerine getirilmeyeceği beyan olunur.

Diyanet İşleri Başkanlığı

1950'de Demokrat Parti (D.P.) iktidara gelince, kendisinin ve halktan da bazı kişilerin girişimleri ile Diyanet İşleri Başkanlığı, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin camilerde vaaz etmesine müsaade edilmesi için İçişleri Bakanlığına 24.3.1950 tarih ve A 123/ 02413 sayılı bir yazı yazıyor:

İçişleri Bakanlığı İstanbul Valiliğinin isteğine uyarak yine **Süleyman** Efendi Hazretlerinin camilerde vaaz etmesine müsaade etmediler.

Bu hususta Diyanet İşleri Başkanlığının İstanbul müftülüğüne yazdığı 24.05.1950 tarih ve A 123/04785 sayılı resmi yazı aynen şöyledir:

İstanbul Müftülüğüne

Dersiâm Süleyman Hilmi Tunahan'ın vaizlik yapmasının mahzurlu olduğu, İstanbul Valiliği ifadesine atfen İçişleri Bakanlığından bildirilmiştir.

Keyfiyetin adı geçene tebliği beyan olunur.

Diyanet İşleri Başkanlığı

NİHAYET VAAZ ETME YASAĞI KALDIRILDI

14 Mayıs 1950'de iktidara gelen Demokrat Parti (DP) din üzerindeki birçok ağır baskıları kaldırdığı gibi **Süleyman Efendi Hazretlerine** de Diyanet İşleri Başkanlığının 9 Eylül 1950 tarih ve A 123/ 11233 sayılı yazıları ile yeniden vaaz etme izni verildi.

9 Eylül 1950'de yeniden vaaz etme izni verilen **Süleyman Efendi Hazretleri**, İstanbul camilerinde konuşmaya başladılar. Yıllarca dinimiz hakkında konuşmayı dinlemeye susmuş olan müslümanlar onun konuşmasını dinlemek için sel gibi camilere akın ediyor, camiler lebalep dolup taşıyordu.

Bu durumdan oldukça rahatsız olan din düşmanları, Beyazıt camiinde 29.5.1952 tarihinde yapmış olduğu konuşmasından dolayı **Süleyman Efendi Hazretlerini** İstanbul Müftülüğüne şikâyet ettiler.

İstanbul Müftülüğü de, meseleyi tahkik etmek için zamanın İstanbul vaizi ve Hademe-i Hayrat Murakıbbı merhum Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'yı görevlendirdi.

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı gerekli tahkikatı yaptıktan sonra 2.6.1952 tarih ve 1207/ 06 sayılı yazısında tuttuğu 106 sayılı raporu da ilave ederek İstanbul Müftülüğüne bildirmiştir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETERİNİN ÇİLELİ GÜNLERİ

1939 yılında bir gün evinden alınarak İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Birinci Şubenin meşhur tabutluklarında, kendisini sevenleri ile beraber üç gün, en ağır işkenceye tabi tutulduktan sonra birinci Ağır Ceza Mahkemesine çıkarıldı.

Mahkeme tarafından alınan ifadesinden sonra serbest bırakıldı. Tutuksuz olarak aylarca devam eden mahkeme sonunda beraat etti.

1944 yılında evinden alınıp emniyet müdürlüğüne götürdüler. Birinci şube tabutluklarında sekiz gün işkence yaptılar. Binlerce mumluk ampuller altında uykusuz günler geçirdi. Bunca ağır işkenceden sonra Sulh Ceza Mahkemesine çıkarıldılar, mahkeme tutuklanmasına karar verdi. Arkasından Asliye Ceza Mahkemesi kefaletle serbest bıraktı. Sonuçta yine suçsuz görülerek beraat etti.

1957 yılında tevkif edildi. 59 gün Kütahya hapisanesinde mevkuf tutuldu. İdam talebiyle yargılandı, yargılanma sonunda beraat etti.

Süleyman Efendi Hazretlerinin damadı **Kemal Kaçar**, Kütahya'da siyasi faaliyette bulunduğu için, 1957'de yapılacak genel seçimlerde, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin Cumhuriyetçi Millet partisini destekleyeceği söylentileri Türkiye genelinde yayılmıştı.

DP'nin bazı kurmayları, özellikle içişleri Bakanı **Namık Gedik**, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin camilerdeki konuşmasına ve Kur'an kursunda talebe okutmasına mani olmak için fırsat kolluyorlar ve bahaneler arıyorlardı, işte tam bu zamanda, **Tavşanlı**'dan **Akif** isminde birinin teşvikiyle, adamları **Bursa Ulu camide**, mehdilik iddiası ile hadise çıkardılar. Zamanın İçişleri Bakanı **Namık Gedik** bu hadiseden **Süleyman** Efendi

Hazretlerini sorumlu tuttu ve onun talebelerinden Altıntaş müftüsü Demirci Hoca Efendiyi polis karakoluna aldılar.

Demirci Hoca Efendinin **Süleyman** Efendi Hazretleri aleyhinde ifade vermesi için en ağır işkencelere tabi tuttular. Tırnakları bile sökülen Demirci Hoca Efendi, yapılan işkenceye dayanamayıp kendisinden istenilen ifadeye benzer şeyler söylemek zorunda kaldı. Bunun üzerine, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin evine baskın yapıp evin her tarafını didik didik aradılar. **Süleyman** Efendi Hazretlerini emniyet müdürlüğüne getirdiler. Oradan da polis nezaretinde Kütahya'ya getirdiler.

Kütahya Emniyet Müdürlüğünde galiz sözler ve küfürler dolu hakaretlerle, tahammül edilemeyecek işkenceler yaptılar. Öyle ki, işkence esnasında baygınlık geçirdi. Buna rağmen yine işkenceye devam ettiler.

Nihayet hakkındaki gıyabi tevkif kararı vicahiye çevrilip bazı yakınları ile beraber Kütahya hapishanesine kondu. 59 gün yattıktan sonra elleri kelepçeli olarak Ağır Ceza Mahkemesine getirdiler. Bursa Ulu camide mehdilik iddiası ile hadise çıkarılanları da mahkemeye getirdiler.

Bu kişilerin yaptıklarını, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin üzerine yıkmak isteyen İçişleri Bakanı Namık Gedik ve maiyeti, **Süleyman** Efendi Hazretleriyle uzaktan yakından hiçbir ilgisi ve irtibatı olmayan bu kişilerin, mahkemede; *Biz Süleyman Efendiye bağlıyız, o mehdidir*, demeleri için telkinde bulundular. Onlar da *mahkemede; biz Süleyman Efendiye bağlıyız, o mehdidir*, dediler.

Mahkeme heyeti bu kişilere; **Süleyman** Efendi bunların içinde var mı? diye sordu. **Süleyman** Efendi Hazretlerinin de hazır bulunduğu mahkemede o kişiler:

Süleyman Efendi burada yok, dediler.

Bunun üzerine Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi **Süleyman** Efendi Hazretlerinin beraatine karar verdi.

TASAVVUF HAYATI

Süleyman Efendi Hazretleri, ilk önce Nakşi olan babasından feyz alırdı. Tahsil için İstanbul'a geldiği zaman manevi bir işaretle Nakşiliğin Müceddidi koluna girdi. Burada seyr-i sülukunu tamamladı ve kendisine 1936 yılında manevi tasarruf görevi verildi.

Süleyman Efendi Hazretleri, İstanbul'da talebe iken bir rüya görmüş, rüyasında İmam-ı Rabbani Ahmed-i Faruk-i Serhendi, Muhammed Bahaddin-i Nakşibendi ve Abdü'l Halık-ı Gücdüvani gibi maneviyat ehli büyük zatlar bir arada halka şeklinde oturmuşlar, halkada bir kişilik boş bir yer varmış, Süleyman Efendi Hazretleri, İmam-ı Rabbani hazretlerinden o halkadaki boş yere oturmak için müsaade istemiş. İmam-ı Rabbani hazretleri:

Süleyman evladım, Nakşiliğin Müceddidi kolundan Türkistanlı bir zat gelip seni irşad edecek, o zatın irşadından sonra sen oraya oturacaksın o boşluk senin yerindir, demiş.

Bu rüyadan sonra **Süleyman** Efendi Hazretlerinin manevi hayatında yeni bir dönem başlar ve kendisini irşad edecek zatın gelmesini bekler.

O yıllarda İstanbul'un tanınmış zenginleri Ramazan aylarında özel olarak medreselerdeki müderrisleri ve talebeleri iftar yemeğine davet ederlerdi.

Süleyman Efendi Hazretleri bir Ramazan ayında davetli olduğu iftar yemeğine gider, yemekten sonra daha evvel hiç görmediği ve tanımadığı nûrani yüzlü bir zât; *Evladım Süleyman, bir aşr'ı şerif oku, der.*

Süleyman Efendi Hazretleri, Aşr'ı şerif okur, o zât da duâ eder. Duadan sonra o zât **Süleyman** Efendi Hazretlerini başka bir odaya götürür ve kendisinin Nakşiliğin müceddidi kolunun **mürşid-i** olduğunu anlattıktan sonra:

*Evladım sen geçmişte bir rüya görmüştün, hatırladın mı? Seni irşad edecek kişi benim, der ve **Süleyman** Efendi Hazretlerini manevi halkasına dahil eder. O zat **Selahüddin İbn-i Mevlânâ Sirâcüddin** Hazretleridir.*

Artık bundan sonra **Süleyman** Efendi Hazretleri, Nakşiliğin müceddidi koluna girmiş **Selâhüddin İbn-i Mevlânâ Sirâcüddin** Hazretlerinin mürididir.

MANEVİ TASARRUF YETKİSİNİN VERİLMESİ

Zahiri ilimlerde olduğu gibi Tasavvufta da kendisini yetiştirip kemâle eren **Süleyman** Efendi Hazretlerine üstadı **Selâhüddin İbn-i Mevlânâ Sirâcüddin** Hazretleri, Seyr-i Sülukunu tamamlattırdıktan sonra, 1936 yılında manevi tasarruf yetkisi verdi.

Silsile-i Saâdetin 32. ve bu zincirin 9. büyük halkası olan **Selâhüddin İbn-i Mevlânâ Sirâcüddin** Hazretleri, 1936 yılında Buhara'dan **Türkiye**'ye gelip **Süleyman** Efendi Hazretlerine Bursa'da Erbain çıkartıp Seyr-i Sülukunu tamamlattırdı.

Erbain çıkarıp Seyr-i Sülukunu tamamlayan **Süleyman** Efendi Hazretlerine, manevi tasarruf yetkisi verdi ve ona diyor ki:

Evladım, Süleyman bende ne varsa sana verdim.

Üstazından manevi tasarruf yetkisi alan **Süleyman** Efendi Hazretleri, artık bundan sonra (1936) tam bir **mürşid-i kâmil**, varis-i nebi ve **müceddiddir**.

Süleyman Efendi Hazretleri, manevi tasarruf yetkisini alır almaz vazifeyi tebliğe başlamıştır. Zamanın tarikat şeyhlerine haber göndererek onları manevi salâhîyetinden haberdar etmiştir.

Tasavvufta erbain çıkarmaya çile denir.

Çile: Tasavvûfî terbiye ve seyr-i Sülûkun en önemli unsurlardan biridir.

Çile: Farsça 40 anlamına gelen “**çhil**” kelimesinden alınmıştır. Kelimenin Arapça karşılığı “Erbain”dir. Erbain çıkarmak tabiri de buradan kaynaklanmaktadır.

Çile: Tasavvufi bir ıstılah olarak, sakin bir yere çekilip zikir ve ibadetle meşgul olmak demektir.

Çile müddetinin 40 gün sayısına şu ayet-i kerime işaret etmektedir:

Musa ile otuz gece bana ibadet etmesi için sözleştik ve buna on gece daha ilave ettik, böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırk geceye tamamlandı. (23)

Çileye giriş ve çıkış şeyhin kontrolünde yapılır.

Çileyi normal süresinde tamamlamaya “**çile çıkarmak**”, çile çıkarana da “**çilekeş**” adı verilir. (24)

(23) A'raf: 142

(24) Doğuştan günümüze Büyük İslam Tarihi: 14/ 418

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ MÜRŞİD-İ KÂMİLDİR

Mürşid-i Kamil: Ehl-i Sünnet itikadında olup, insanları gafletten uyandıran, bid'atlardan uzaklaştıran, hak yolu gösteren, âlim, tasavvufta yetişmiş ve yetiştirebilen, noksansız ve tam olarak irşada ehil, selahiyetli ve seçkin zatlardır.

Mürşid-i kâmiller, insanları iki şekilde irşad ederler:

Birincisi: Zahirî ilimlerle ki bu da iki şekilde olur:

1- Ümmeti Muhammed'in evlatlarına başta **Kur'an** ve hadis ilmi olmak üzere bütün dini bilgileri okutarak ehl-i sünnet velcemaat itikadında, ilim ve irfan sahibi gerçek din âlimleri yetiştirmekle

2- Cami ve mescitlerde vaaz ederek, insanların hem dünya ve hem de ahiret hayatlarında huzur ve saadete kavuşmaları için gayret sarfetmekle

Mürşid-i kâmillerin insanları irşad şeklinin ikincisi de sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'den başlayarak mürşitleri vasıtası ile kendi kalplerine kadar akmakta olan feyz-i bağlularının kalplerine akıtmakla onlara İslam ahlakını ve manevî halleri aşılama ile olur.

Mürşid-i Kâmillerin belli başlı vasıfları:

1- Ehl-i Sünnet velcemaat itikadında olup, İslamiyet'in emir ve yasaklarına harfiyen uymak.

2- Kur'an ve Hadis ilmine vukufu tam, ilim, irfan ve eserleriyle temayüz etmiş, güzel sıfatlarla muttasıf, üstün ahlak sahibi, dünya ve mevki hırsından uzak olmak.

- 3- Hem veli hem mürşid olmak.
- 4- Belli bir tarikatın uslubüne göre seyr-i Sülukunu tamamlamış olmak.
- 5- Mürid yetiştirmekteki kabiliyeti kabul edilmiş olmak.
- 6- Yüzü nurani, sözleri Rabbanî'dir.
- 7- Sohbeti dinleyenleri adeta büyüler.
- 8- Dini yayacak, ilim okutacak ve ilim okutturacak. (25)

Süleyman Efendi Hazretleri de, **mürşid**-i kamili şöyle tarifetmiştir:

Ağaç nasıl ki, gövdesinden değil de meyvesinden anlaşılırsa mürşidi kâmil olan kişiler de, gösterişli zâhir hallerinden değil, meyve ve mensuplarından yani yetiştirdikleri kimselerin güzel hallerinden anlaşılır ve bu sûretle kendilerine tâbi olmak manevi feyzinden her hususta istifade etmek caiz ve sahih olur. Şöhreti arşa çıksa, hakiki mürşid'in misali meyvesidir. (26)

Büyüklerden biri şöyle demiştir;

Peygamberlerin ve velilerin yüzleri ayna gibidir. Bunların nurundan hem mümin hem de kâfir yararlanır. (27)

Hz. Peygamberimiz **mürşid**-i **kâmil**'in vasfını şöyle tarif ediyor:

Onunla konuşmak ve onu görmek, Allahü Teâlâ'yı hatırlamaya sebep olur. Allah'tan başka her şey kalbe soğuk gelir. (28)

(25) Yeni Rehber ansiklopedisi: 15/76, Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi: 14/396, Tasavvuf ve Tarikatlar: s.118, Altın silsele (Osmanlı yayınevi): s. 23

(26) Hatıratım (Ali Erol) s.36

(27) Ruhul beyan 6/195

(28) Yeni Rehber ansiklopedisi 15/76

Süleyman Efendi Hazretleri, ehl-i sünnet itikatında, insanları gafletten uyandıran, bid'atlardan uzaklaştıran, hak yolu gösteren, tasavvufta yetişmiş ve yetiştirebilen ve tam olarak irşada ehil, selahiyetli bir zât olmakla beraber yukarıda arz ettiğim **mürşid-i kâmil**de bulunması gereken bütün vasıflar kendisinde mevcuttur. Binaenaleyh **Süleyman Efendi Hazretleri**, **mürşid-i kâmil**dir.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendi, **Süleyman Efendi Hazretlerinin mürşid-i kâmil** ve **müceddid** olduğunu bildirip şöyle diyor:

Hazreti üstadımız hakiki mürşiddir. Çünkü onda mürşid-i kâmilde bulunması gereken üç alametin üçü de vardır. O alametlerde şunlardır.

1- **Mürşid-i kâmil** sireten sureten, hem ahlakı hem evsafı bizzat Rasûlüllah efendimize benzeyecek.

2- Rabıta yapıldığı zaman mürşidin kalbinden feyz-i Muhammed-i müridin hem kalbine inecek hem de yüzünde görünecek.

3- Hakiki mürşid her yüz senede bir müceddid olarak gelir. Müceddid demek dini yenileyici demektir.

Mürşid-i kâmile intisap etmek isteyen her insan, **mürşid-i kâmil** diye kime dendiğini ve **mürşid-i kâmil**de bulunması gereken vasıfların neler olduğunu mutlaka bilmesi gerekir.

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ MÜCEDDİDDİR

Süleyman Efendi Hazretleri, hem **mür-şid-i kâmil**, hem de **müceddiddir**.

Müceddid: Yenileyen, yeni bir şekil veren, yeniden güçlendiren, demektir. (29)

Unutulmuş, unutturulmuş olan şerîatı (yüce Allah'ın ve onun Rasûlü Hz. Muhammed'in emir ve yasaklarını) ve bütün dîni bilgileri meydana çıkararak, dîni bid'ad ve hurâfelerden temizleyen dini kuvvetlendiren, insanlara yeniden dinlerini öğretti, küfre gitmelerini önleyen ve ehli sünnet inancın da amel etmelerini bildiren, din âlimlerine **müceddid** denir.

İlk Peygamber Hz. Adem'den sonra, insanlara her bin senede yeni din getiren bir Rasûl (peygamber) gelir, evvelki dinde yapılan değişiklikleri bildirirdi.

Her yüz senede ise bir nebi (yeni bir din getirmeyen, daha önce gönderilmiş olan bir Rasûlün dinine davet eden peygamber) gelir, din sâhibi peygamberin getirdiği dini değiştirmez, kuvvetlendirirdi. Son peygamber sevgili peygamberimiz Hazreti Muhammed gelinceye kadar böyle devam etti. Onun getirdiği islamiyet son din oldu. Nitekim **Allahü Teâlâ** bir ayeti kerimede şöyle buyuruyor:

Kim, İslam'dan başka bir din ararsa, onun dini kabul edilmeyecektir. O kimse, ahirette hüsrana uğrayanlardandır.
(30)

(29) İslam ans. (şamil yayınevi) 4/319, Yeni rehber ans. 15/47

(30) Al-i imran: 85

İslâm dîni, kıyamete kadar değiştirilmeyecektir ve yeni bir dinde gönderilmeyecektir. Eski ümmetler zamanında, peygamberlerin yaptığı dini kuvvetlendirme işini Ehl-i sünnet mezhebindeki, büyük âlimler tasavvufta yetişmiş ve yetiştirebilen noksansız ve tam olarak irşada ehil ve selahiyetli, seçkin zatlar yapacaklardır.

Bu âlimler, unutulmuş olan din bilgilerini, Müslümanlar arasında sokulan hurafeleri, bid'adları (dinde sonradan meydana çıkarılan, uydurma söz, yazı, usul ve işler) yanlış inançları ve işleri düzeltirler. Ehl-i sünnet inancına bağlı olan müceddidlerin, mezhep imamlarının, eshab-ı kiramdan işterek bildirmiş oldukları doğru bilgileri meydana çıkarırlar. Kendilerinden bir şey söylemezler.

Müceddidlerin geleceğini ve islamiyete hizmet edeceklerini, Hz. Peygamberimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle bildiriyor:

Şüphesiz ki, Allahü Teâlâ her yüz yılın başında bu ümmete dini işlerini yenileyecek bir müceddid gönderecektir. (31)

Müceddidde bulunması zaruri olan vasıflar şunlardır:

- 1- Berrak bir zihne,
- 2- Keskin bir görüşe,
- 3- Dosdoğru bir düşünceye,
- 4- İfratla tefrit arasındaki orta yolu bulma ve buna riayet etmeye ait nâdir kudrete,
- 5- Asırlar boyu yerleşip kökleşmiş kanâatlerin ve yeni durumların tesiri altında kalmaktan sıyrılmış tefekkür gücüne,
- 6- Doğru yoldan sapıtmış olanlar ile mücadele cesaretine

(31) İslam ans. (şamil yayınevi) 4/319, Yeni rehber ans. 15/48

7- Yeniden kurmak ve ictihad etmek için gerekli olan ve Allah tarafından bağışlanmış bulunan liderlik ve önderlik kabiliyetine sahip olmalıdır.

8- İslam esaslarını gönlünün derinliklerinden kabul etmiş ve kendi görüş, anlayış ve duygusu içinde gerçekten inanmış olması,

9- En küçük işlerde bile İslam ile cahiliyetin farkını bilmesi,

10- Yılların topladığı çıkmazlar yığını altından hakkı, gerçeği gün yüzüne çıkarması gereklidir. (32)

Süleyman Efendi Hazretlerinde müceddidde bulunması gereken bütün şartlar ve vasıflar mevcuttur ve müceddiddir. Ona üstadı **Selâhüddin İbn-i Mevlânâ** Siraciddin Hazretleri tarafından 1936 yılında manevi tasarruf yetkisi verildiği zaman İslam dininin ülkemizde en garip olduğu bir devirdi. Kur'an okumak ve dini bilgileri öğrenmek yasaktı. Din üzerinde o kadar baskı vardı ki, müslümanlar, islamın şartlarını yerine getiremedikleri gibi, hatim, mevlid ve yağmur duası bile yapamıyorlardı.

Böyle bir dönemde manevi tasarruf yetkisi alan **Süleyman** Efendi Hazretleri, yasaklara, zorluklara ve maddi sıkıntılara rağmen bir taraftan camilerde müslümanları irşad etmeye çalışıyor, bir taraftan da ümmeti Muhammed'in evlatlarına **Kur'an** ve din bilgilerini öğretmeye çalışıyordu. Yok olmaya yüz tutmuş dini yeniden canlandırdı.

(32) *İslam ans. (şamil yayınevi) 4/320*

KERAMETE HİÇ ÖNEM VERMEZDİ

Süleyman Efendi Hazretleri, keramete hiç önem vermezdi. Talebelerine zaman zaman şöyle buyururdu:

Evlatlarım, zinhar keramete talip olmayın. Bizim ve sizin talip olacağımız tek keramet vardır, o da Ümmet-i Muhammed'in evlatlarına Füyüzatı Muhammediyeyi aşılacak ve din-i islâm'ı öğretmektir. Bizden keramet istiyorlar, bizden keramet istemek, ağacın kökünden meyve istemeye benzer. Ağacın kökünden meyve istenir mi? Meyve ağacın dallarında olur.

Süleyman Efendi Hazretlerinin, talebelerini iki üç sene gibi çok kısa bir zaman içinde, müftü, vaiz ve müderris yetiştirmesi, minber ve kürsülerde konuştukları zaman müslümanların gönüllerini fethetmeleri birer keramet olduğu gibi, keramet sahibi birçok talebeleri de vardır. Ama onlar kendilerini gizlerler. Velilikte aslonan budur.

Süleyman Efendi Hazretlerinin talebeleri, kürsüye çıkıp ondan aldıkları feyiz ile bülbül gibi şakıyıp, cemaatin de konuşmanın etkisi ile "Allah" diye feryat ettikleri zaman, bilen bilmeyen herkes, *Kürsüde konuşan Süleyman Efendi Hazretlerinin talebesi*, derdi ve şehirlerde, köylerde bütün müslümanlar kürsüde, minberde ve mihrapta **Süleyman** Efendi Hazretlerinin talebelerini görmek isterlerdi.

Belli bir zaman sonra **Türkiye** öyle bir hale geldi ki, memleketin dört bir bucağından Müslümanlar Ramazan aylarında vaaz ettirmek için **Süleyman** Efendi Hazretlerinden hoca isterler, O da müslümanların bu isteğini memnuniyetle kabul eder, talebelerini Ramazan ayında vaaz etmeleri için Türkiye'nin her tarafına gönderirdi.

Süleyman Efendi Hazretlerinin talebelerinin, Ramazan ayındaki konuşmalarından etkilenen Müslümanlar, kendi şehirlerine, köylerine Kur'an kursu açmak için Ramazandan sonra Efendi Hazretlerinin yanına koşarlardı.

Bu vesile ile de **Türkiye**'de Kur'an kursu açılmayan yer çok az kalmıştı.

Bir gün, Prof. Dr. Asaf Ataseven, **Süleyman** Efendi Hazretlerini ziyaretlerinde, O'nun oturduğu yerin arkasında, bazı yerleri işaretlenmiş bir Türkiye haritası görünce, mahiyetini sorar. **Süleyman** Efendi Hazretleri de, Türkiye haritasındaki bu işaretlerin, **Kur'an kurslarının** yerleri olduğunu ifade eder.

Süleyman Efendi Hazretleri, her Kur'an kursu açılışı haberi gelince ziyadesi ile memnun olur, ders ve sohbet esnasında bile olsa ara verip kalkar hemen şükür namazı kılardı.

NİÇİN KİTAP YAZMADI

Süleyman Efendi Hazretleri, ömrünü talebe okutmakla geçirmiştir. Herhangi bir kitap yazmamıştır. O'nun okutmuş olduğu talebelerin her biri bir kitap ve bir kütüphanedir. Kendisine niçin kitap yazmıyorsunuz diye sorulduğunda:

Selefin mum ışığında yazdığı paha biçilmez, hazine misali eserlerin, toprağa gömülerek çürüdüğünü, bakkalarda satıldığını, çöplüklerde çiğnendiğini, bir kısmının da kütüphane rafalarında tozlanıp küflendiğini gördüm. Medreseleri kapatılmış, yazısı değiştirilmiş, din ilimleri yok olmaya yüz tutmuş zamanımızda kitap yazmaktansa, yazılan eserleri anlayıp anlatacak ve ilmi satırlardan sadra intikal ettirip yaşatacak talebeler yetiştirmeyi daha uygun buldum, buyumuşlardır.

Zâhiri ilimlerde olduğu gibi tasavvufta da yetişmiş ve yetiştirme gücüne sahip olan **mürşid-i kâmilliğinde** ve **müceddid** olmasında hiç şüphe edilmeyen **Süleyman** Efendi Hazretleri, gerçekten ilmi satırdan sadra intikal ettirmiştir. O, hiçbir maddi menfaat, makam, mevki, şan, şöhret beklemeden İslam dinine hizmet eden ve ilmine varis bıraktığı yüzlerce binlerce din âlimi yetiştirmiştir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin zahiri ilimlerde olduğu gibi tasavvufta da yetişmiş, kemale ermiş ve her biri çok değerli bir kitap olan yüzlerce binlerce talebesi vardır.

O'nun talebeleri İstanbul, İzmir gibi birçok il ve ilçelerde müftülük ve vaizlik yapmışlardır. Görev yaptıkları yerlerdeki hizmetlerinde gösterdikleri başarılarından dolayı amirlerinin takdirini halkında sevgi ve saygısına mahzar olmuşlardır.

Süleyman Efendi Hazretlerinin yazdığı bir tek eseri vardır. O da; Yepyeni **Usül** ve Tertiple **Kur'an** Harf ve Haraketleri'dir.

Onun bu eseri ile okuma yazma bilen herkes kendi başına **Kur'an** okumasını öğrenebilir. Her hangi bir çocuk bir öğreticinin nezaretinde üç gün içinde **Kur'an** okumasını öğrenir. Bu eser sayesinde bu güne kadar binlerce, yüzbinlerce insan **Kur'an** okumasını öğrenmiştir.

1962'de Alanya'nın Kestel köyüne **Kur'an** kursunu açtığım zaman talebelerin üç günde, beş günde, en çok bir haftada **Kur'an** okumayı öğrendiğini gören ve duyan insanlar hayret içinde kalıyordu.

BASINA VERDİĞİ DEĞER

Süleyman Efendi Hazretleri, din ilimlerinde olduğu gibi memleket meseleleri ile de yakinen ilgilenir idi. Radyoda haberleri dinler, gazete mecmua gibi yayın vasıtalarını aldırır, yurttan ve dünyada gelişen olayları titizlikle takip ederdi. Millet ve devlete faydalı olan gazete ve mecmualara maddi ve manevi yardımda bulunurdu.

Necip Fazıl Kısakürek'e "**Büyük Doğu**" mecmuasını çıkarmasında manevi teşvikleri yanında, çok büyük maddi yardımda da bulunmuştur. Hatta kendisinin ihtiyacı olup başka dairesi olmadığı halde evini sattı "**Büyük Doğu**" mecmuasını yayınlanması için parasını olduğu gibi Necip Fazıl Kısakürek'e verdi.

Türkiye'de Mason ve Siyonizm tehlikesine karşı milletimizi uyarıcı eserler neşreden Cevat Rifat Atilhan'ın eserlerini tavsiye etmiştir.

Abdurrahim Zapsu'nun Ehl-i **Sünnet**, Sinan Onur'un **Hür Adam** mecmualarına, Abdullah Işıklar'ın çıkarmış olduğu haftalık **Fetih** gazetesinin yayın hayatına devam etmeleri için maddi ve manevi destekte bulunmuşlardır. Bunlarla beraber o günün şartlarında İslam mefkuresinden yana neşredilen her eser ve mecmua onun tarafından az veya çok desteklenmiştir. Maddi ve manevi yardımda bulunmuştur.

İslam dininin ihyasında ve insanlara gerçekleri duyurmak, bilgilendirmek hususunda basından faydalanmayı arzu ederdi.

Basının, neşir organlarının önemini şu sözleri ile çok net bir şekilde açıklamışlardır:

Evlatlarım eğer bir neşriyatımız olsa idi, laik idarenin din ve vicdan hürriyetlerine, örflerimize karşı gayr-i kanuni baskılarını avama duyururduk. Bizim bu sıkıntılarımızı, ümmet-i Muhammed'in evlatları bilmiyor, duymuyor. İnşallah bu imkânlarla da kavuşuruz. Belki benim ömrüm kâfi gelmez, lakin sizler göreceksiniz.

Üzülerek ifade ediyorum ki, onun talebeleri ve sevenleri maddi imkân ve güce sahip olmalarına rağmen, maalesef ne hikmetse televizyon, radyo ve gazete gibi **Süleyman Efendi Hazretlerinin** arzu ettiği neşriyata sahip olmadılar, olmak da istemiyorlar. Bunun sorumlusu cemaatin içinde söz sahibi olan ve yönetimde bulunan kişilerdir.

Büyükleri sevip saymanın ve onlara bağlılığın biri de onların arzularını yerine getirmekle olur. İmkânlarla rağmen onların arzuları yerine getirilmiyorsa bir kopukluk var demektir.

SİYASETLE OLAN İLİŞKİSİ

Siyasi olayları yakından takip etmesine rağmen **Süleyman Efendi Hazretleri** fiilen her hangi bir siyasi partiye girmemiştir.

1950'de demokrat Parti nin iktidara gelmesi ile din üzerindeki baskılar azalmış, müslümanlar birazcık olsun rahatlamıştı. Fakat bürokrat kesimin tamamı eskiden kalma olduğu için yine de tam bir huzur yoktu. Ben 1956-1957 yıllarında **Süleyman Efendi Hazretlerinin** Alanya'nın Oba köyünde açmış olduğu Kur'an kursunda okurken, hükümet erkanı zaman zaman baskına gelirler, didik didik her tarafı ararlar, hocaları da sorguya çekerlerdi. Kur'an kursuna yaptıkları bu ani baskınlarda hiçbir suç unsuru bulamazlardı. Esasen buralarda, Kur'an ve Kur'an ilmiyle ilgili kitaplardan başka hiçbir şey bulmak mümkün değildi.

Demokrat Parti iktidarında Müslümanlar dini inanç ve faaliyetlerinden dolayı sıkıntıya düşünce, dine gönül vermiş ve İslam dinine yakın Milletvekillerinin yardımı ile o sıkıntıdan kurtuluyorlardı. **Süleyman Efendi Hazretleri** bu tür sevindirici haberleri duyunca memnun oluyor, ümmet-i Muhammed'in selameti ve **Kur'an kurslarının** faaliyetlerinin inkiraza uğramadan devamı için duada bulunuyorlardı.

İşte böyle bir zamanda dine hizmet etmek için siyasete girmek şart gibi gözükmesine rağmen **Süleyman Efendi Hazretleri** fiilen siyasete girmemiştir. Hatta halkın teşviki, parti yetkililerinin talebi ile Demokrat Partiden milletvekili adayı olmak isteyen talebelerine müsaade etmemiştir.

1954 seçimlerinde kendisine Demokrat Partinin kurmayları; *Efendim biz sizi veya sizin uygun gördüğünüz bir talebenizi*

Milletvekili olarak aramızda görmek istiyoruz, deyince Süleyman Efendi Hazretleri:

Bizim para, pul, makam, mevki, siyaset, politika, kavga ve gürültü ile işimiz yok, diyor ve fiilen siyasete girmeyi kabul etmemiştir.

Süleyman Efendi Hazretlerinin talebeleri ve sevenleri onun siyaset hakkındaki düşüncelerine cemaat olarak uymak mecburiyetindedirler. Yani cemaatı fiilen siyasete sokmak ona muhalefet etmek demektir.

Cemaat olarak Siyasete girdik de ne oldu?

Süleyman Efendi Hazretlerinin vefatından sonra onun talebelerinden önde gelenlerinden bazıları cemaatı temsilen milletvekili oldular. Birçok il ve ilçelerde parti yönetimine sahip oldular. Siyasete o kadar ısındılar ki, siyasi mücadeleyi din hizmetlerinden üstün tutmaya başladılar.

Kur'an kursunda okuyan talebelerin ve hocaların dertlerini dinlemekten acizlenip kendi partilerinin dertleri ile ilgilenmeye başladılar. Daha açık bir ifade ile siyasete hizmeti dine hizmetten üstün tutmaya başladılar. Bu ifade tarzım belki biraz ağır oldu ama ben şahsen bunu Alanya da Kur'an Kursları ile ilgili hizmetlerimde yaşadım. Siyasetteki bazı ihvan siyasete hizmeti dine hizmetten üstün tuttular. Cemaat olarak öyle bir duruma geldik ki: İhvanımız gizli ve açık olarak aynı partinin içinde birbirleri ile koltuk mücadelesine başladılar. Yalanı ve iftirayı mübah gibi kullandılar. Aynı partide aradığını bulamayanlar çeşitli partilere dağıldılar. Üzülerek ifade ediyorum ki sol partiye bile gidenler oldu. Siyasette birliğimiz bozuldu. Sık sık parti değiştirmekle de cemaatın birliği ve halkın bize olan güveni tamamen sarsıldı.

İşte bunun için olsa gerek ki **Süleyman Efendi Hazretleri** halkın isteğine, partililerin talebine rağmen fiilen siyasete girmemiş; *bizim para, makam, mevki, siyaset, politika, kavga ve gürültü ile işimiz yok*, buyurmuştur.

Evet; para, makam, mevki, şan, şöhrat, siyaset, politika, kavga ve gürültü, müminlerin inancını ve amelini zedeleyen, Müslümanlar arasında birlik ve beraberliği bozan en büyük etkenlerdendir.

Bugün **Süleyman Efendi Hazretlerinin** yolunda olanların siyasette birlik içinde olduklarını kimse söyleyemez. Cemaat içinde siyasette birliğin bozulmasına bazı mahalli ve bölge idarecileri sebep olmuşlardır. Siyasi bilgi ve tecrübeleri olmadığı halde siyaseti de yönlendirmeye kalkıştılar. Siyasette isteklerinin olmayacağını anlayınca *abimizin emri* diye sahte emirler vermeye başladılar. Aynı cemaatin adamlarından birini seçtirmeye birini de seçtirmemeye çalıştılar. Bu gibi nedenlerle siyasette güven kalmadı ve birlik bozuldu.

KÜRSÜDEN MENDERES'E

1950 de Demokrat Partinin iktidara gelmesi ile müslümanlar kısmi de olsa bir ferahlığa kavuşmuştu.

İçişleri Bakanlığının 1.9.1950 gün ve Emniyet Genel Müdürlüğü Ş.14580 sayılı yazıları. Diyanet işleri başkanlığının 9 Eylül 1950 tarih ve A. 123/11233 sayılı yazıları ile vaaz etme yetkisi verilen, Süleyman Efendi Hazretleri camideki bir konuşmasında zamanın Başbakanı Adnan Menderes'e seslenerek:

Menderes, Ayasofya'yı ibadete aç, bu şeref sana nasip olsun, diye ikazda bulunmuşlardı. Maalesef Adnan Menderes Ayasofya'yı ibadete açmadı veya açamadı ve o şerefe de sahip olamadı.

CEZAYİRLİ MÜSLÜMANLARA DUASI

Mürşid-i kâmil olan **müceddidler**, sadece buldukları bölgenin, milletin, devletin değil, dünyanın neresinde olursa olsun bütün Müslümanların çektikleri sıkıntılar, üzüntüler ve uğradıkları zulümler onları rahatsız eder. Çünkü **mürşid-i kamiller**, varis-i nebi'dirler.

1950 yılında, Cezayirli Müslümanların Fransa sömürgesinden kurtulmak için verdikleri mücadele, çektikleri sıkıntılar, uğradıkları zulümler **Süleyman Efendi Hazretlerini** çok rahatsız etmiş ve üzmüştü. Onlar için maddi olarak yapacağı ve yapabileceği hiçbir şey yoktu. Ancak dua ediyor. Camilerdeki konuşmaları ile de müslümanların, din kardeşleri olan Cezayirli müslümanlara dua etmelerini söylüyordu.

Açmış olduğu **Kur'an kurslarında** Cezayirli müslümanların Fransız sömürgesinden kurtulup zafere ulaşmaları için **Kur'anı Kerim** hatmi yaptırıyordu.

Ben, Alanya'nın Oba köyünde Kur'an kursunda, Kur'an öğrenmeye yeni başlamıştım. **Süleyman Efendi Hazretlerinin** emri ile Kur'an kursunun idarecileri ve hocaları bütün talebeleri toplar, Cezayirli müslümanların kurtuluşu için Kur-an-ı Kerim hatmi yaptırırlar ve duâ ederlerdi.

Kur'an kursu talebelerinin hep birden **Kur-an'ı Kerim** okurken ağızlarından çıkan seslerinin uğultusunu, 1956'dan 2013 yılına kadar 57 sene geçmesine rağmen hâlâ unutamam. O manevi havanın etkisini hâlâ yüreğimde hissediyorum.

SÜLEYMAN HİLMİ TUNAHAN EFENDİ HAZRETLERİNİN VEFATI

Süleyman Efendi Hazretleri, bir ömür boyu devam eden çileli ve yorucu mücadelesinin sonunda, ani bir şeker hastalığına yakalandı. Kanında yükselen şeker bütün gayretlere rağmen düşürülemedi ve 16 Eylül 1959 Çarşamba günü saat 18:50'de İstanbul Kısıklı'daki hane-i saadetlerinde rahmet-i Rahmana kavuştu.

O ömrünün sonlarında Kur'an kurslarını ziyaret etmeye başlamıştı. Ben 1958 yılında, Düzce'nin Cumayeri beldesinde Hasan Arıkan hoca efendide okurken, **Süleyman** Efendi Hazretleri, Kur'an kursunu ziyarete gelmişti. Nûrâni siması, talebelere bakışı, nazik ve kibar konuşması ile etkili olan **Süleyman** Efendi Hazretlerinin konuşmalarından hiç unutamadığım sözleri:

Evlatlarım, bizler sizlerden razıyız. İnşallah piran da razı olmuştur. Rasûlüllah efendimizde razı olmuştur. Hz. Allah'ta razı olmuştur. Biz sizi, memleketimizin en ücra köşelerine din-i mübine hizmet için gönderiliyoruz. Cebinizde değil harçlık, yol parası bile olmasa, paranızın olmadığını dahi söylemeden seve seve, koşa koşa gidiyor, Hz. Allah'ın dinine hizmet ediyorsunuz, demişti.

Hazretimizin sözlerinin manevi etkisi ile bütün talebeler o gün hüngür hüngür ağlamıştı.

Süleyman Efendi Hazretlerinin, dudaklarından hüznle dökülen bu kelimeler, meğer onun son konuşmaları ve vefatının işaretiymiş. Topçular Kur'an kursuna son teşriflerinde ise talebelere Kur'an-ı Kerim hatmi yaptırdıktan sonra yapmış olduğu konuşmasında;

Evlatlarım, bir daha görüşmemiz inşallah Ruziceza'da olur. Yevm-i mahşerde olur, buyurmuşlar.

Topçular Kur'an kursundan ayrılırken, tekrar talebelere dönüp; *dünya gözüyle evlatlarımı bir kere daha göreyim*, diyor. **Kur'an kurslarını** bu ziyaretinden kısa bir müddet sonra, 71 yaşında Rahmet-i Rahmana kavuştu.

Süleyman Efendi Hazretleri, İstanbul Müderrislerinden ve dersiam olduğu için Fatih Camii avlusuna defnedilecekti. Bakanlar kurulundan müsaade alınmıştı.

Cenaze merasimine katılmak için Türkiye'nin dört bir bucağından gelen mahşeri bir kalabalık Kısıklı da toplandı, bir kısmı da Fatih Camiinde toplandılar. Tabut, Üsküdar'a götürülecek, oradan karşıya geçirilip dersiâmlara mahsus Fatih mezarlığına defin olunacaktı.

Cenaze alayı, son anda İçişleri Bakanı Namık Gedik'in emriyle polis tarafından durduruldu. Polisler cenazenin "Karacaahmet mezarlığına" açtıkları yere gömülmesi için zorladılar.

O büyük zatın naaşı Altunizade camiinin musalla taşında saatlerce bekletildikten sonra, cenaze namazı orada kılınarak Karacaahmet mezarlığına defin edilmiştir.

Fatih'te bekleyen kalabalık da bu hadiseyi duyar duymaz karşı tarafa geçmek için akın etti, ancak birçoğu defin merasimine yetişememişti.

Bir vesile ile kendisi şöyle buyurmuştu; *bizim dünya hayatımızdan korktukları gibi, vefatımızdan da korkacaklar.*

Süleyman Efendi Hazretleri, sağlığında Karacaahmet mezarlığına defnedileceğini şu sözleri ile işaret etmiştir; *İstanbul'un en az ziyaretçisi ve garip olan mezarlığı Karacaahmet mezarlığıdır.*

Bugün, **Süleyman** Efendi Hazretleri vesilesiyle en çok ziyaret edilen, en çok fatiha ve Kur'an okunan mezarlık Karacaahmet mezarlığıdır.

Zamanın İçişleri bakanı Namık Gedik aynı muameleyi, Bediüzzaman Hazretlerine de yaptı.

Namık Gedik bu zatlara yaptığının cezasını fazlasıyla çekti. 27 Mayıs 1960 ihtilalinden sonra feci bir şekilde öldü, cesedi de bilinmeyen bir çukura atıldı.

Ne diyelim; *eden bulur.*

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ HAKKINDA BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN SÖYLEDİKLERİ

İki üç sene gibi kısa bir zaman içinde, müftü, vaiz ve müderris yetiştiren Türkiye’de olduğu gibi, Avrupa’dan Amerika’ya kadar dünyanın muhtelif yerlerinde Kur’an kursu açan **Süleyman Efendi Hazretleri** hakkında Bediüzzaman hazretleri şöyle diyor:

*Bizim bugün başlıca vazifemiz, imanı muhafazaya çalışmaktır. Bunu yapıyoruz. Biz tedarisat yapmıyoruz. İslamın esası maddi ve manevi kurtuluşun kaynağı olan Kur’an-ı Kerim’in okutulup öğretilmesi ve yalnız Türkiye’de değil bu yolla bütün dünyaya yayılması işini biraderim **Süleyman Efendi** ve O’nun tesis eylediği **Kur’an kursları** yapıyor. Hem de çok kısa zamanda yapıyorlar.*

Eskiden 10-15 senede öğrenilen İslami ilimleri şimdi Kur’an **kursları** 1-2 sene içinde öğretiyorlar. Fakih yetiştiriyorlar. Müfessir yetiştiriyorlar. Bu hal bir mucize-i Kur’aniyedir.

Bugünkü bu şaşılacak hal hakkında ben küçük yaşlarda iken, benim gözlerime doğru bir ışık çıkmış ve beni ikaz eylemek istemişti. O zaman her halde tekâmül etmemiş olduğum için anlayamamıştım. Şimdi anlıyorum izah edeyim.

Ben 16 yaşında iken, Şirvan’dan Siirt’e gittim. Birçok İslami ilimleri Kur’anı kerim’in mucizesi olarak çok kısa zamanda ve süratle tahsil eylemiş bulunuyordum. Siirt’teki büyük müslüman âlimlerle münazaraya girdim hepsini mağlup ettim. O büyük âlimler hayret içinde kaldılar ve beni takdir eylediler. Ben bu halime çocukluk saikesi ile mağrur oldum. İşin esasını

o zaman anlayamamıştım. Hâlbuki bu hal bana bir işaretmiş. Sanki Rabbim bana demek istemiş ki:

Ey Said, ilerde bir zaman gelecek İslamiyet sıkışacak neşri Kur'an neşri İslam için uzun seneler bulunmayacak. Bunları bir senede, iki senede öğrenmek ve öğretmek ihtiyacı hâsıl olacak.

İşte o zaman nasıl ki şimdi sen, kısa bir zamanda büyük âlimlerle münazaraya tutuşacak kadar ilim kudreti iktisap ettin. Seninkinden çok daha kısa zamanlarda, İslam âlimleri yetişecek ve ehl-i küfür ile mücadele edecek sevgili kullarım ortaya çıkacak.

Ben o zaman bu işareti anlayamamıştım. Ama şimdi hakikaten tezahür etmiş bulunuyor. Biraderim **Süleyman** Efendi işaret edilen zattır. Büyük tedris işi ile meşgul oluyor. O'nun Kur'an kursları Neşri Kur'an ve Neşri İslam'ı bütün dünyayı hayretlere gark edecek kadar kısa zamanda başarıyor." (33)

(33) *Genç Akademi* sayı 27 sayfa 27

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİNİN VEFATINI DUYAN BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN SÖZLERİ

Süleyman Efendi Hazretlerinin vefatını duyan Bediüzzaman hazretlerinin onun hakkında neler söylediğini ve bu acı haberi duyunca çok üzüldüğünü, Mustafa Sungur bey şöyle anlatıyor:

16 Eylül 1959 tarihiydi. Üstad Bediüzzaman Hazretleri aniden şiddetle rahatsız oldu. Bu rahatsızlığı üç gün devam etti. Gazete okumadığından ve radyo dinlemediğinden ahval-i âlemden haberi yoktu. Üç gün sonra İstanbul'dan Rüştü Bey isimli talebesi geldi. Onu görünce hemen ahval-i âlemden ve İstanbul'da ne olup bittiğini sordu. O da:

Üstadım Süleyman Efendi vefat etti, deyince Üstad (bitkin halde yattığı yatağından) birden kalkarak:

Kardeşim şeyh Süleyman mı? Şeyh Süleyman mı? diyerek dikkatle sordu. Evet Üstadım Şeyh Süleyman, deyince, Bediüzzaman'ın cevabı şu oldu:

Kardeşim, ne zaman vefat etti? (rüştü Bey'in) Bu soruya verdiği cevap bizi daha da hayrete düşürmüştü. Zira Süleyman Efendi Hazretleri tam vefat ettiği saat Bediüzzaman hastalanmış ve bu manevi elemi hissetmişti. Bediüzzaman devamla:

Kardeşime Allah rahmet eylesin. Allah rahmet eylesin, mübarek bir zattı, mühim hizmetler ifa etti. Daha sonra şu soruyu sormuştu:

Kardeşim yerine vekil tayin etmiş mi? Hayır, cevabını alınca:

Herhalde vekil tayin etmeyecek, cevabı ile sözünü tamamlamıştı. (34)

(34) Tabular yıkılıyor (Prof. Dr. Ahmet Akgündüz) 91

SÜLEYMAN EFENDİ HAZRETLERİ HAKKINDA HACI DURSUN EFENDİNİN SÖYLEDİKLERİ

Erzurum'un yetiştirdiği âlimlerden **Mehmet Kırkıncı Hoca Efendi** anlatıyor:

1970 yıllarında Dersiâmlardan ve Mahmut Efendinin hocası olan Of'lu Hacı Dursun Efendi, Erzurum'daki Kümbet Medresemizi ziyaret etmişti. Her yönüyle büyük bir alim olan Dursun Efendiye herkesi sordum ve o da anlattı. Mesele Silistreli Süleyman Efendiye gelince aynen şu cümleleri söyledi:

Süleyman Efendi de dersiâmdır, ancak o Allah'ın hususi bir inâyet ve ihsânına mazhardır ve akranlarından farklı bir simadır. Başından beri onun böyle olduğunu hissediyorduk.
(35)

(35) *Tabular yıkılıyor (Prof. Dr. Ahmet Akgündüz) 89*

SÜLEYMANCILIK NEDİR?

Süleymancılık diye bir din, mezhep ve tarikat yoktur.

Süleyman Efendi Hazretleri, onun talebeleri ve sevenleri, İslam dinine bağlı olup müslümandırlar.

İtikatta, mezhep olarak **İmam-ı Ebu Mansur Matüridi** Hazretlerine bağlıdırlar. Amelde mezhep olarak da genelde, hak olan dört mezheplerden **İmam-ı Azam** Ebu Hanife Numan **İbni Sabit** hazretlerine bağlıdırlar.

Tasavvuf yolunda da Nakşiliğin müceddidi kolundan **İmam-ı Rabbani** Ahmed-i Faruk-i Serhendi Hazretlerine bağlı olup, onun yolundadırlar

SÜLEYMANCILAR DIYE İLK KİMLER, NİÇİN VE NE ZAMAN SÖYLEDİLER

Süleyman Efendi Hazretlerinde okuyan ve onu sevenlere Süleymancı diye, **Süleyman** Efendi Hazretlerinin vefatından 5-6 sene sonra 1964-1965 yıllarında, Türkiye Din Görevlileri federasyonunun Ankara’da yapılan Genel Kurul kongrelerinde, özellikle federasyon başkanı seçimi kulis çalışmalarında söylendi.

O tarihlerde Ankara’da yapılan Türkiye Din Görevlileri Federasyonu Genel Kurul Kongrelerine Alanya’dan, Alanya delegesi olarak ben katıldım.

Kongreden bir iki gün önce, Türkiye genelinde **Süleyman** Efendi Hazretlerinin açmış olduğu Kur’an kurslarında okuyan din görevlileri ile İmam-hatip okulları, İslam Enstitüleri ve İlahiyat Fakültelerinde okuyan din görevlileri arasında federasyon başkanlığı için kulis çalışmaları yapılırdı. Her iki grup da karşı tarafın, Türkiye Din Görevlileri Federasyonu Başkanı olarak kimi isteyip desteklediklerini öğrenmeye çalışırdı. O tarihlerde **Kur’an kurslarında** okuyan din görevlilerinin sayısı hem çok ve hem de oyları bölünmezdi. Hiç fire vermeden bir yerde toplanırdı. Bu nedenle de genelde Kur’an kurslarında okuyan **Süleyman** Efendi Hazretlerinin talebelerinin destekledikleri aday federasyon başkanı olurdu.

Onun için diğer gruplar, kulis çalışmalarında **Süleyman** Efendi Hazretlerinin Kur’an Kurslarında okuyan din görevlilerinin Federasyon başkanı adaylarının kim olduğunu öğrenmeye çalışırken kendi aralarında şöyle fısıldaşırlardı; “**Süleymancıların** destekledikleri federasyon başkan adayı kim?”

İşte bundan sonra **Süleyman** Efendi Hazretlerinin Kur'an Kurslarında okuyanlara ve onu sevenlere "**Süleymancılar**" denmeye başlandı.

Belki ilk kulis çalışmalarında bunu söylerken art niyetli de-ğillerdi, ama sonradan hep art niyetli ve kasıtlı olarak söylenmeye başlandı.

Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin hayatını ve **Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretlerinin** kim olduğu hakkında kısa da olsa yazmayı bana lütfeden rabbime sonsuz Őükürler olsun...

Şükrü Boz

Şükrü Boz'un Basılan Eserleri:

1. İnanca Yolculuk
2. Ölüm ve Sonrası
3. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Hayatı
4. Üç aylar ve mübarek geceler
5. Cin, Sihir-Büyü ve Şifa Ayetleri
6. Mustafa Çırpanlı Hoca Efendinin Hayatı
7. İmam-ı Azam
8. Umre nedir ve nasıl yapılır

Şükrü BOZ

1940 yılında Alanya'da doğdu.

1954 yılında Kestel ilkokulundan mezun oldu.

1955-1960 yılları arasında, Süleyman Hilmi Tunahan Efendi Hazretleri'nin Kur'an Kurslarında Kur'an, Arapça ve İslami İlimleri okudu.

01.04.1960 - 01.04.1962 yılları arasında askerlik görevini yaptı. Diyanet İşleri Başkanlığının 02.10.1962 tarih ve 114-5 / 26251 sayılı yazıları, Alanya Müftülüğünün 10.11.1962 tarihli yazıları ile Alanya Kestel Köyüne (beldesine) Kur'an Kursu Öğreticisi olarak tayin edildi.

1966'da Kestel Kur'an Kursu öğreticiliğinden Alanya Müftülük memurluğuna naklen tayin edildi.

30.07.1974'de Diyanet İşleri Başkanlığı Memurluğu görevinden istifa etti.

Diyanet İşleri Başkanlığının 29.10.1966 tarih ve 372-30 sayılı tamimi, Alanya Müftülüğünün 07.12.1966 tarihli yazıları ile verilen Fahri Vaizlik Belgesi ile Alanya Merkez Camilerinde 1974 yılına kadar Fahri olarak vaizlik yaptı.

Alanya Din Görevlileri Derneği ve Alanya Camii Yaptırma ve Yaşatma Derneklerinde başkanlık yaptı.

1974-1994 yılları arasında Alanya Merkezinde ticaretle uğraştı. Oğlu askerden geldikten sonra ticarethanesini oğluna devretti.

1996'dan itibaren Alanya Televizyonunda haftada bir gün, Ramazan aylarında her gün dini konuşma yapmaktadır. Ayrıca ramazan aylarında Alanya Merkez Camilerinde sohbet etmektedir.

GAZETECİLİK HAYATI

01.09.1968'de ilk çıkmaya başlayan ve Alanya'nın ilk mahalli gazetesi olan Yeni Alanya Gazetesinde Din Köşesi başlığı altında yazmaya başladı

İstanbul'da çıkan Bugün Gazetesinde 19.02.1969 tarih ve 234 sicil nolu hüviyet kartı ile muhabirlik yaptı.

12.03.1969 tarihli muhabir kartı ile Manavgat ilçesi Şelale Gazetesinde muhabirlik yaptı.

İstanbul'da bulunan Fazilet Neşriyat A.Ş.'nin 27 Eylül 1973 tarihli yetki belgesi ile hem şirketin ve hem de Ufuk Gazetesinin Alanya temsilciliğini yaptı.

Fazilet Neşriyat A.Ş. Sabah Gazetesini satın alınca bu gazetenin Alanya muhabirliğini yaptı.

Alanya Mahalli Gazeteleri: Yeni Alanya, Bizim Alanya, Memleketim Alanya, Haber Alanya, Harman gazetelerinde de köşe yazarlığı yaptı.

978-975-01243-5-8

